

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

เกรทิน ยิ่นชื่อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
กรกฎาคม 2565

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

เกศริน ยิ่งชื่อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอุธรรม
กรกฎาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอุธรรม

A DEVELOPMENT GUIDELINE OF LEARNER-CENTERED APPROACH IN ACCORDANCE
WITH THE BASIC EDUCATIONAL STANDARDS OF SECONDARY SCHOOLS
IN ANG THONG PROVINCE

KETSARIN YIMCHOY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Pranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

July 2022

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ในรับรองวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ชื่อนักศึกษา

นางสาวเกศริน อิ่มช้อย

รหัสนักศึกษา

76277025

หลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ดร.วัชรภัทร เดชะวัฒนศิริคำรง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ รุ่งแผน

ดร.วัชรภัทร เดชะวัฒนศิริคำรง

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสุมพันธ์

วัน/เดือน/ปี ที่สอน

11 เมษายน 2565 ภาคเรียนที่ 2/2564

ประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรกฎาคม พ.ศ. 2565

เกศริน ยิ่งชัย. (2565). แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 250 หน้า. อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่สูง ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าdeviation ที่สูงกว่า 1 แสดงถึงความต้องการจำเป็น และขั้นตอนที่ 2 การเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ และ 2) แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมครุเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการสอนแบบ Active Learning สนับสนุนงบประมาณ ให้ศึกษาระบบที่สอดคล้องกับความสามารถ ฝึกทักษะที่จำเป็น เช่น การคิดตามสังเกตการสอน แล้วทำการประเมินผลเมื่อสิ้นภาคเรียน ด้านที่ 2 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณ จัดซื้อ ปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ต จัดอบรมให้กับครุ นิเทศศึกษา ตรวจสอบอัตราเรียน และมีการประเมินผลเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ด้านที่ 3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก คือ ผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้แก่ครุและสนับสนุนงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อมที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม มีอุปกรณ์ เพียงพอและพร้อมใช้งาน ตรวจเยี่ยมชั้นเรียน แล้วทำการประเมินผลเมื่อสิ้นภาคเรียน ด้านที่ 4 ด้านการตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน คือ ผู้บริหารจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครุ ให้ครุ ทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและทดสอบก่อนเรียน เน้นการประเมินผลสภาพจริง นิเทศศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 5 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้แก่ครุเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม PLC และกำหนดเวลาเข้าร่วม กิจกรรม PLC อย่างชัดเจน สนับสนุนให้ครุสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนใกล้เคียง มีเวลาให้ครุเผยแพร่เรื่องราว นิเทศศึกษา การทำงานเป็นระบบ และทำการประเมินผลสิ้นปีการศึกษา

คณะ..... ครุศาสตร์ ..... ลายมือชื่อนักศึกษา .....
สาขาวิชา..... การบริหารการศึกษา ..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษา .....
ปีการศึกษา..... 2564 .....

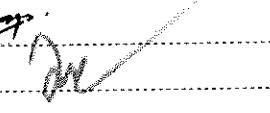
Ketsarin Yimchoy. (2022). **A Development Guideline of Learner-centered Approach in accordance with the Basic Educational Standards of Secondary Schools in Ang Thong Province.** Thesis for the Master of Education Program in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. 250 pp. Advisor: Wacharaputr Techawattanasiridumrong, Ph.D.

ABSTRACT

The purposes of the research were to: 1) investigate the priority needs for developing learning management based on learner-centered approach in accordance with the basic educational standards; and 2) propose a development guideline based on learner-centered approach regarding the basic educational standards. The research procedure included 2 stages. Stage one was to investigate priority needs based on learner-centered approach in accordance with the basic educational standards. The sample group, obtained by stratified sampling, comprised 234 civil service teachers working in the secondary schools in Ang Thong province. The research instrument was a questionnaire with a reliability level at 0.97. Statistical analysis was performed in terms of mean, standard deviation, and priority needs index modified. Stage two was to propose a development guideline based on learner-centered approach in accordance with the basic educational standards. Utilizing purposive sampling, 3 key informants were selected from school administrators. The research instrument was an interview form. Descriptive analysis was employed in this stage.

The findings revealed as follows: 1) the priority needs for developing an instruction based on learner-centered approach in accordance with the basic educational standards, when analyzing as a whole, were at the highest level. Active learning, including learning through thinking skills and learning by doing, as well as applicability were found the highest; and 2) the development guideline based on learner-centered approach regarding the basic educational standards consisted of 5 aspects. 1) Learning management using learning through thinking skills, learning by doing, and being applicable in real life focused upon promoting the teachers to be trained in active learning workshops, providing budget for a study tour at an actual location, supervising, observation, and evaluation at the end of the semester. 2) Using media, information technology, and learning resources included budgeting to purchase and improve or upgrade internet system, training teachers, supervision, monitoring, classroom visitation, and evaluation at the end of the fiscal year. 3) Positive classroom management comprised training the teachers, budgeting to set motivational learning environment, providing sufficient and available equipment, classroom visitation, and evaluation at the end of the semester. 4) Systematic examination, student assessment, and development consisted of providing workshops for teachers, analyzing learner individually, pretesting based on authentic assessment performed by the teachers, supervision and monitoring in accordance with the lesson plans. 5) Knowledge sharing and providing feedback in order to develop and improve learning management focused upon training teachers on professional learning community (PLC) as well as requirement for the activity participation, promoting network establishment with nearby schools, providing platforms to disseminate innovation, regular supervising and monitoring research conducted, and evaluation at the end of an academic year.

Faculty..... Education..... Student's Signature.....

Field of Study..... Educational Administration..... Advisor's Signature.....

Academic Year 2021.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาช่วยเหลือแนะนำจาก ดร. วัชรภัทร เดชะวัฒนศิริคำรง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เคยให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ และเคยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรเทพ รุ่งแผน ประธานกรรมการสอบรองศาสตราจารย์ ดร. พิมลพรรณ เพชรสุมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ตรวจสอบให้คำแนะนำและช่วยเหลือปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์ถูกต้อง และให้สัมภาษณ์เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขอบคุณผู้อำนวยการบอร์ด แหลมราช ผู้อำนวยการห้องเรียน พรานนัส ที่เคยสนับสนุนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ เเละนีจันแล้วเสร็จ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณกตัญญูตเวทิตา บิดา มารดา และครูอาจารย์ที่เป็นผู้อุปถัมภ์ ตลอดจนท่านผู้อำนวยการศึกษาให้กับผู้วิจัย

เกศริน ยิ่งช้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
กิตติกรรมประกาศ.....	๓
สารบัญ.....	๔
สารบัญตาราง.....	๕
สารบัญภาพประกอบ.....	๖
บทที่	
๑ บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
คำนำการวิจัย.....	๔
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
ขอบเขตของการวิจัย.....	๔
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๖
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๗
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๙
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๑
หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๑
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๓
ความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา.....	๑๓
แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๔
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๘
แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	๒๙
กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกองค์กรที่สี่ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - พ.ศ. ๒๕๖๓).....	๔๐

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	45
	ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	45
	แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	47
	ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	49
	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	52
	แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	56
	บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	57
	รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	59
	การสังเคราะห์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	64
	แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	66
	แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	79
	ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	79
	ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	81
	ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	81
	ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	82
	การจัดลำดับความต้องการจำเป็น.....	83
	เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ.....	84
	เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญการประเมินความต้องการจำเป็น.....	86
	บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕.....	89
	ข้อมูลทั่วไป.....	89
	วิสัยทัศน์.....	90
	พันธกิจ.....	90
	เป้าประสงค์.....	90
	กลยุทธ์.....	90
	จุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕.....	91

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) ผลการประเมินคุณภาพภายนอก	95
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	98
งานวิจัยในประเทศไทย.....	98
งานวิจัยต่างประเทศ.....	104
3 วิธีดำเนินการวิจัย	106
ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง.....	106
ตอนที่ 2 เสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง.....	111
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	113
ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง.....	113
ผลการเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง.....	144
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	171
สรุปผลการวิจัย.....	171
อภิปรายผลการวิจัย.....	176
ข้อเสนอแนะ.....	189
บรรณานุกรม.....	191

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	197
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	198
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	201
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหา คุณภาพเครื่องมือ.....	207
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	209
ภาคผนวก จ แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	212
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	220
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	230
ภาคผนวก ซ การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาโครงสร้างและหลักวิชาการ.....	235
ภาคผนวก ฌ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	242
 ประวัติผู้วิจัย.....	 244

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การให้ระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน.....	20
2 การให้ระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ...	24
3 การให้ระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	27
4 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	60
5 แสดงการสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	64
6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้ในการตอบแบบสอบถาม.....	107
7 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	113
8 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทองในภาพรวม.....	115
9 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได.....	116
10 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้.....	119
11 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก.....	121
12 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน.....	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลลงทะเบียนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้.....	127
14 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทองในภาพรวม.....	130
15 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้.....	132
16 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้อิสระ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้.....	134
17 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก.....	136
18 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน.....	138
19 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลลงทะเบียนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้.....	140

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละด้านในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง.....	142
21 สรุปแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง.....	166

Graduate School ARU

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
2 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก.....	37
3 แผนภาพระบบการออกแบบการเรียนการสอน.....	68
4 การวางแผนหรือการออกแบบแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	69

Graduate School ARU

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษามุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมศาสตร์และการเมือง เพื่อสร้างศักยภาพของคนไทยให้เป็นคนดูแลประเทศ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนเป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็น ต่อการดำเนินชีวิตและการทำงาน เพื่อให้คนไทยเป็นบุคคลที่มีความพร้อมต่อการดำรงชีวิตในยุค ประเทศไทย 4.0 สอดคล้องกับสำนักงานเลขานุการสภาพักรถยนต์ (2560, หน้า 76-78) ได้กำหนด แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 – 2564) ไว้ว่าการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนเป็น การจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกช่วงวัยมีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถให้บรรลุขั้นสูงสุด มีความรู้ทักษะ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยการขับเคลื่อน ภายใต้วิสัยทัศน์คนไทยทุกคน ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่าง เป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็น คนที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะขั้นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ สามารถนับบูรณาการองค์ความรู้ ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความคิดวิเคราะห์และความคิด สร้างสรรค์ในการสร้างขึ้นงานหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ทันต่อกระแสที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วในทุกวันนี้ อีกทั้งยังต้องเป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมไทยและ ร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดนี้ก็เพื่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่นคง และยั่งยืน”

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรไทยให้มีคุณลักษณะตามที่กำหนด ไว้จะต้องใช้การ จัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นที่ยอมรับกันว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญคือการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิด องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์และบูรณาการความรู้หลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า

ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของมนติช สิทธิสมบูรณ์ (2552, หน้า 4) กล่าวว่า การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเองได้ หรือทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจด้วยตนเองได้ โดยผู้สอนจะต้อง จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ดังนั้น สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่สังคมต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อ กำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย ให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบ สำหรับสร้างคนไทย 4.0 เนื่องจากในแต่ละสถานศึกษามีบริบทที่แตกต่างกัน แต่มีจุดหมายร่วม คือ “สร้างความเป็นไทยและแบ่งปัน ได้ในเวทีโลก” นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของ สังคมเป็นฐาน ในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้าง นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา, 2562, หน้า 1-7) ซึ่ง มาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้ วันที่ 6 สิงหาคม 2561 ได้ ประกาศมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน เพื่อการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ทำให้ เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้ มาตรฐานและคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 25-42) โดยมาตรฐานการศึกษาระดับขั้น พื้นฐาน พ.ศ. 2561 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มี 2 ตัวชี้วัด 10 ตัวบ่งชี้ 2) มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มี 6 ตัวบ่งชี้ และ 3) มาตรฐานด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 ตัวบ่งชี้ รวมมีมาตรฐานการศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย 21 ตัวบ่งชี้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 กล่าวว่าหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอ ต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นการประกัน

คุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการยืนยันความสำเร็จของการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานการ ตลอดจนเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ และอัต ลักษณ์ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ ทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) ของโรงเรียนมัธยมในจังหวัด อ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งหมด 14 โรงเรียน มีเพียง 4 โรงเรียนเท่านั้น ที่มีความพร้อมขอเข้าร่วมการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ พนวณ 1 โรงเรียน ที่ได้ผลการประเมินระดับดีมากทั้ง 3 มาตรฐาน และผลการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ระดับดีมาก จำนวน 3 โรงเรียน และได้ระดับดี จำนวน 1 โรงเรียน ซึ่งจากฤดูเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ต้องการให้ ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีทักษะความรู้ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่มี ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) มากกว่าร้อยละ 50 และครุผู้สอน เป็นบุญบทบาทจาก “ครุผู้สอน” เป็น “Coach” ผู้ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะการเรียนรู้หรือ ผู้อำนวยการการเรียนรู้ แต่จากผลการสอบระดับชาติ (O-Net) ปีการศึกษา 2562 ของผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยอยู่ใน ระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศไทยกุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะผลประเมินของกลุ่มสาระ การเรียนรู้คุณิตศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศนี้ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศไทย มากที่สุดซึ่งต้องปรับปรุงเร่งด่วน ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงเช่นกัน นอกจากนี้ งานวิจัยของสุภาวดี จึงดาวดี (2558, หน้า 84) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครุสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พนวณ ปัญหาด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) พฤติกรรมของนักเรียนต่อการเรียน 2) บุคลากร เทพะสาย เทพะวิชา และ 3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนที่เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุด คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือที่มีความสำคัญของ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาน้ำพื้นฐาน สถานศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด ปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ โดยการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็น

ระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน จากนั้นมีการແຄเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สู่มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา

คำนำการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง อยู่ระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

1. หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งหมด 596 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งหมด 234 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน แล้วผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง จากการสังเคราะห์เอกสารของนักวิชาการทั้งหมดไว้ 5 ด้าน ดังนี้

3.1 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.5 การแยกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 การเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

1. ผู้ให้ข้อมูล คือผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง จากความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละด้านทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2.2 การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

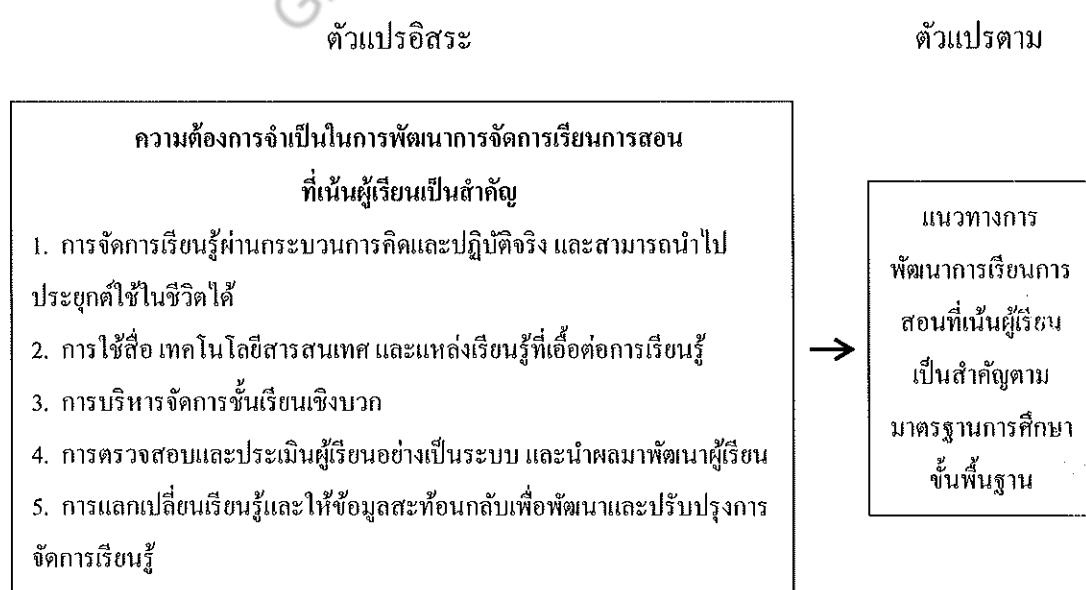
2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

2.4 การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสารท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารเพื่อกำหนดรอบแนวคิด ซึ่งจากการสังเคราะห์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพยาewartinดีสุข (2551) ; มนสิช สิทธิสมบูรณ์ (2552) ; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ; ทิศนา แรมมณี (2559) ; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) ; บรันช์ & กินนิส (1986) ; พระราชนักุณฑิการศึกษาแห่งชาติ หมวด 4 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ; คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) ; สุคนธ์ ตินธพานนท์ และคณะ (2545) ; สรุปฯได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ 2) ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 4) ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน และ 5) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสารท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอเป็นภาพแสดงกรอบแนวคิด ดังแสดงในภาพประกอบ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพของผู้เรียนที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง ส่งผลให้ครูผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาร่วมมือรวมพลังในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ครูมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และหลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน มีการบริหารจัดการขั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การอัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต หมายถึง ครูมีการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มและปฏิบัติให้จริง เพื่อฝึกกระบวนการคิดให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี กล้าแสดงออกทางความคิดเห็น สร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง มีการแสดงผลงานและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ โดยครูมีนวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการเผยแพร่นวัตกรรม

การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง ครูมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์และทักษะของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่เรียนรู้เป็นรูปธรรม นำไปสู่ความคิดรวบยอดจากการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น มีการจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารการเรียนรู้เพียงพอสำหรับผู้เรียนรวมทั้งภูมิปัญญาท่องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้และใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล

การบริหารจัดการขั้นเรียนเชิงบวก หมายถึง ครูมีการจัดบรรยายทางภาษาพของห้องเรียนที่อำนวยความสะดวกเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยห้องเรียนสะอาด มีความเป็นระเบียบ อากาศถ่ายเท ขนาดใหญ่พอต่อจำนวนผู้เรียน โดย เก้าอี้และอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมใช้งาน มีการจัด

สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้วิธีต่างๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน รวมทั้งมีการจัดบรรยายศาสทางวิทยาเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงบวก โดยครุช่วยเหลือผู้เรียนด้วยการร่วมคิดในการแก้ปัญหาที่ยากให่ง่ายเพื่อให้เกิดความรับรื่นในการทำกิจกรรม ให้คำแนะนำกับผู้เรียน สนับสนุนคุณลักษณะสร้างขวัญกำลังใจระหว่างปฏิบัติกรรม ก่อร่วมทำกิจกรรม เมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกรรม และมีการทำหนดภาระเบี่ยงของห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ครุมีการวางแผนการวัดผลประเมินผลอย่างมีขั้นตอน โดยการมีสร้างเครื่องมือ กำหนดเกณฑ์การวัด ให้สอดคล้องกับวิธีการวัดผลอย่างน่าเชื่อถือ เลือกเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เน้นให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา ซึ่งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แล้วในการวัดและประเมินผล ผู้เรียน ครุต้องมีการทดสอบก่อนเรียน ทดสอบหลังเรียน สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างจัดกิจกรรม ประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล ประเมินจากการปฏิบัติจริงและผลงานของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน อิกทั้งครุต้องแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ นำผลการประเมินนาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดทำรายงานการประเมินผลให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ครุและผู้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานและหน้าที่ของสมาชิกไว้อย่างชัดเจน โดยสมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนาในการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้หรืออนวัตกรรมแล้วนำไปใช้จริง ซึ่งหลังจากนั้นวัตกรรมไปใช้จริงแล้วต้องนำผลมาวิพากษ์อย่างก้าวตามมิตรต่อ กัน และทำการประเมินผลการใช้วัตกรรมเพื่อสะท้อนกลับข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียน เลี้ยวามไปเผยแพร่กับสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ ที่ได้จากการบูรณาการที่เป็นระบบในการจัดลำดับความสำคัญ ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และมีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง รายการที่ควรปฏิบัติของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา ให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจ ผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และมีการทำวิจัยในห้องเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง หมายถึง สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของพื้นที่จังหวัดอ่างทอง จำนวน 14 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสตรีอ่างทอง โรงเรียนอ่างทองปีที่ 1 โรงเรียนปีที่ 2 โรงเรียนปีที่ 3 โรงเรียนปีที่ 4 โรงเรียนปีที่ 5 โรงเรียนปีที่ 6 โรงเรียนปีที่ 7 โรงเรียนปีที่ 8 โรงเรียนปีที่ 9 โรงเรียนปีที่ 10 โรงเรียนปีที่ 11 โรงเรียนปีที่ 12 โรงเรียนปีที่ 13 โรงเรียนปีที่ 14 โรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนป่าไมก์วิทยาภูมิ โรงเรียนบางเต็จวิทยา โรงเรียนโพธิ์ทอง (จินดามณี) โรงเรียนโพธิ์ทองพิทยา โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยาภูมิ” โรงเรียนวิเศษชาญวิทยา โรงเรียนไผ่วงศ์ โรงเรียนสามโกกวิทยา โรงเรียนแสงหวานวิทยา และโรงเรียนริเวอร์วิววิทยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้บริหาร และครุสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ได้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดของตนเอง
- สถานศึกษาทั่วไปในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สามารถนำแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาที่สูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลจากการศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1.1 หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.3 ความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
- 1.4 แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.5 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.6 แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.7 กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่ (พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2563)

2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.4 องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.5 แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.6 บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.7 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.8 ตารางสังเคราะห์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.9 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

- 3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

- 3.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.4 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.5 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น
- 3.6 เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ
- 3.7 เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญการประเมินความต้องการจำเป็น
- 4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
  - 4.1 ข้อมูลทั่วไป
  - 4.2 วิสัยทัศน์
  - 4.3 พันธกิจ
  - 4.4 เป้าประสงค์
  - 4.5 กลยุทธ์
  - 4.6 จุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
  - 4.7 ผลการประเมินคุณภาพภายนอก
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในปัจจุบันสถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พบว่าส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำทั้งในด้าน งบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ อีกทั้งสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง ตามบริบทและความเหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้เรียนและการบริหารจัดการซึ่งมีความแตกต่างกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานด้านสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น

1.1 หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 10) ได้ให้หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย ศติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม ความรู้ และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ไฟร์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่เพียงพอต่อการพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิตส่วนต้น สามารถเพชริญความเปลี่ยนแปลง ได้อย่างเท่าทัน ชายคลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย

2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทยให้มีความรัก ความภาคภูมิใจในห้องถีน และ ประเทศชาติ มีความรู้ และทักษะพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน มีลักษณะนิสัย และทัศนคติที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีทั้งของครอบครัว ชุมชน สังคมไทย

3. หลักแห่งความเสมอภาค คนไทยทั้งปวงต้องมีสิทธิเสมอ กันในการรับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ควบคู่ไปกับความมีคุณภาพ โดยไม่แบ่งชนชั้นหรือ ความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถีนและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ศักดิ์ศรีและตอบสนองความต้องการของห้องถีนตามนัยของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

5. หลักแห่งความสอดคล้อง อุดมการณ์และมาตรฐานในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้อง สอดคล้องกับสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบาย การศึกษาของรัฐบาลที่แต่งตั้งรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการอุดมศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ พัฒนาผู้เรียนอย่าง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักความเป็นไทยและภาคภูมิใจในห้องถีน ทัศนคติ ที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีทั้งของครอบครัว ชุมชน สังคมไทย ซึ่งในการจัดการศึกษาต้องมี ความเสมอภาค คนไทยทุกคนต้องมีสิทธิเสมอ กันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมีคุณภาพ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถีนและภาคเอกชนมีส่วนร่วม ในการบริหารและการจัดการศึกษา และต้องมีการควบคุมคุณภาพมาตรฐานในการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องสอดคล้องกับสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545

1.2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้จัดได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 1-2) ได้กล่าวว่าในสถานการณ์ปัจจุบัน สถานศึกษาส่วนใหญ่มีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบทและความต้องการของตนเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพในการบริหารจัดการซึ่งมีความแตกต่างกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบกับได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงยิ่งการศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงคุณภาพไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการกำหนดแนวทางให้แต่ละสถานศึกษาในพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และกระบวนการบริหารให้ได้ตาม มาตรฐานของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงคุณภาพไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา

1.3 ความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ผู้จัดได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ความสำคัญของการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเกี่ยงสำหรับการส่งเสริม

และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยองค์รวม การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพเพื่อสถานศึกษาทุกแห่งรู้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด จึงเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด นอกเหนือจากการกำหนดมาตรฐานยังเป็นการกำหนดความคาดหวังที่ชัดเจนให้กับครุผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการร่วมมือรวมพลัง เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดมาตรฐาน มาตรฐานการศึกษามีประโยชน์ต่ออนุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติว่าต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่มาตราฐานการศึกษากำหนด

2. ครุ ใช้มาตรฐานเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้

3. ห้องถันและสถานศึกษา ใช้มาตรฐานเป็นแนวทางร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้

4. พ่อแม่ผู้ปกครอง ประชาชนและผู้นำชุมชน ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้คนไทยในห้องถันเข้าใจ และเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้การจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

5. ประเทศชาติ ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทุกองค์กรประกอบของระบบการศึกษา บังคับใช้ในประเทศ ฯ กัน สู่เป้าหมายเดียวกัน และทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษาที่มีความหมาย

สรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ใช้เป็นหลักเกี่ยบสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา และมีทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งทั้งหมดนี้จะเกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้เรียน ครุผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และประเทศชาติ

1.4 แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 4-9) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการ ได้แก่ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามงานสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษานี้ และชุมชนมีความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน มีการตั้งความคาดหวังของผลลัพธ์ไว้สูง มีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ทั้งครูและผู้บริหารมีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนในการทำงานกุ่นมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาด และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมาย ใช้กลวิธีในการประเมินที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ ขัดับบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ขัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำหรับความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ จากแนวคิดในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ประกอบกับแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าต้องเป็นมาตรฐานที่ปฏิบัติง่าย ประเมินได้จริง กระชับและจำนวนน้อยแต่สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับชาติ ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานจึงเน้นที่คุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการและคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนคุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขภาพ สุขใจ) สดใป ภูมิปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม)” และ ในมาตรา 7 ที่ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝัง จิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุข รักษาสถาบันฯ ศาสนาฯ ภาษาฯ ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสาがら ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รักษาพื้นที่ดินเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ไฟร์และเรียนรู้

ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” นอกจากนี้เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเริ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 (พ.ศ.2552-2561) ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยใหม่ว่า คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญาสรักคิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติและเป็นพลเมืองที่ดีของโลก ซึ่งสอดรับกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ดังนั้น ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพของผู้เรียน จึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาย่อย จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลลัพธ์ทางการเรียน และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งด้านผลลัพธ์ทางการเรียนมุ่งเน้นคุณภาพ มาตรฐานขั้นดี ในระดับ “ปานกลาง” ที่การมีความสามารถในการอ่านการเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ รวมทั้ง การมีผลลัพธ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนคุณภาพ มาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐาน ในระดับที่แตกต่างกันในเรื่องการมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย และเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหาการมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและ เทคนิคที่ดีต่องานอาชีพ สำหรับด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐาน ขั้นพื้นฐานในระดับ “ปานกลาง” ที่การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด และ การมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกันในเรื่อง ความภูมิใจในท่องถิ่น และความเป็นไทย รวมทั้งการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาของ สถานศึกษามีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครุและบุคลากร และ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ ซึ่งด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษานั้นที่ การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และ พันธกิจของสถานศึกษาร่วมทั้งระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็น ตัวสะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ได้เป็นอย่างดี มีหลักสูตรสถานศึกษาจะมีการกำหนด จุดมุ่งหมาย แนวทางวิธีการและเนื้อหาสาระที่เรียน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน

การสอนในสถานศึกษา ซึ่งจะสะท้อนว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถสามารถเจตคติ และพฤติกรรมตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรที่ดีควรดำเนินถึงบริบทของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชนมีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ หรือจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับ ความสนใจ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมศักยภาพ ของผู้เรียนตามขีดความสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ และสมดุลทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ครูและบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วย ให้การจัดการศึกษาก่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดการพัฒนาครูและบุคลากร เน้นไป ที่ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพซึ่งต้องมีการพัฒนาที่ตรงตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง ทั้งใน ส่วนของบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้าน การจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ สภาพแวดล้อมและการบริการที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญต่อการ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสถานศึกษาที่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคง สะอาด มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการ เรียนรู้ที่มีคุณภาพทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข ปลอดภัยมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนด้วยมาตรฐาน ด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้น ในระดับ “ปานกลาง” ที่เป้าหมายวิสัยทัศน์และ พันธกิจที่สถานศึกษากำหนดและระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาส่วนคุณภาพมาตรฐาน ขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเด่น” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่ แตกต่างกันในเรื่องการดำเนินการพัฒนาวิชาการ การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อม ทางกายภาพและสังคม รวมทั้งการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา

3. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งจะบ่งบอกถึง คุณภาพการจัดการศึกษา ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่ยอมรับกันว่าส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเน้นที่การปฏิบัติ (active learning) เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ ลึกซึ้งและคงทน มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นคุณภาพ มาตรฐานขั้นต้นในระดับ “ปานกลาง” ที่การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง รวมทั้งความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและการนำผล มาพัฒนาผู้เรียน ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเด่น” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้น

ไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกันในเรื่อง การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นที่คุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหาร และการจัดการและคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพของผู้เรียนคุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6 มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

ผู้จัดได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้ วันที่ 6 สิงหาคม 2561 ได้ประกาศมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานและคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 ก, หน้า 25-42) โดยมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มี 2 ดัวๆ คือ 10 ดัวบ่งชี้ 2) มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มี 6 ดัวบ่งชี้ และ 3) มาตรฐานด้านกระบวนการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 ดัวบ่งชี้ รวมมีมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย 21 ดัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกับคนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ผู้เรียน มีทักษะในการอ่านการเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับขั้น

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ไตร่ตรองพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงงานชั้นงาน ผลิตภัณฑ์

1.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผู้เรียน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาตนเอง และสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

1.5 มีผลลัพธ์จากการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาผู้เรียนบรรลุ และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะด้านภาษาต่อไป รวมทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติหรือผลการทดสอบอื่น ๆ

1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เขตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนดผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมเคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกรักษาความสะอาด ไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

2.3 ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกับคนในครอบครัวต่างและหลากหลาย ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกับคนในครอบครัวต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี

2.4 มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต จาระมณ์และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เป้าหมายผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครุ มีความ อดคลึงกับมาตรฐานการศึกษาต่อ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการ

ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ คือ ระดับ กำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ประเด็นพิจารณา และระดับคุณภาพ โดยการให้ระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน มีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 การให้ระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณต่างกันเป็นอย่างมากที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาต่างกันเป็นอย่างมากที่สถานศึกษากำหนด <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่างกันเป็นอย่างมากที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่างกันเป็นอย่างมากที่สถานศึกษากำหนด
ปานกลาง	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ดี	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด คำนวณ เป็นไปตาม เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตาม เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้ - ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม - ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเอง ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย - ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนด - ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทยมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย - ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลความแตกต่างและหลากหลาย - ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนด
ดีเดิม	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด คำนวณสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่า เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และ แก้ปัญหาได้

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม - ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน - ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีความภูมิใจในห้องถัน เห็นคุณค่าของความเป็นไทยมีส่วนร่วมในการอนรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย - ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย - ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
ยอดเยี่ยม	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ - ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่ - ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเขตติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับขั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด เป็นแบบอย่างได้ - ผู้เรียนมีความภูมิใจในห้องถีน เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย - ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 ก, หน้า 29-32)

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารการจัดการคุณภาพของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกๆ ปี เป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครุและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ห้องถีน วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย ของรัฐบาลและของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการ ติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำเสนอคุณภาพ

ใช้ในการพัฒนา บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

สถานศึกษาริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายหมายรวมถึง การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

4. พัฒนาครุและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

สถานศึกษาร่วมสนับสนุน พัฒนาครุ บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพและจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดระบบการจัดทำ การพัฒนาและการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ตาราง 2 การให้ระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนเป็นไปได้ใน การปฏิบัติ - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ดี	<ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติ

ตาราง 2 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย - พัฒนาครุและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ - จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ - จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้
ดีเด่น	<ul style="list-style-type: none"> - มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สองคดีองกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย - ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง - พัฒนาครุและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครุ และสถานศึกษา - จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย - จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา
ยอดเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> - มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สองคดีองกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ตาราง 2 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือ ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาอย่าง ต่อเนื่องและเป็นแบบอย่าง ได้ - ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่าง ได้ - พัฒนาครุและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความ ต้องการของครุและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อ พัฒนา - จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่าง มีคุณภาพ และมีความปลอดภัย - จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ก, หน้า 35-37)

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหาร จัดการชั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครรภ์จัดผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและ ประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ นำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิต

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้จัด กิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็น และต้องการความ

ช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะแสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาห้องถันมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงหากความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

ครรผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กครู ครรรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลช้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับ

เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ตาราง 3 การให้ระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ
ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

ตาราง 3 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ดี	<ul style="list-style-type: none"> - ขัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน - มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก - มีการແຄกເປີ່ຍນເຮັດວຽກ ແລະ ໄທ້ຂໍ້ມູນສະຫຼອນກັບເພື່ອພັນນາແລະປັບປຸງ ການຈັດການເຮັດວຽກ
ดีเดิม	<ul style="list-style-type: none"> - ขัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ขໍ້ມູນຢ່ານກັນແກ່ຜູ້ເຮັດວຽກ ແລະ ນຳພາວັນພັນນາຜູ້ເຮັດວຽກ - มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ເຕີກຮັກທີ່ຈະເຮັດວຽກແລະເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ອິນໄຕ ມີຄວາມສຸຂ - ມີໜຸ່ມໜ່າໆການເຮັດວຽກທາງວິชาຊື່ພະຫວັງຄຽງເພື່ອພັນນາແລະປັບປຸງການຈັດການເຮັດວຽກ
ยอดเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> - ขัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ໄດ້ມີນົວຕົກກົດໃນການຈັດການເຮັດວຽກ ແລະ ມີການເພີ່ມແພວ - ໃຊ້ສื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภູມີປັບປຸງທຳອັນດີ່ນທີ່ເອົ້ວ່າດ້ວຍການສ່ວນໄວກາສໃຫ້ຜູ້ເຮັດວຽກ ໄດ້ແສວງຫາຄວາມຮູ້ຕ້ວຍຕົນເອງ

ตาราง 3 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ยอดเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่ - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ด้วยตนเอง - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน - มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กراكที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข - มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสอดทอนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ก, หน้า 40-42)

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลลัพธ์ทางวิชาการ มี 2 ตัวชี้วัด 10 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจนมี 3 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มี 5 ตัวบ่งชี้

1.6 แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผู้จัดได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจากการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 “ได้กำหนดคุณมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนารักษาคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา ทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานด้านสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานด้านสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะ เป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย และ หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มี การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่ การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและสาธารณะ

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มี ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้ง ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพ ภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้มาตรฐานที่ กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการ ปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานด้านสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลา ที่กำหนดหากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

จากประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก หน้า 3 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 ข้อ 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตัดความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 จึงให้สถานศึกษาในสังกัดทุกโรง เข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงาน พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการรองรับการประเมินภายนอกรอบสี่ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 ก, หน้า 62-67)

1. สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

2. สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดประกาศใช้ไปเทียบเคียงและจัดทำเป็น “มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา” จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและดำเนินงานตามแผนฯ ตลอดช่วงปีการศึกษา และจัดทำ SAR ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลังสื้นปีการศึกษาแล้วจึงจัดส่ง SAR ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา

3. เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาได้รับ SAR จากสถานศึกษาที่จะมีการสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน และจัดส่ง SAR พร้อมประเด็นต่างๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบ ให้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสิน โดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert judgment) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer review) โดยเทียบกับ

เกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้อ้างอิงด้าน และวิเคราะห์ ข้อมูลร่วมกันในการตัดสิน เพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช่การให้คะแนนตาม ความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง

5. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมิน ตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณความถูกต้องไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้ คะแนนผลงานหรือกระบวนการ ที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนน ประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน

6. การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้สถานศึกษา กำหนดเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนา และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา

7. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิง ประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (Evidence based) โดยเลือกใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐาน ของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนาลดภาระการจัดเก็บข้อมูล และเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบผล การประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

8. คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษาการศึกษา และประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจด่องแท้ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สรุปและเขียนรายงานการประเมินตนเอง

9. ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษา ดำเนินการ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และในการ ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่ หลากหลายและเหมาะสม

10. ให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อกomite กรรมการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เผยแพร่รายงานต่อสาธารณะและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

11. โครงสร้างรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่มีรูปแบบตายตัว ให้สถานศึกษาจัดทำในสิ่งที่สถานศึกษาต้องการนำเสนอได้ สิ่งสำคัญที่สุดของการประเมินตนเองคือกระบวนการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งหมายรวมถึง กิจกรรม/โครงการ/งานที่สถานศึกษาดำเนินการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงหลักการ แนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษาระบบที่เป้าหมาย หรือรูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งทุกกิจกรรม/โครงการ/งานส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยให้นำเสนอข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของสถานศึกษา และมุ่งเน้นตอบคำถามดังนี้คือ 1) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพในระดับใด 2) ข้อมูลหลักฐานและเอกสารเชิงประจักษ์สนับสนุนมีอะไรบ้าง และ 3) แนวทางพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้นกว่าเดิมเป็นอย่างไร

12. ข้อควรทราบในการประเมินคุณภาพภายใน

12.1 ผู้ประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจในบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในแง่มุมของการงาน โครงสร้างเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหาร และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอเพื่อการช่วยเหลือและปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

12.2 ผู้ประเมินควรวิเคราะห์อภิปรายด้วยใจเป็นกลาง โดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งข้อมูลปัจจุบัน และผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา (อาจพิจารณาข้อมูล 3 ปี) ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาว่าอยู่ในระดับใด

12.3 ลิสท์ที่มีคุณค่ามากที่สุดที่ได้รับจากการประเมินภายในของสถานศึกษา คือ การได้รับข้อชี้แนะ คำแนะนำ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควรรู้ความเคลื่อนไหวของ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน

12.4 การกำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินภายในของสถานศึกษานั้น ให้สถานศึกษากำหนดได้เองตามความเหมาะสมแต่ควรสอดคล้องกับสภาพและบริบทของการดำเนินงาน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน เช่น แผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา แผนการเรียนรู้บันทึกหลังสอนรายงานประชุม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานไม่ใช่การสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

12.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการสังเกตและสัมภาษณ์นั้น ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง ต้องสร้างความรู้สึกเป็นมิตรมากกว่าการขับผิดหรือการกล่าวโทษ และควรพูดคุย

สอนด้านด้วยความสุภาพ และสร้างความไว้วางใจเป็นอันดับแรกก่อนที่จะสอนด้านเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 87-91) จึงได้จัดทำประกาศเรื่องแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาส่งเสริม กำกับ ดูแลและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้และให้ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่าง ชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนด ผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ สถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ ความเห็นชอบและจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง

2. รวบรวม และสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น และจัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

3. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4. ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก

5. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

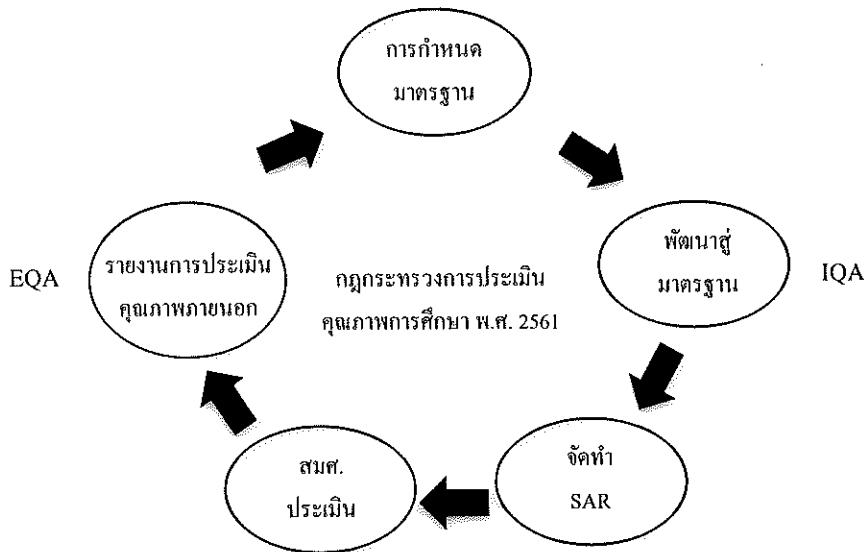
2. ศึกษา วิเคราะห์สรุปผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และ รวบรวมประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวมไว้จากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทาง ในการประเมินคุณภาพภายนอก

3. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4. ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการจัดบุคลร่วมเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

5. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ข, หน้า 8) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาซึ่งใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาติดตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณะเกิดความมั่นใจว่าなく尉ียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมิน ติดตามตรวจสอบครุ่นและจุงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีความเชื่อมโยงกับ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อ ผลการจัดการศึกษาและใช้ขั้นตอนคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดยเด่นเฉพาะทาง ทั้งนี้โดยมีแผนภาพแสดง ความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (IQA) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษาชี้ด้วยลักษณะ ลักษณะของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายความสำเร็จที่จะต้องมีคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายความสำเร็จ กำหนดขึ้นจะเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ

2. พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ในช่วงระยะเวลาที่กำหนดโดยจัดไว้เป็นรายลักษณะอักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

3. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาจากติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเอง เพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาในรอบปี การศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษา

ดังนี้ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาการประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก (EQA) การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ SAR เยี่ยมชมสถานศึกษา (Site visit) ติดตามและตรวจสอบ เพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการศึกษาและด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้มาตรฐานของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณะว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

2. รายงานผลการประเมินภายนอก ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสรุปผลการประเมิน ตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงาน นำเสนอผลการประเมินพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานได้ติดตามและพัฒนาใน 3 ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานของสถานศึกษา (Internal correction) การปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Improvement) และการพัฒนาวัสดุรวมจากประเด็นต่าง ๆ (Innovation)

การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ คือ ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา กลับไปปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามบริบทของ สถานศึกษาลดการประเมินที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา ลดการจัดทำเอกสารเพิ่มระบบเทคโนโลยีในการประเมิน และพัฒนาคุณภาพของผู้ประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพ ของระบบการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาว่า ดำเนินการเหมาะสม เป็นไปได้/เป็นระบบ เชื่อถือได้และเกิดประสิทธิผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมายนี้ พัฒนาการต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีหรือไม่ส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาติดตาม ชุดหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล ให้ความสำคัญกับการประเมิน ที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาร่างความโดยเด่นหรือเป็นต้นแบบในการ พัฒนาในระดับห้องเรียน/ภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติดังนั้นการประเมินคุณภาพภายนอก จึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

การประเมินแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรน้ำขาวน) โดยใช้วิธีการ ประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidences based assessment) ครอบคลุม องค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic assessment) โดยไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบ การประเมินในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลงาน หรือภาพรวมของกระบวนการดำเนินงานตรวจสอบผลการประเมินโดยคณะกรรมการในระดับ เดียวกัน และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยการประเมินและตัดสินผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ และระยะที่ 2 เป็นการติดตามเพื่อพัฒนาโดยหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยที่กำกับดูแลสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์กรน้ำขาวน) ดังนั้นการประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

สรุปได้ว่าแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษามีดังนี้

1. สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561
2. สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดประกาศใช้ไป เทียบเคียงและจัดทำเป็น “มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา” และจัดทำ SAR ตามกรอบ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาได้รับ SAR จากสถานศึกษาจะมีการสรุปดำเนินงาน และจัดส่ง SAR พร้อมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบ ให้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสิน

5. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง

6. การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษา

7. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา

8. คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปและเปียนรายงานการประเมินตนเอง

9. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

10. ให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อกomite สถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด

1.7 ครอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่ (พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2563)

ผู้วิจัยได้ศึกษารอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่ (พ.ศ. 2559-2563) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่ (พ.ศ. 2559-2563) ของการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวนี้องและเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

1. แนวคิดหลัก การประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่แนวคิดหลัก คือ

1.1 การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายมาตรฐานที่กำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (Accountability)

1.2 การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความท้าทายและช่วยกระตุ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากลตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล เพื่อการบรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ (Empowerment)

2. วัตถุประสงค์

2.1 สร้างมาตรฐานการตรวจประเมิน (Quality code/Criteria/Guideline) และส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพทุกระดับและทุกกลุ่มประเทศ และสร้างผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพ

2.2 ประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาพร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ข้อมูลแก่รัฐบาลในการพิจารณากำหนดนโยบาย การพัฒนาที่นำไปสู่การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เป้าหมาย

มีมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ ชาติต่อรัฐบาลอย่างต่อเนื่องทุกปีเพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทย

4. การแบ่งกลุ่มประเทศสถานศึกษา

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแบ่งกลุ่มประเทศสถานศึกษาตามพื้นฐานทั่วไปได้ 7 ขนาดคือ

ขนาดที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียนอยู่ระหว่าง 1-120 คน

ขนาดที่ 2 ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียนอยู่ระหว่าง 121-200 คน

ขนาดที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียนอยู่ระหว่าง 201-300 คน

ขนาดที่ 4 ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียนอยู่ระหว่าง 301-499 คน

ขนาดที่ 5 ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียนอยู่ระหว่าง 500-1,499 คน

ขนาดที่ 6 ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียนอยู่ระหว่าง 1,500-2,499 คน

ขนาดที่ 7 ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียน 2,500 คนขึ้นไป

สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งได้ 3 ขนาด คือ

ขนาดเล็ก ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียนอยู่ระหว่าง 1 - 400 คน

ขนาดกลาง ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียนอยู่ระหว่าง 401 - 800 คน

ขนาดใหญ่ ได้แก่ สถานศึกษาที่มีผู้เรียน 801 คนขึ้นไป

สำหรับสถานศึกษาพื้นฐานวัตถุประสงค์พิเศษสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำหรับกลุ่มนี้เป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ 1) กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ และ 2) กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย

5. มาตรฐานการประเมิน

5.1 แนวทางพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมิน

5.1.1 เน้นการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาและต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล

5.1.2 ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาแบบยั่งยืนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับดำเนินชีวิตในอนาคตและสถานศึกษามีจิตสมรรถนะสูง สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต

5.1.3 เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดยเด่นเฉพาะทางหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับภูมิภาคระดับชาติและระดับนานาชาติ

5.2 ประเภทของมาตรฐานการประเมิน

5.2.1 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน

5.2.2 ความเชื่อถือได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน

5.2.3 ประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในที่เกิดกับผู้เรียน

5.3 ประเด็นการพิจารณา

5.3.1 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน

5.3.2 ความเชื่อถือได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน

5.3.2.1 ความเชื่อถือได้ของกระบวนการประเมิน

5.3.2.2 ความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน

5.3.3 ประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในที่เกิดกับผู้เรียน

5.3.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์

ตามหลักสูตร

5.3.3.2 คุณลักษณะ ค่านิยมอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับทิศทางของหลักสูตร

5.3.3.3 หักษะสำคัญตามหลักสูตรกำหนด ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น และตามบริบทของสถานศึกษา

6. เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพรายด้านหรือองค์ประกอบ

6.1 เกณฑ์พื้นฐาน (Common standards)

6.1.1 ดีเยี่ยม (Excellent)

6.1.2 ดีมาก (Very good)

6.1.3 ดี (Good)

6.1.4 พおり (Fair)

6.1.5 ปรับปรุง (Improvement required)

6.2 เกณฑ์ท้าทาย (Challenging standards)

6.2.1 C3 เป็นต้นแบบ โดยเด่น ได้รับการยอมรับระดับนานาชาติ (Achieved international issues)

6.2.2 C2 เป็นต้นแบบ โดยเด่น ได้รับการยอมรับระดับชาติ (Achieved national issues)

6.2.3 C1 เป็นต้นแบบ หรือ โดยเด่น ในระดับภูมิภาค/ห้องถิน (Achieved community issues)

7. วิธีการประเมิน

ประเมินคุณภาพภายนอกจะเป็นการประเมินเชิงคุณภาพเน้นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่สะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงานโดยใช้การตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกันให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic approach) โดยมีองค์ประกอบของวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกดังนี้

7.1 การศึกษาข้อมูลด้านบริบทพื้นฐานของสถานศึกษา (Organization context)

7.2 การศึกษารายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)

7.3 การลงพื้นที่ตรวจสอบ

8. ขั้นตอนดำเนินงาน

8.1 สถานศึกษาประเมินตนเอง (Self-assessment) วิเคราะห์สังเคราะห์ผล การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในแล้วจัดส่งรายงานการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบจากศัลศักดิ์ให้ สมศ. ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนด

8.2 สมศ. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา (Pre-analysis) จากฐานข้อมูลของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านปัจจัยการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นต้นตามโปรแกรมการตรวจสอบที่กำหนด

8.3 คณะกรรมการประเมินภายนอกประชุมพิจารณาผลการดำเนินงานของสถานศึกษาจากรายงานการประเมินตนเองร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Pre-assessment) เพื่อวางแผนการลงพื้นที่ตรวจสอบตามมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรวมทั้งระบุประเด็นจุดแข็ง ประเด็นปรับปรุงและกำหนดวันลงพื้นที่ตรวจสอบ

8.4 คณะกรรมการประเมินภายนอกลงพื้นที่ตรวจสอบเพื่อประชุมเสวนาร่างสรุคร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพกับบุคลากร หลักฐานเชิงประจักษ์และหน่วยงานบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มเติมรวมทั้งทำรายงานผลประเมินด้วยว่าฯ

8.5 คณะกรรมการประเมินภายนอกจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment (EQA) report) พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้วจัดส่งให้ สมศ. เพื่อพิจารณาให้การรับรองผลการประเมินจากนั้น สมศ. จะจัดส่งให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไปภายในระยะเวลา 7 วันนับถัดจากวันที่คณะกรรมการบริหาร สมศ. ให้การรับรองผลการประเมิน

สรุปได้ว่า ครอบแนวการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่ (พ.ศ.2559 - พ.ศ.2563) มีดังนี้

1. แนวคิดหลัก ได้แก่ 1) การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และ 2) การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความทাতายและช่วยกระตุ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากล

2. วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) สร้างมาตรฐานการตรวจประเมิน (Quality code/Criteria/Quideline) และส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และ 2) ประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาพร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ข้อมูลแก่รัฐบาล

3. เป้าหมาย ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา ชาติ และมาตรฐานระดับสากล

4. การแบ่งกลุ่มประเภทสถานศึกษา สามารถแบ่งกลุ่มประเภทสถานศึกษาตามพื้นฐานทั่วไปได้ 7 ขนาด

5. มาตรฐานการประเมิน ได้แก่ 1) แนวทางพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมิน 2) ประเภทของมาตรฐานการประเมิน และ 3) ประเด็นการพิจารณา

6. เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพรายด้านหรือองค์ประกอบ ได้แก่ 1) เกณฑ์พื้นฐาน (Common standards) และ 2) เกณฑ์ท้าทาย (Challenging standards)

7. วิธีการประเมิน เป็นการประเมินเชิงคุณภาพเน้นข้อมูลเชิงปัจจัยที่สะท้อนผลลัพธ์ การดำเนินงาน โดยใช้การตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกันให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม

8. ขั้นตอนดำเนินงาน มีดังนี้ 1) สถานศึกษาประเมินตนเอง แล้วจัดส่งรายงานการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบจากต้นสังกัดให้สมศ. ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนด 2) สมศ. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา 3) คณะผู้ประเมินภายนอกประชุมพิจารณาผลการดำเนินงานของสถานศึกษาจากการรายงานการประเมินตนเองร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 4) คณะผู้ประเมินภายนอกลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม และ 5) คณะผู้ประเมินภายนอกจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้วจัดส่งให้ สมศ. เพื่อพิจารณาให้การรับรองผลการประเมิน

2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความ สามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดกระบวนการ การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” ดังนั้นเพื่อให้การ จัดการศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถแสดงทางความรู้ และพัฒนา ความรู้ได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตนเอง รวมทั้งสนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติ ในสภาพจริงของการทำงาน มีการเข้ามายิงสิ่งที่เรียนกับสังคม และการประยุกต์ใช้มีการจัด กิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ โดยไม่เน้นไปที่การท่องจำเพียงเนื้อหา

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากเอกสาร

ตำรา งานวิจัยและนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2551, หน้า 89) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิงประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความต้องการนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือพหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

มนสิช สิทธิสมบูรณ์ (2552, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ หรือทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจด้วยตนเองได้ โดยผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 69) ได้ให้ความหมายของการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child centered) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ บทบาทของครูจะเปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้นำหรือผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนในการสำรวจหาความรู้และลงมือปฏิบัติ และสร้างสรรค์ความรู้โดยใช้วิธีการต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ โดยคำนึงถึงความต้องการ ความใส่ใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้ และนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิศนา แจนมณี (2552, หน้า 120) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื้นตัว และได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อตามความสามารถ สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีอิสรภาพในการสร้างองค์ความรู้ของตนเอง เรียนรู้อย่างมีความสุข

โดยได้ใช้กระบวนการการคิด ปฏิบัติได้จริง มีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (Active participation) ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนมากกว่าผู้สอน

สนธิ สถาพร (2558, หน้า 122) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดหรือเริ่ม แล้วหา วิเคราะห์ จัดการความรู้ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตัวเองตามความต้องและความสนใจ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

แบรนเดอร์ และกินนิส (Brandes & Ginnis, 1986, p. 25) ได้ให้ความหมายของการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า หมายถึง การที่ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งแต่การวางแผน จัดระบบระเบียบ ลงมือปฏิบัติ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ประการเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล (Learning process) เป็นการเรียนเชิงรุก ผู้เรียนหาความรู้ได้จากเอกสาร เพื่อนำมาหล่อความรู้ อาจารย์ และสิ่งแวดล้อม โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันมีกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล มีหลักวิชาการรองรับ สร้างองค์ความรู้และประเมินผลความรู้โดยผู้สอนเป็นผู้แนะนำให้ ใช้แหล่งข้อมูลร่วมกัน กำหนดการเรียน และการประเมินผล

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต ความสนใจ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาคนและชีวิตมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเต็มตามความสามารถ มีอิสระในการสร้างองค์ความรู้ อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลักษณะสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประการแรก ที่อกรุจะต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อ มีความศรัทธาในความเป็นคนของคน การที่เชื่อและไว้วางใจในความสามารถของบุคคลจะช่วยให้บุคคลนั้น ๆ พัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้ ดังนั้น ผู้สอนจึงควร เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกวิธีการที่จะเรียนรู้เอง นอกจากนั้นกรุจะต้องมีลักษณะจริงใจ เป็นคนตรง ไม่เสแสร้ง ในการสร้างสมมัติภพจะต้องเป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง บางครั้งครูอาจจะไกรช ไม่พอใจ กีสามารถแสดงได้ มิใช่เสแสร้งปกปิดความรู้สึกนี้ไว้ ดังนั้นสิ่งสำคัญคือ กรุจะต้องให้เกียรติผู้เรียนทั้งในแง่ของความรู้สึกและความคิดเห็น สิ่งสำคัญสำหรับเขตคือการเป็นครู ที่อกรุจะสามารถที่จะเข้าใจปฏิบัติฯ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากภายในตัวเด็ก ตลอดจนการที่ตระหนักรถึงกระบวนการของการศึกษาอันพึงมีต่อตัวเด็ก" ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ จึงควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 อ้างอิงใน ขัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 68-69)

1. สมองมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด สมองของมนุษย์ประกอบด้วยเซลล์สมองประมาณหนึ่งแสนล้านเซลล์ ซึ่งสมองมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิดสามารถเรียนรู้ให้บรรลุได้ทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติ และทุกอย่างรอบตัวมนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ต้องอาศัยสมองและระบบประสาทสัมผัส ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรับรู้ โดยผ่านตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงควรให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง สมอง (Head) มือ (Hand) และสุขภาพองค์รวม (Health)

2. ความหลากหลายของสติปัญญาคณแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับรูปแบบเฉพาะบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่จัดให้ผู้เรียน ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนการสอน จึงควรมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. การเรียนรู้เกิดประสบการณ์ตรง การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพผู้สอนควรลดการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาลง โดยผู้เรียนและผู้สอนควรมีบทบาทร่วมกันในการสำรวจหาความรู้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ให้ผู้เรียนได้เรียนจากสถานการณ์จริงที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตจริง โดยได้เรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้สอนมีหน้าที่เตรียมการ จัดสิ่งเร้าให้คำปรึกษา วางแผนกิจกรรม และประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน

แมคคอนาบส์ และวิสเลอร์ (McConabes & Whisler, 1997, อ้างอิงใน ขัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 68-70) ได้เสนอแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับผู้เรียนและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีแนวคิดหลักหรือกรอบดำเนินการอ้างอิงอย่างชัดเจน ซึ่งได้รับจากภูมิหลังของตนเองภาพแวดล้อม สิ่งสนับสนุนและเป้าหมาย ความเชื่อ วิธีคิด และอื่น ๆ ดังนั้นผู้สอนจะต้องให้ความสนใจ และเอาจริงในสิ่งเหล่านี้ หากจะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ผู้เรียนทุกคนแตกต่างกันไปโดยลักษณะเฉพาะของตน ทั้งด้านอารมณ์ สภาพจิตใจ อัตตรา การเรียนรู้ แบบการเรียนรู้ ขั้นพัฒนาการ ความสามารถ พรสวรรค์ และความต้องการอื่น ๆ ผู้สอนต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ หากจะให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามที่ต้องการ

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งเกิดได้ดีที่สุดเมื่อสิ่งที่เรียนรู้นั้นมีความหมาย ต่อผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ของตนเองจากสิ่งที่กำลังเรียนอยู่กับประสบการณ์ความรู้เดิม

4. การเรียนรู้เกิดได้ดีที่สุดในสภาพแวดล้อมที่บุคคลต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันมีความสบายนะและเป็นระเบียบ โดยที่ผู้เรียนได้รับการชื่นชม และยอมรับนับถือ

5. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางธรรมชาติ ซึ่งผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นโดยธรรมชาติ และสนใจที่จะเรียนรู้และควบคุมตัวเองได้

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ความแตกต่างในระหว่างบุคคลของผู้เรียน ที่ได้รับจากภูมิหลังของตน สภาพแวดล้อม สิ่งสนับสนุน เป้าหมาย ความเชื่อ วิธีคิด และอื่น ๆ ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อ มีความศรัทธาในความเป็นคนของคน การที่เชื่อและไว้วางใจในความสามารถของบุคคลจะช่วยให้บุคคลนั้น ๆ พัฒนาศักยภาพ ของตนเองได้ ดังนั้นผู้สอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกวิธีการที่จะเรียนรู้เอง อิกหึ้งครูจะต้องมีลักษณะจริงใจ เป็นคนตรง ไม่เสแสร้งในการสร้างสัมพันธภาพ จะต้องเป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง ครูจึงควรให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมอง มือ และสุขภาพองค์รวม

2.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษาตั้งแต่นำตรา 22-30 ได้ระบุเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

นำตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

นำตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลกรวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และ ระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลย์ยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้นหัวของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการการเพชญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างให้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมนัยน์สนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรับรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบุคลากรคู่ปักรอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รู้ดีต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ห้องศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอดีเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความคุ้นเคยในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรงโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นมาตรฐานที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ตาม มาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตาม ความเหมาะสม ของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและ กิจภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้ง ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรค ส่องแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขึ้นสูงและการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนา องค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายนอกชุมชน เพื่อให้ชุมชนมี การจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนาระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษาตั้งแต่มาตรา 22-30 ได้ระบุเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติบโตตามศักยภาพ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้

และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการการแข่งขันสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการฝึกซ้อมย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อุ่นใจได้สักส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยายภาค สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบุคลากรด้านการศึกษา สถาบันวิชาชีพ ศูนย์ฯ และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ โดยผู้เรียนจะต้องเกิดลักษณะที่พึงประสงค์ที่ว่าผู้เรียนควร เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข

2.4 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้จัดฯ ได้ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญจากการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไข เพิ่มเติมพุทธศักราช 2545 ผู้ใดผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, 2556, หน้า 5-6)

1. การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ โดยเฉพาะการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนาทั้งระบบการพัฒนาทั้งระบบของมหาวิทยาลัย หมายถึง การดำเนินงานในทุกองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ที่อุปสรรคของผู้เรียนตามวิถีทัศน์ที่มีมหาวิทยาลัยกำหนด ดังนั้นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการพัฒนาทั้งระบบของมหาวิทยาลัยประกอบด้วย

1.1 การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มีจุดเน้นการคุณภาพบัณฑิตอย่างชัดเจน

1.2 การกำหนดแผนยุทธศาสตร์สอดคล้องกับเป้าหมาย

1.3 การกำหนดแผนการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยสอดคล้อง กับเป้าหมายและเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์

1.4 การจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน

1.5 การจัดทำรายงานประจำปีเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพจากภายนอก

2. การจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของผู้สอนและบทบาทของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอน ได้แก่ ผู้สอนและผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ ดังสาระที่พิษนา แบบมูล (2559, หน้า 10-15) ได้กล่าวไว้ดังนี้

2.1 การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เข้าได้มีประสิทธิภาพการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขานเอง

2.2 การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิดสร้าง ความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นผู้สอนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำ ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ

2.3 การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่ หลายมุมทำให้เกิดการขยายเติมเต็มความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคม ยอมรับด้วย ดังนั้นผู้สอนที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

2.4 การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกเบิกบาน เพราะหลุดพ้นจาก ความไม่รู้ นำไปสู่ความใฝ่รู้อย่างรู้สึก เพราะเป็นเรื่องน่าสนุก ผู้สอนจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้น ให้เกิดความอยากรู้หรือค้นขึ้นมา ใจบ้างผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความซึ้งใจ และเกิด ความสุขขึ้นจากการ ได้เรียนรู้เมื่อพบคำตอบด้วยตัวเอง

2.5 การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องชีวิต ขยายพรนแคนความรู้ ได้ เมื่อที่สิ่งสุด ผู้สอนจึง ควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จบ

2.6 การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะ ได้รู้มากจนทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเองด้วย

3. การเรียนรู้ของผู้เรียน

องค์ประกอบสุดท้ายที่สำคัญและนับว่าเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญคือ องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากเดิมที่เน้นเนื้อหาสาระเป็น

สำคัญ และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อการจัดการเรียนรู้ กีเพื่อเน้นให้มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้นตัวบ่งชี้ที่บอกถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

3.1 การเรียนรู้อย่างมีความสุข อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงการทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่ต้องการเรียนรู้ในบรรยายภาคที่เป็นธรรมชาติ บรรยายภาคของการอื้ออาห์และเป็นมิตรตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ได้

3.2 การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริง หรือกล่าวอีกลักษณะหนึ่ง คือ “เรียนด้วยสมองและสองมือ” เป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด ไม่ว่าจะเกิดจากสถานการณ์หรือคำถามกีตาน และได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญ การปัญหา ความมีเหตุผล

3.3 การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป้าหมายสำคัญด้านหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยทั้งที่เป็นเอกสารวัสดุสถานที่ สถานประกอบการบุคคล ซึ่งประกอบด้วยเพื่อน กลุ่มเพื่อนหรือผู้เป็นภูมิปัญญาของทุกชน

3.4 การเรียนรู้แบบองค์รวมหรือบูรณาการเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสาน ความรู้ด้านต่าง ๆ ได้สัดส่วนกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ความงดงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชาที่จัดให้เรียนรู้

3.5 การเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเข้าใจของผู้สอนที่ชี้ให้เห็นถึงความสามารถของผู้เรียน ได้และเป้าหมายที่สำคัญคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถที่จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้สอน ผู้สอนจึงควรสังเกตและศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ว่าตนต้องที่จะเรียนรู้แบบใดมากที่สุด ในขณะเดียวกันกิจกรรมการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตัวเอง การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนจะได้รับการฝึกด้านการจัดการแล้วยังฝึกด้านสมานชี ความมีวินัยในตนเอง และการรู้จักตนเองมากขึ้น

จากความหมายของการเรียนรู้ที่กล่าวมา ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
2. การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

4. การจัดกิจกรรมให้น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
  5. ความแมตตากรุณาต่อผู้เรียน
  6. การท้าทายให้ผู้เรียนอย่างรู้
  7. การตระหนักรถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
  8. การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
  9. การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
  10. การมีจุดนุ่งหมายของการสอน
  11. ความเข้าใจผู้เรียน
  12. ภูมิหลังของผู้เรียน
  13. การไม่ใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น
  14. การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัตร (Dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระ เทคนิคและวิธีการ
  15. การสอนในสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป
  16. การวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ
- ขยับตน สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 9-10) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เสนอ ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการเรียนของผู้เรียนและตัวบ่งชี้การสอนของครู ดังนี้
- ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการเรียนของผู้เรียน มีดังนี้
1. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  2. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
  3. นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกัน
  4. นักเรียนได้ฝึกอย่างหลากหลายและสร้างจินตนาการตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
  5. นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้คืนหากำตอบ แก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับคนอื่น
  6. นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง อย่างมีความสุข
  7. นักเรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
  8. นักเรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน
  9. นักเรียนได้ฝึกประเมินปรับปรุงตนเองยอมรับผู้อื่นตลอดจนไฟหัวความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้การสอนของครู มีดังนี้

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจ เสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกหัด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มสังเกตส่วนดีและส่วนด้อยของนักเรียน
7. ครูใช้สื่อการสอนที่ฝึกการคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้
8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์จากชีวิตจริง
9. ครูฝึกฝนศิริยามารยาทด้วยนัยนักเรียน
10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างดังกล่าว คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จจะพิจารณาจาก การเรียนของผู้เรียนและตัวบ่งชี้การสอนของครู

2.5 แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545, หน้า 17-18) กล่าวว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ต้องจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมสมต่อการเรียนรู้ มีสื่อการสอนเร้าความสนใจของผู้เรียน การดำเนินกิจกรรมอยู่ในบรรยากาศ ความเป็นก้าวไปมิตร ผู้สอนจะต้องให้ความร่วมมือ กับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม โดยเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน
2. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ภาระ และคิดสร้างสรรค์
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ข้อศึกษาหาความรู้ สร้างห้ามต่อ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน

การสอน

5. ฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดุริยางค์ ศิลปะและกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

8. ประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการทีหลากหลายและต่อเนื่อง

9. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นักจัดสำคัญคือครุผู้สอนต้องมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการใช้สื่อการสอน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.6 บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้จัดได้ศึกษาบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยและนักวิชาการหลายท่าน ได้กำหนดบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

ที่คณา แรมเมธี (2552, หน้า 23-25) กล่าวถึงบทบาทของครูและผู้เรียนในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไว้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ

1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน กำหนดគัตถุประสงค์ให้ชัดเจน วิเคราะห์เนื้อหาและความคิด รวบยอดและกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามหลักซิปปาหรืออื่น ๆ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม สื่อวัสดุการเรียนการให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน เอกสารหนังสือหรือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่หรือ โสตทัศน์วัสดุต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้และห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น จัดโต๊ะเก้าอี้ในลักษณะใหม่

2. ด้านการสอนบทบาทของครูในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้โดยอาจมีการปรับแผนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์ที่เป็นจริง เช่น ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้ง เหตุการณ์ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม ให้คำแนะนำ และข้อมูล ต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม ให้ความคิดเห็น เกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ข้อมูลเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความ เหมาะสม

3. ด้านการประเมินผลครูมีบทบาทและยึดหลักการประเมินผลดังต่อไปนี้

3.1 เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพยาវ์ อินดีสุข (2551, หน้า 23-24) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้ผู้สอนในยุคปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและเสนอบทบาท ไว้ดังนี้

บทบาทของครูในยุคปัจจุบันครูต้องสอนหรือฝึกผู้เรียนดังนี้

1. ฝึกคิดคือสอนให้ผู้เรียนคิดเองเป็น

2. ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าศึกษาให้ลึกซึ้งในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและมีการวิจัยค้นคว้า

3. ฝึกให้ผู้เรียนบริการสังคมคือสิ่งที่เรียนจะมีคุณค่าเมื่อได้ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมครูเป็นภูมิปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนตั้งแต่ตัวเล็ก ๆ ซึ่งเป็นประชากรที่สำคัญของโลก ครูต้องเป็นตัวที่គุณในการนำเด็กเข้าสู่ระบบของการเรียนรู้ บทบาทของครูจึงเปลี่ยนไปจากผู้ที่ให้ความรู้ผู้สอนความรู้ (Telling, Talking) มาเป็นผู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) กิตติหน้าความรู้ด้วยตนเองตลอดจนแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูจึงเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน (Teacher) มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คือ เป็นผู้เตรียมประสบการณ์สู่การเรียนการสอนให้ผู้เรียนใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, หน้า 7-9) กล่าวว่าครูควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

1. พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอโดยการศึกษาค้นคว้าวิจัยให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้

2. ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นหลัก

3. จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการการวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตน

4. สร้างบรรยายกาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยยึดหลักว่าทุกสถานที่ทุกแห่งเป็นแหล่งเรียนรู้และทุกสิ่งที่พบล้วนเป็นสื่อการเรียนรู้

5. ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการแสดงความรู้ความคิดด้วยการลงมือปฏิบัติจริง

6. ให้คำปรึกษาแนะนำเสริมแรงและเป็นแบบที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ขอนรับและพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกได้ 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมตนเอง เตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ และจัดบรรยายกาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการจัดการเรียน การสอนครูทำหน้าที่จัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการ ทำกิจกรรมมากที่สุด โดยครูเป็นผู้ค่อยให้คำแนะนำ ด้านการประเมินผล เมื่อจัดกิจกรรมครุต้องอย ตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และ ควรให้ครอบคลุมทุกด้าน

2.7 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้จัด ให้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน โดยครูผู้สอนหรือผู้จัดการเรียนรู้ พยายามหา รูปแบบวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่จะให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด การสอนแบบต่าง ๆ โดยครูผู้สอนอธิบายหรือป้อนความรู้ให้ฝ่ายเดียวคงเป็นแบบอย่างหรือแนวทาง ที่ค่อนข้างเก่าและล้าสมัยไปแล้ว ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้คิด ได้สร้างความรู้ใหม่ ๆ ครูผู้สอนมีความรู้ แค่ไหนก็ถ่ายทอดให้แค่นั้น ส่วนผู้เรียนจะได้แค่ไหนก็สุดแล้วแต่ความสามารถของแต่ละคน การเรียนการสอนก็รู้สึกเบื่อหน่ายทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน เพราะมีขั้นตอนแบบเดิม ๆ ภายในห้อง ลี่เหลี่ยม แต่ในปัจจุบันหมดยุคสมัยต่างกันแล้ว ครูพันธุ์ใหม่และนักเรียนพันธุ์ใหม่ต้องร่วมกัน เรียนรู้พร้อมกัน คิดสร้างสรรค์สิ่งแปลง ๆ ใหม่ร่วมกัน ร่วมคิดร่วมเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งการ ออกแบบและการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิธีการสอนหรือ เทคนิค และลักษณะในแต่ละรูปแบบการสอน ดังตาราง 4

ตาราง 4 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เทคนิค/วิธีการสอน	ทักษะ/พฤติกรรมที่มุ่งเน้น	บทบาทผู้เรียน
1. กระบวนการสืบค้น (Inquiry process)	<ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาค้นคว้า - การเรียนรู้กระบวนการ - การตัดสินใจ - ความคิดสร้างสรรค์ 	ศึกษาค้นคว้าเพื่อสืบค้น ข้อความรู้ด้วยตนเอง
2. การเรียนแบบค้นพบ (Discovery learning)	<ul style="list-style-type: none"> - การสังเกต การสืบค้น - การให้เหตุผล การอ้างอิง - การสร้างสมมติฐาน 	ศึกษาค้นพบข้อความรู้และ ขั้นตอนเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การเรียนแบบแก้ปัญหา (Problem-solving)	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาค้นคว้า - การวิเคราะห์ สังเคราะห์ - ประเมินข้อมูล - การลงข้อสรุป - การแก้ปัญหา 	ศึกษาแก้ปัญหาอย่างเป็น กระบวนการและฝึกทักษะ การเรียนรู้ที่สำคัญด้วยตนเอง
4. การเรียนแบบสร้างแผนผัง ความคิด (Concept mapping)	<ul style="list-style-type: none"> - การคิด - การจัดระบบความคิด 	จัดระบบความคิดของตนให้ ชัดเจน เน้นความสัมพันธ์
5. การตั้งคำถาม (Questioning)	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการคิด - การตีความ - การไตร่ตรอง - การถ่ายทอดความคิด 	ความเข้าใจ เรียนรู้จากคิดเพื่อ สร้างข้อคำถามและคาดคะเน ด้วยตนเอง
6. การศึกษาเป็นรายบุคคล (Individual study)	<ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาค้นคว้าข้อความรู้ - การนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ - ความรับผิดชอบ 	เรียนรู้อย่างเป็นอิสระด้วย ตนเอง
7. การจัดการเรียนการสอน ที่ใช้เทคโนโลยี (Technology-related instruction) ประกอบด้วย	<ul style="list-style-type: none"> - การตอบคำถาม - การแก้ปัญหา - การนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ 	เรียนรู้ด้วยตนเองตามระดับ ความรู้ความสามารถของตน มี การแก้ไขฝึกซ้ำเพื่อสร้าง ความรู้ ความเข้าใจและ

ตาราง 4 (ต่อ)

เทคนิค/วิธีการสอน	ทักษะ/พฤติกรรมที่มุ่งเน้น	บทบาทผู้เรียน
<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์การเรียน - ชุดการสอน - บทเรียนสำเร็จรูป - คอมพิวเตอร์ช่วยสอน - e-learning 	<ul style="list-style-type: none"> - การเรียนรู้ที่ต้องการผลการเรียนรู้ทันที - การเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน 	ความเขี่ยวชาญ
8. การอภิปรายกลุ่มใหญ่ (Whole-class discussion)	<ul style="list-style-type: none"> - การแสดงความคิดเห็น - การวิเคราะห์ - การตีความ - การสื่อความหมาย - ความคิดสร้างสรรค์ - การสรุปความ 	มีอิสระในการแสดง ความคิดเห็น มีบทบาท มีส่วนร่วมในการสร้าง ข้อความรู้
9. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small-group discussion)	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการกลุ่ม - การวางแผน - การแก้ปัญหา - การตัดสินใจ - ความคิดระดับสูง - ความคิดสร้างสรรค์ - การแก้ไขข้อขัดแย้ง - การสื่อสาร - การประเมินผลงาน - การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ 	รับผิดชอบต่องบทบาทต่อ หน้าที่ของตัวเองในฐานะผู้นำ กลุ่มหรือสมาชิกกลุ่มทั้งใน บทบาทการทำงานและ บทบาทเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม ในการสร้างข้อความรู้หรือ ผลงานกลุ่ม
9.1 เทคนิคคู่คิด (Think-pair-share)	<ul style="list-style-type: none"> - การคืนค่าวาหากำตอบ - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 	รับผิดชอบการเรียนร่วมกับ เพื่อน
9.2 เทคนิคการระดม พลังสมอง (Brainstorming)	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วม - การแสดงความคิดเห็น - ความคิดสร้างสรรค์ 	แสดงความคิดเห็นอย่าง หลากหลายในเวลาอันรวดเร็ว

ตาราง 4 (ต่อ)

เทคนิค/วิธีการสอน	ทักษะ/ พฤติกรรมที่มุ่งเน้น	บทบาทผู้เรียน
	- การแก้ปัญหา	
9.3 เทคนิค Buzzing	- การค้นคว้าคำตอบด้วยเวลา จำกัด	แสดงความคิดเห็นเพื่อหา ข้อสรุปในเวลาอันจำกัด
9.4 การอภิปรายกลุ่มแบบ ต่าง ๆ (Panel, forum, symposium, seminar)	- การสื่อสาร - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - การสรุปข้อความรู้	รับฟังข้อมูลความคิดเห็นเพื่อ หาข้อสรุปในเวลาอันจำกัด
9.5 กลุ่มตัว	- การฝึกชี้ - การสื่อสาร	ทบทวนจากกลุ่มหรือเรียน เพิ่มเติม
10. การฝึกปฏิบัติ	- การค้นคว้าหาความรู้ - การรวบรวมข้อมูล - การแก้ปัญหา	ศึกษาค้นคว้าความรู้ใน ลักษณะกลุ่มปฏิบัติการ
11. เกม (Games)	- การคิดวิเคราะห์ - การตัดสินใจ - การแก้ปัญหา	ได้เล่นเกมด้วยตนเองภายใต้ กฎหรือกติกาที่กำหนด ได้คิด วิเคราะห์พฤติกรรมและเกิด ความสนุกสนานในการเรียน
12. กรณีศึกษา (Case studies)	- การค้นคว้าหาความรู้ - การอภิปราย - การวิเคราะห์ - การแก้ปัญหา	ได้ฝึกคิดวิเคราะห์อภิปราย เพื่อสร้างความเข้าใจแล้ว ตัดสินใจเลือกแนวทาง แก้ปัญหา
13. สถานการณ์จำลอง (Simulation)	- การแสดงความคิดเห็น - ความรู้สึก - การวิเคราะห์	ได้ทดลองแสดงพฤติกรรม ต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่จำลอง ใกล้เคียงสถานการณ์จริง
14. ละคร (Dramatization)	- ความรับผิดชอบในบทบาท - การทำงานร่วมกัน - การวิเคราะห์	ได้ทดลองแสดงบทบาทตามที่ กำหนดเกิดประสบการณ์ เข้าใจความรู้สึก เหตุผล และ พฤติกรรมผู้อื่น

ตาราง 4 (ต่อ)

เทคนิค/วิธีการสอน	ทักษะ/ พฤติกรรมที่มุ่งเน้น	บทบาทผู้เรียน
15. บทบาทสมมติ	<ul style="list-style-type: none"> - มนุษย์สัมพันธ์ - การแก้ปัญหา - การวิเคราะห์ 	ได้ลองสัมภานาทต่าง ๆ และศึกษาวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมตน
16. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) ประกอบด้วยเทคนิค JIGSAW, JIGSAW II, TGT, STAD, LT, GI NHT, Co-op	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการกลุ่ม - การสื่อสาร - ความรับผิดชอบร่วมกัน - ทักษะทางสังคม - การแก้ปัญหา - การคิดแบบหลากหลาย - การสร้างบรรยายการทำงานร่วมกัน 	ได้เรียนรู้บทบาทสมาชิกกลุ่มนี้บทหน้าที่รับผิดชอบ ไว้วางใจให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่ม และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนและเพื่อน ๆ ในกลุ่ม
17. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning)	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอความคิดประสบการณ์ - การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ - กระบวนการกลุ่ม 	มีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นหรือปฏิบัติงานได้ชัดเจน
18. การเรียนการสอนแบบบูรณาการ แบบ Shoreline method	<ul style="list-style-type: none"> - การค้นคว้าหาความรู้ - การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง - ทักษะทางสังคม - กระบวนการกลุ่ม - การสื่อสาร - การแก้ปัญหา 	มีส่วนร่วมในการเรียนทั้งทางด้านร่างกายจิตใจและการคิด ดำเนินการเรียนด้วยตนเองทั้งในห้องเรียนและสถานการณ์จริง ศึกษาปฏิบัติด้วยตนเองทุกรูปแบบ ร่วมแรงร่วมใจด้วยความเต็มใจ

สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ประสบการณ์ ความรู้ รอบตัว ความชำนาญและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนมาร่วมกันทำกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน นิโภากศิดพิจารณา แสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อผู้เรียน

มีความต้องการ ผู้สอนจะให้ความสำคัญต่อกระบวนการการคิด กระบวนการการทำงานของผู้เรียนมากกว่า ที่ผู้เรียนคิดหรือสั่งที่ผู้เรียนผลิตขึ้นมา ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของ ทรัพยากรมนุษย์ให้ดีขึ้น

2.8 การสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็น สำคัญ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	พิมพ์หนัง เศรษฐศาสตร์และพัฒนาชุมชนศึกษา (2551)	มนสิช สิงห์สมบูรณ์ (2552)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553)	พิศมา แสงมณี (2552)	อุปราช ลูกน้ำ (2558)	Brandes and Ginnis (1986)	พระ ภารกศิรญาแห่งชาติ หนาด 4	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก)	คณะอุปกรณ์การเรียนรู้ (2543)	สุคนธ์ ถินพานันดา เลกะคำล (2545)	รวมค่าความต้อง
1	การจัดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการคิดและปฏิบัติ จริง และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	✓ พิมพ์หนัง เศรษฐศาสตร์และพัฒนาชุมชนศึกษา (2551)	✓ มนสิช สิงห์สมบูรณ์ (2552)	✓ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553)	✓ พิศมา แสงมณี (2552)	✓ อุปราช ลูกน้ำ (2558)	✓ Brandes and Ginnis (1986)	✓ พระ ภารกศิรญาแห่งชาติ หนาด 4	✓ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก)	✓ คณะอุปกรณ์การเรียนรู้ (2543)	✓ สุคนธ์ ถินพานันดา เลกะคำล (2545)	10
2	การใช้อํอัล เทคโนโลยี สารสนเทศ และแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3	การบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวก			✓	✓			✓	✓	✓	✓	6
4	การตรวจสอบและประเมิน ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และ นำผลมาพัฒนาผู้เรียน	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	7

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	พิมพ์ปี เดชะคุปต์ และเพ雅ร์ บีมศิริสา (2551) มนต์ธีร์ สิงห์สมบูรณ์ (2552) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ทิศนา แวงวนิช (2552) ชัยวัฒน์ สถาธิรัตน์ (2558) Brändes and Ginnis (1986)	พรบ. การศึกษาแห่งชาติ หมวด 4 ดำเนินงานตามมาตรการสากลของมนตรี (2561) คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) 大臣 ศิรินพานนท์ และคณะ (2545)	รวมค่าความต้องการ
5	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสารท่องกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้			4
6	การฝึกพฤติกรรม กิริยามารยาทและวินัยของผู้เรียน		✓	1
7	ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ^{ศูนทริภพอย่างครบถ้วน}			✓ 1
8	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรัก ^{สถานศึกษา}			✓ 1

จากตาราง 5 สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จำแนกความถี่และเรียงลำดับตามความสำคัญ ซึ่งพิจารณาค่าความถี่สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ 2) การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 4) การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสารท่องกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ซึ่งในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ โดยครูมีการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร สถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงและผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกทางความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และการเผยแพร่

2. การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยครูมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และหลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน รวมทั้งถูกปรับเปลี่ยนท่องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงหัวใจความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3. การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก โดยครูมีการจัดบรรยากาศทางกายภาพที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกเอื้อต่อการเรียนรู้ และบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เป็นปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน โดยครูมีการศึกษาและวางแผนการวัดผลประเมินผลอย่างมีขั้นตอน ครูมีการตรวจสอบและประเมินโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลช้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน

5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยครูและผู้เรียนส่วนใหญ่ชื่นชมมีการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ แล้วร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงอย่างก้าวตามมิตรต่อ กัน เพื่อสะท้อนกลับข้อมูลในการทำวิชัยในชั้นเรียน เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้นองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ คู่ควรจะได้นำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

2.9 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีคหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนศึกษาต้อง

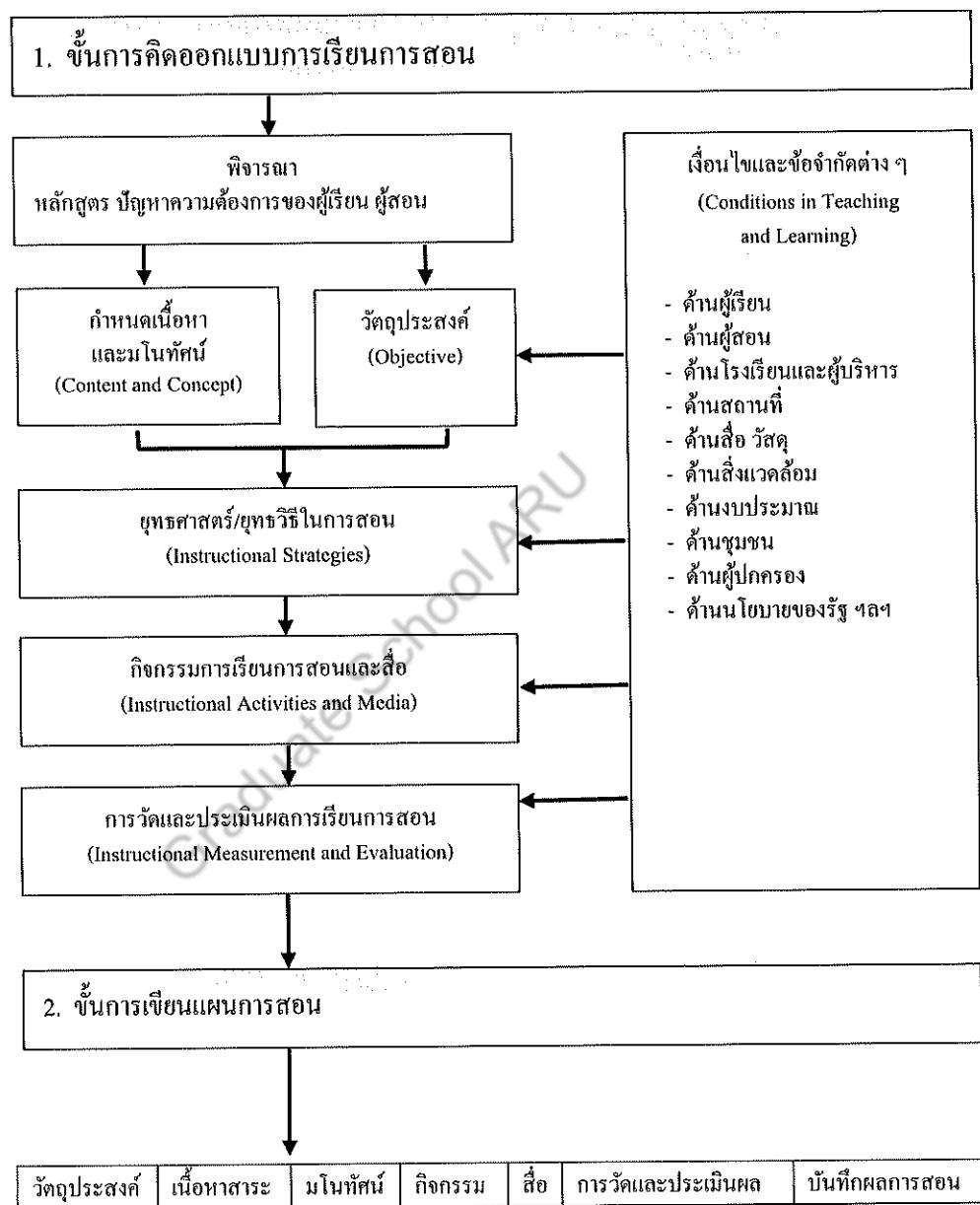
ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติบโตด้วยภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะขั้นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้สามารถบูรณาการองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างชีวิตใหม่ ๆ ทันต่อกระแสที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยกระบวนการศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ นั่นคือสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด ปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ โดยการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกแล้วตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน จากนั้นมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษา แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งกลุ่ม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

เป็นการออกแบบการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษานำมาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกทางความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และการเผยแพร่

ทิศนา แบบนэм (2559, หน้า 215) ได้เสนอแนวทางการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการวางแผนการสอน ดังแสดงในภาพประกอบ 3

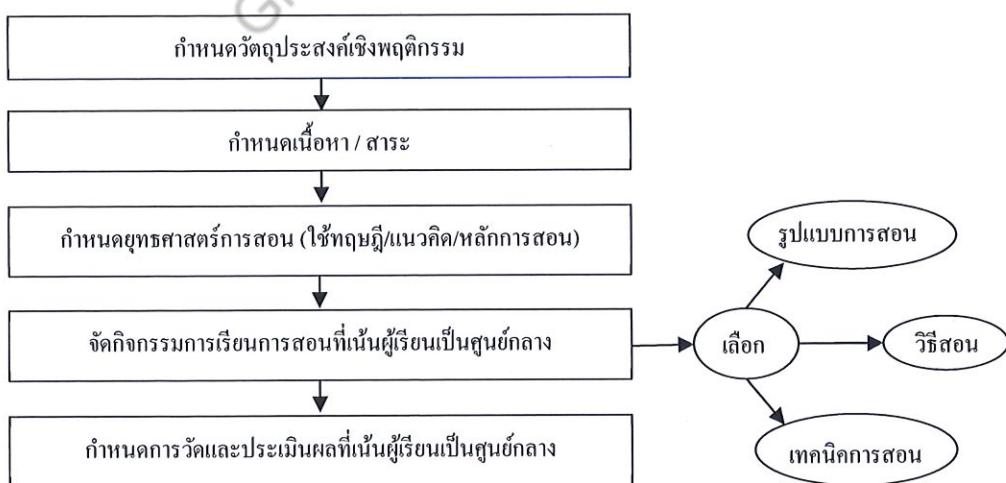

ภาพประกอบ 3 แผนภาพระบบการออกแบบการเรียนการสอน

ที่มา : ทิศนา แบบนэм, 2559, หน้า 54

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551, หน้า 17-18) มีวิธีการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งควรกำหนดให้ครบถ้วนด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (N)
2. กำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องหรือล่อไปกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละ วัตถุประสงค์ สาระที่ระบุอาจเป็นข้อเท็จจริง (Fact) แนวทัศน์ (Concept) คำนิยาม/คำจำกัดความ (Definition) หลักการ (Principle) กฎ (Law) และทฤษฎี (Theory)
3. กำหนดยุทธศาสตร์การสอนว่า ต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎีการเรียนเหล็กการเรียนรู้ หรือแนวคิดใด ๆ ที่พิจารณาแล้วเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน รวมทั้ง บริบทของแหล่งที่จัดการเรียนการสอน อาจจัดการเรียนการสอนเน้นครุปเป็นศูนย์กลางบ้าง สื่อเป็นศูนย์กลางบ้างและพยายามจัดเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการจัดการเรียนการสอนนั้นให้เป็นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเป็นหลัก จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน วิธีสอนต่าง ๆ เทคนิคการสอน หรือใช้แบบทดสอบผ่านด้วยหลากหลายวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับ เนื้อหาและบริบท นอกจากนี้ครุยังต้องเตรียม รวมทั้งระบุแหล่งข้อมูลที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน “ไปสืบค้นเพื่อตอบปัญหาที่สงสัยด้วยตนเอง” ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างความรู้ใหม่
4. กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้ด้วยหลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือวัด เป็นการวัดผลที่ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 การวางแผนหรือการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ทักษิณ เกเร่อหงส์ (2550) ได้เสนอแนวทางสำหรับผู้สอนที่ใช้หลักการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ รู้เป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา อุดมศึกษา โดยการศึกษาข้อมูล พระราชบัญญัติการศึกษา ต่างๆเอกสารหลักสูตร หลักสูตรสาขาวิชา ลักษณะรายวิชาจัดทำแผน การสอนและเอกสารประกอบการสอน
2. ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้หลักการวิเคราะห์ผู้เรียน เช่น วิเคราะห์จากปัจจัยนี้ ความรู้ความเชื่อมโยง เจตคติต่อวิชา ความคาดหวังในการเรียน ใช้แบบวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียน วัดผลการเรียนของผู้เรียน เป็นรายหน่วยและมีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอน
3. ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น การบูรณาการเนื้อหา การจัดการเรียนรู้เพื่อชีวีและ การรักษา
4. ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนของตนเองและผู้เรียน เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ในการหาความจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มอบหมายให้นักศึกษา ค้นคว้า และนำมารอพิจารณาในชั้นเรียน ฝึกการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลข้อมูล และจัดทำรายงาน พัฒนาและใช้สื่อการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ครูผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน เช่น มอบหมายงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ประเมินผลการเรียนรู้จากผลงานที่มอบหมายในระหว่างเรียน และทดสอบหลังเรียน
6. ครูผู้สอนมีการนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ในกรณีนำผลการประเมินการเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนอาจทำได้โดยให้นักศึกษาศึกษาทรัพยากรที่มีอยู่แล้ว แต่ไม่สามารถนำผลมาใช้ได้ ก็ต้องนำผลมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด
- 6.1 มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำมารายงาน
- 6.2 ให้นักศึกษาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแทนการถาม-ตอบ
7. ครูผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ที่เน้นกระบวนการคิด จำนวน 20 รูปแบบ ได้แก่
  1. การใช้กระบวนการแก้ปัญหา
  2. การเรียนรู้ "คลาดรู้"
  3. การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพความคิด
  4. การเรียนรู้แบบสรุค์สร้างความรู้

5. การสอนโดยใช้ชุดการสอน
6. การสอนตามแนวพุทธวิธี
7. การสอนตามแนววัฏจักรการเรียนรู้
8. การสอนตามวิธีของแทนนีสัน
9. การสอนตามหลักการเรียนรู้ของกา耶
10. การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ
11. การสอนแบบกระบวนการ
12. การสอนแบบโครงการ
13. การสอนแบบโครงการงาน
14. การสอนแบบบูรณาการ
15. การสอนแบบรอบรู้
16. การสอนแบบศูนย์การเรียน
17. การสอนแบบสืบสานสอบสวน
18. การสอนแบบอุปนัย
19. การสอนแบบนิรนัย
20. การสอนรายบุคคลหรือการเรียนด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ต้องมีการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและเหมาะสมสมกับธรรมชาติของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่นและปฏิบัติได้จริง เพื่อฝึกกระบวนการคิดให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีกล้าแสดงออกทางความคิดเห็น สร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง มีการแสดงผลงานและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ โดยครูมีนิเวศกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่นิเวศกรรม

2. การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

เป็นการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสมกับกรรมการเรียนรู้และหลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่ง

การเรียนรู้ต่ออดีตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

ทองจันทร์ เติมจิตรา (2562, หน้า 18) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ที่ช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ หรือแนวความคิดที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มประสบการณ์ หรือเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดย การออกแบบ การพัฒนาการใช้ และการจัดทำมาใช้ภายในโรงเรียน ซึ่งสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตร ศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2551) สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งเป็น 3 ประเภท

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระ ความรู้ต่าง ๆ โดยใช้ตัวหนังสือที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์เป็นสื่อในการแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึก รายงาน ฯลฯ

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น แบบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วิดีโอบันทึก) แบบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยียังหมายรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

3. สื่ออื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อ 2 ประเภทที่กล่าวไปแล้ว ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อน ไปกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สื่อที่กล่าวนี้ ได้แก่

3.1 บุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ซึ่งสามารถถ่ายทอด สาระความรู้แนวคิดและประสบการณ์ไปสู่บุคคลอื่น เช่น บุคลากรในห้องถิน แพทย์ ตำรวจ นักธุรกิจ เป็นต้น

3.2 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติและสภาพแวดล้อมตัวผู้เรียน เช่น พืชผักผลไม้ ปรากฏการณ์ ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

3.3 กิจกรรม/กระบวนการ หมายถึง กิจกรรม หรือกระบวนการที่ผู้สอนและผู้เรียน กำหนดขึ้นเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด

การปฏิบัติการแข็งสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น บทบาทสมมติ การสาธิต การจัดนิทรรศการ การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

3.4 วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สัดส่วน รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น

นิคม ชนพุทธวงศ์ (2550, หน้า 53-58) ได้แบ่งประเภทของแหล่งการเรียนรู้ไว้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้จากสภาพจริง เช่น อุทัยานแห่งชาติ สวนพฤกษาติภูเขา ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เช่น ฝนตก แดดออก น้ำท่วม ความแห้งแล้ง

2. แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น ซึ่งมีในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้สะดวกและรวดเร็ว

2.1 แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด สวนสมุนไพรสวนสุขภาพ สนามกีฬาฯลฯ

2.2 แหล่งการเรียนรู้นอกสถานศึกษา ได้แก่ สถานสถาน พิพิธภัณฑ์ สถาบันศักวิชาชีพ แหล่งบริการ สถานที่ราชการ สถานศึกษา สถานศึกษา สถานศึกษา ศูนย์กีฬา ศูนย์การค้า

3. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง ตลอดทั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท่องถิ่น เช่น บุคคลที่เป็นภูมิปัญญาในสาขาอาชีพ

ชัยยงค์ พรมวงศ์ (2554, หน้า 37-39) กล่าวว่า ในการใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการสอนซึ่งเราเรียกว่าสื่อการสอน หรือสื่อการเรียน และบางท่านก็คุ้นเคยกับคำว่า “อุปกรณ์” นั้น ครูกวารีด หลักสำคัญ 7 ประการ คือ

1. ใช้ธรรมชาติการสอนเล่นของผู้เรียนมาเป็นประโยชน์ต่อการสอน ครูนำจะทราบว่า โดยธรรมชาติของผู้เรียนในวัยเด็กชอบ “เล่น” ครูจึงควรหา “การเล่น” มาเป็นสื่อหรือลู่ทางในการถ่ายทอดความรู้ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

2. ใช้สื่อการสอนทุกครั้งที่เป็นเนื้อหาที่ยาก ครูต้องวิเคราะห์เนื้อหา เมื่อวิเคราะห์เนื้อหาแล้วครูย้อมนอกได้ว่า เนื้อหาตอนใดที่สอนง่าย และตอนใดที่สอนยาก คือทำให้เข้าใจไม่ได้ด้วยการพูดหรืออธิบายเพียงอย่างเดียว ครูควรบอกตนเองหรือรำพึงว่า “เนื้อหาตอนนี้สอนยาก ควรหาสื่อการสอนมาประกอบ” แล้วครูก็พยายามหาสื่อการสอนมาช่วยให้นักเรียนเข้าใจดีขึ้น

3. กำหนดครัตถุประสงค์สื่อแต่ละอย่างให้แน่นอน ครูต้องทราบว่าจะใช้สื่อการสอนแต่ละอย่างเพื่อสอนอะไร เมื่อไร และอย่างไร เพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่กำหนดไว้ในขั้นเตรียมแผนการสอน

4. บีดหลักการใช้สื่อประสมที่จัดไว้ในรูปของชุดการสอน นั้นคือในการเตรียมการสอน ครูต้องจำแนกเนื้อหาเป็นหัวเรื่อง แต่ละหัวเรื่องจะมีกิจกรรมและสื่อการเรียนแตกต่างกัน เมื่อนำสื่อของทุกหัวเรื่องมารวมกันก็จะได้สื่อประสมที่อยู่ในรูปของชุดการสอน

5. ทดสอบประสิทธิภาพสื่อใหม่ ด้วยการทดลองใช้ เพื่อให้ได้สื่อที่มีคุณภาพ ครูบางคน ผลิตสื่อขึ้นมาแล้วก็นำไปใช้ทันที โดยไม่คำนึงถึงประสิทธิภาพที่แท้จริงของสื่อนั้น

6. ตรวจสอบสื่อเก่าก่อนที่จะใช้ ทดสอบและตรวจสอบสื่อที่มีผู้ผลิตไว้แล้วว่ามีวิธีการใช้อย่างไร เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนหรือไม่ ครูบางคนหิบคว้าอะไรได้ ก็นำไปเป็นสื่อโดยไม่ตรวจสอบเสียก่อน แล้วก็พบว่าเสียแรงหอบหัวสื่อเหล่านั้นไปเปล่า ๆ

7. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและใช้สื่อการสอนเป็น “เครื่องช่วยนักเรียนเรียน” มากกว่าเป็น “เครื่องช่วยครูสอน” การใช้สื่อการสอนได้ ควรมุ่งให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อนั้น ในบางกรณีครูอาจให้นักเรียนบางคนได้มีส่วนร่วมในการสร้างสื่อการเรียนของตนเองมากขึ้นมาด้วย โดยครูเป็นผู้ค่อยแนะนำ เมื่อครูนำมาใช้เป็นสื่อการสอน เด็กจะเกิดความภูมิใจและทำให้เกิดบรรยายกาศนำเรียนรู้มากขึ้น

สรุปได้ว่า การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน บุพพานากระบวนการคิดวิเคราะห์และทักษะของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่เรียนรู้เป็นรูปธรรม นำไปสู่ความคิดรวบยอดจากการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น มีการจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารการเรียนรู้เพียงพอสำหรับผู้เรียนรวมทั้งภูมิปัญญาท่องเที่ยว มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้และใช้เทคโนโลยีในการกันคว้าหาข้อมูล

3. การบริหารจัดการขั้นเรียนเชิงบวก

เป็นการสร้างบรรยายกาศแห่งความสุขและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ จะต้องประกอบด้วย ความเข้าใจในตัวผู้เรียนและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้การจัดบรรยายกาศนี้เรียนเชิงบวกต้องอาศัยทั้งบรรยายกาศทางกายภาพที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและเอื้อต่อการเรียนรู้และบรรยายกาศทางจิตวิทยาที่เป็นความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของผู้เรียน สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2558, หน้า 42-44) ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ (Physical environment)

เป็นลักษณะของบรรยากาศที่เกิดจากการจัดอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพของผู้เรียน การจัดบรรยากาศทางกายภาพที่ตอบสนองผู้เรียนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกและดำเนินกิจกรรมด้วยความราบรื่นส่งผลให้การเรียนรู้ดำเนินไปด้วยดีไม่ติดขัด ไม่รู้สึกว่ามีความยุ่งยาก ทำให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนและเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น มีความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว การสร้างบรรยากาศทางกายภาพหรือบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีของห้องเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนและเจตคติที่ดีของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพเหมาะสม "ได้แก่"

1.1 ห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน

1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

1.3 ห้องเรียนต้องสะอาดดูดีสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.4 สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น กระดาษ ขอรับภาพ เครื่องหมายภาพข้ามศีรษะ สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้อีกอย่างต่อการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้

1.5 ควรจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้มีความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เหมาะสมต่อวิธีสอนโดยกระบวนการกลุ่ม วิธีบรรยาย วิธีการแสดงละคร เป็นต้น

2. บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology environment)

เป็นบรรยากาศที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินอย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่นนั้น ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความสัมพันธ์กัน และมีปฏิสัมพันธ์อย่างไม่มีการห้าดระวางกัน ปราศจากการติงและวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบหรือทางไม่ดี เป็นบรรยากาศของการให้ความร่วมมือชึ้งกันและกัน ซึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน บรรยากาศทางจิตวิทยามีดังนี้

2.1 บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้出来的จะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม การสร้างบรรยากาศดังกล่าวสามารถทำได้โดยครุทำหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดความราบรื่นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยอาจเข้าไปช่วยเป็นผู้ร่วมคิดในการทำปัญหาที่ยากให้ง่ายหรือลดความซับซ้อนลง แต่ยังคงให้เด็กได้ใช้ความสามารถของเขานในการเรียนรู้ โดยมีการสนับสนุนเสริมแรงและให้คำปรึกษาจากครู

2.2 บรรยายภาพที่เป็นอิสระ (Freedom) เป็นบรรยายภาพที่ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัว และวิตกกังวล บรรยายภาพแห่งนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียนจะปฏิบัติกรรมด้วยความตั้งใจโดยไม่รู้สึกตึงเครียด เช่น หากนักเรียนทำงานผิดพลาด ครูควรให้นักเรียนได้พยายามคิดถึงสาเหตุของข้อผิดพลาดนั้น และให้นักเรียนได้ลองหาทางแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นด้วยตนเอง โดยมีครูอยแนะนำให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอยู่เสมอ

2.3 บรรยายภาพที่ท้าทาย (Challenge) เป็นบรรยายภาพที่กระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้ปัญหา อยากร่วมห้ามต่อ ซึ่งบรรยายภาพดังกล่าว เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถที่จะแก้ปัญหารือทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้และให้กำลังใจเมื่อผู้เรียนได้ลงมือทำหรือตอบสนอง รวมทั้งการยกตัวอย่างความสำเร็จ หรือสิ่งที่ผู้เรียนเคยทำมาก่อน ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในความสามารถและเกิดความภูมิใจทำให้ไม่มีความกลัวที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป

2.4 บรรยายภาพแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) เป็นบรรยายภาพที่ผู้สอนรู้สึกว่าผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดการยอมรับนับถือตนเอง

2.5 บรรยายภาพแห่งการควบคุม (Control) เป็นบรรยายภาพที่ทำให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบท่องห้องเรียน โดยผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง มีความตระหนักรู้ในการเข้าเรียนและออกจากห้องเรียน ตลอดจนการแต่งกาย ภาษาท่าทาง วาจาที่ใช้มีความสุภาพและเป็นผู้มีสัมมาคาระ ให้ทราบนักเรียนว่าการที่ผู้สอนมีความคุ้นเคยเป็นกันเอง กับผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งดี แต่ต้องสร้างให้ผู้เรียนมีความเกรงใจและประพฤติในทางเหมาะสม ทั้งภาษา วาจาและใจด้วย

2.6 บรรยายภาพแห่งความสำเร็จ (Success) เป็นบรรยายภาพที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความล้มเหลว เพราะการที่คนเราคำนึงถึงแต่ความล้มเหลวจะมีผลทำให้ความคาดหวังต่ำซึ่งไม่ส่งเสริมให้การเรียนรู้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก เป็นการจัดบรรยายภาพทางภาษาพของห้องเรียนที่อ่านว่ายความสะกดใจอ่อต่อการเรียนรู้ โดยห้องเรียนสะอาด มีความเป็นระเบียบ อากาศดีเยห ขนาดใหญ่พอต่อจำนวนผู้เรียน โต๊ะ เก้าอี้และอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมใช้งาน มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน รวมทั้งมีการจัดบรรยายภาพทางจิตวิทยาเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงบวก โดยครู

ที่ขยันเหลือผู้เรียนด้วยการร่วมคิดในการแก้ปัญหาที่ยากให้ง่ายเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการทำกิจกรรม ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน สนับสนุนพูดคุยสร้างขวัญกำลังใจระหว่างปฏิบัติกรรม กล่าวคำชมเชยเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกรรม และมีการกำหนดภาระเบี่ยงของห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

โดยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สามารถแสดงให้เห็นถึงองค์ความรู้และความสามารถอย่างรอบด้านของผู้เรียนแต่ละคน ได้ ซึ่งครุผู้สอนควรใช้การประเมินตามสภาพจริงเพื่อให้ผลการประเมินผู้เรียนมีความเที่ยงตรง และมีความน่าเชื่อถือว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนมากที่สุด (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 510) โดยที่การประเมินตามสภาพจริงมีการดำเนินงานของครู (อนุวัติ คุณแก้ว, 2548, หน้า 115, จ้างถึงในส. ว. ว. สา. ประวัลพุดกษ์, 2544, หน้า 1) ตามขั้นตอนด่อไปนี้

1. กำหนดคุณลักษณะเด่นๆ ที่สำคัญในการประเมิน ต้องสอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน จุดประสงค์การเรียนรู้และสะท้อนการพัฒนาด้วย

2. กำหนดขอบเขตในการประเมิน ต้องพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เช่น ความรู้ ทักษะและกระบวนการความรู้สึก คุณลักษณะ เป็นต้น

3. กำหนดผู้ประเมิน โดยพิจารณาผู้ประเมินว่าจะมีใครบ้าง เช่น นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนนักเรียน ครุผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน ควรมีความหลากหลายและเหมาะสม กับวัตถุประสงค์วิธีการประเมิน เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์การบันทึกพฤติกรรม แบบสำรวจความคิดเห็น บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ

5. กำหนดเวลา และสถานที่ที่จะประเมิน เช่น ประเมินระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม ระหว่างทำงานกลุ่ม/โครงการวันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ เวลาว่าง/ พักกลางวัน ฯลฯ

6. วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน เป็นการนำข้อมูลจากการประเมินมา วิเคราะห์ โดยระบุสิ่งที่วิเคราะห์ เช่น กระบวนการทำงาน เอกสารจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ รวมทั้ง ระบุวิธีการบันทึกข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

7. กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน เป็นการกำหนดรายละเอียดในการให้คะแนนผลงานว่า ผู้เรียนทำอะไร ได้สำเร็จหรือว่ามีระดับความสำเร็จในระดับใด คือ มีผลงานเป็นอย่างไร การให้คะแนนอาจจะให้ในภาพรวมหรือแยกเป็นรายให้สอดคล้องกับงาน และจุดประสงค์การเรียนรู้

สรุปได้ว่า การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน เป็นการวางแผนการวัดผลประเมินผลอย่างมีขั้นตอน โดยการมีสร้างเครื่องมือ กำหนดเกณฑ์การวัด

ให้สอดคล้องกับวิธีการวัดผลอย่างน่าเชื่อถือ เลือกเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เน้นให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา ซึ่งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แล้วในการวัดและประเมินผลผู้เรียน ครูต้องมีการทดสอบก่อนเรียน ทดสอบหลังเรียน สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างขั้นกิจกรรม ประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล ประเมินจากการปฏิบัติจริงและผลงานของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งครูต้องแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดทำรายงานการประเมินผลให้ปักใจในหัวข้อที่เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

5. การແລກປັບປຸງຮຽນຮູ້ແລ້ວໃຫ້ຂໍ້ມູນລະຫັອກລັບເພື່ອພັດນາແລະປັບປຸງການຈັດການຮຽນຮູ້

เป็นการจัดตั้งกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ในรูปแบบของการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 139) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การรวมตัวกันของครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ให้คัญใจให้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารการศึกษาระดับประเทศ เข้ารวมจัดระบบสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต่อเนื่อง เป็นการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของคุณย์อย่างต่อเนื่องเป็นวงจร ไม่รู้จบนั่นคือการ "พัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง" (CQ - Continuous quality improvement) กระบวนการต่อเนื่องที่ครูและนักการศึกษาทำงานร่วมกันในวงจร ตั้งคำถามและการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อบรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ของนักเรียน โดยมีความเชื่อว่า หัวใจของการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น อยู่ที่การเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในการทำงานของครูและนักการศึกษา

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2560, หน้า 34) กำหนดลักษณะสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC ไว้ 4 ประการ คือ

1. เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
2. เป็นชุมชนที่มีภัณฑ์และความครั้งทราในการทำงาน
3. เป็นชุมชนที่เอื้ออาทร มีคุณธรรมและเป็นก้าลยาณมิตรกันในทางวิชาการ
4. เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้

อินทนันน์ และวงศ์วนิช (2014, หน้า 32-36) กล่าวว่า PLC สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ชุมชนมุ่งเน้นการแก้ปัญหา (Problem solving communities) เป็นชุมชนที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาสำคัญขององค์กรด้วยสรรพวิธี เช่น โรงเรียนมีปัญหารึ่องเด็กขาดเรียน ครูหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การใช้โทรศัพท์ติดตาม การเชิญผู้ปกครองมาพบ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อค้นหาสาเหตุ ๆ ฯลฯ

2. ชุมชนมุ่งเน้นการแบ่งปันความรู้ (Knowledge sharing communities) เป็นชุมชนที่เน้นการค้นหาความรู้ใหม่มาพัฒนาการปฏิบัติงาน โดยโรงเรียนจัดเวลาให้ครูได้นำความรู้และประสบการณ์ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง การเข้าฝึกอบรม การค้นคว้าวิจัยฯ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

3. ชุมชนมุ่งเน้นการค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีกว่า (Better practice communities) เป็นชุมชนที่ค้นหาวิธีการหรือแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิมและนำมาแบ่งปันให้สมาชิกนำไปใช้ปฏิบัติงาน เช่น โรงเรียนมีปัญahnักเรียนอ่านไม่ออกรอเยินไม่ได้ วิธีที่ครูใช้ในการแก้ปัญหา คือการให้นักเรียนมาฝึกการอ่านแบบเรียนในช่วงพักกลางวันและฝึกเขียนคำตามคำบอก ซึ่งได้ผลดีในระดับหนึ่ง ต่อมาครูค้นพบว่าการดำเนินการตามขั้นตอนในหนังสือ "เด็กอ่านไม่ออกรอเยินไม่ได้แก่ง่ายนิดเดียว" ของ ศิวภานต์ ปทุมสุต สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แก้ปัญหาได้ภายใน 4 เดือน ครูจึงนำแนวทางนี้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนครู ส่งผลให้เพื่อนครูได้ใช้วิธีการที่ดีกว่าในการแก้ปัญหาเด็กอ่านไม่ออกรอเยินไม่ได้

4. ชุมชนมุ่งเน้นการใช้นวัตกรรม (Innovation communities) ชื่นวัตกรรม อาจได้แก่ พลิตภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ รูปแบบ วิธีการ เทคโนโลยี กระบวนการ หรือ ระบบการทำงานเพื่อให้สมาชิกนำมาใช้ปฏิบัติงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสารท่องกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เป็นการที่ครูและผู้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานและหน้าที่ของสมาชิกไว้อย่างชัดเจน โดยสมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนาในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมแล้วนำไปใช้จริง ซึ่งหลังจากน่านวัตกรรมไปใช้จริงแล้ว ต้องนำผลมาวิพากษ์อย่างก้าวตามมิตรต่อ กัน และทำการประเมินผลการใช้นวัตกรรมเพื่อสะท้อนกับข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำมายังเพื่อกับสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Need Assessment ซึ่งคำนี้มาจากการคำว่า ความต้องการจำเป็น (Need) กับ คำว่า การประเมิน (Assessment) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา

ความหมายของคำศัพท์ทั้งสองคำ ได้ดังนี้ ความต้องการจำเป็น (Need) มีความหมายตามพจนานุกรมของ Webster ว่าหมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่เป็นความจำเป็นในอันที่จะทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ตามความปรารถนาหรือความต้องการ ได้ (Webster's Encyclopedic Dictionary, 1994, อ้างถึงใน กมคร วงศ์รักษา, 2540) นอกจากนี้มีนักวิชาการและนักวิจัยจำนวนหลายคน ได้ให้ ความหมายของ การประเมินความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

คอกฟันน์ และอิงลิช (Kaufman & English, 1981, p. 125) ให้ความหมายของการประเมิน ความต้องการจำเป็น ว่า เป็นกระบวนการที่ เป็นทางการ ซึ่งกำหนดช่องว่างระหว่างผลผลิตหรือ ผลลัพธ์ในปัจจุบันและผลลัพธ์หรือผลผลิตที่ เป็นที่ต้องการ และจัดวางช่องว่างเหล่านั้นตามลำดับ ความสำคัญ และเลือกสิ่งที่ เห็นว่าสำคัญที่สุดเพื่อแก้ปัญหา

วิทคิน และอัลท์ชูล (Witkin & Alschuld, 1995, p. 59) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่าง หรือ ช่องว่างระหว่างสิ่งที่ เป็นอยู่ หรือสภาพที่ เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสภาพที่ ควรจะ เป็น หรือสภาพที่ พึง ปรารถนา

รีเวียร์ และคณะ (Reviere & Others, 1996, p. 72) ให้คำจำกัดความหมายของความ ต้องการจำเป็นว่า เป็นช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ที่ เป็นจริง และที่ เป็นอุดมคติ ซึ่งเป็นที่รับรู้ทั้งของ ค่านิยมในชุมชน และยอมรับให้มีการเปลี่ยนแปลงได้

แมคคาสลิน และทิบซินดา (McCaslin & Tibezienda, 2014, p. 101) ให้ความหมายการ ประเมินความต้องการจำเป็น ว่า เป็นกระบวนการที่ เป็นระบบในการจัดลำดับความสำคัญ และการ ตัดสินใจที่ สัมพันธ์กับการวางแผน การพัฒนา และการปฏิบัติใน โครงการ การประเมินความต้องการ จำเป็น เป็นการกำหนดช่องว่าง ระหว่างสิ่งที่ เป็นอยู่ กับสิ่งที่ ควรจะ เป็นของผลลัพธ์ และจัดลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น โดยเน้นการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลจากบุคคลที่ ได้รับผลกระทบจากการ โครงการ

สุวิมล ว่องวานิช (2558, หน้า 40-41) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็น กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่ เกิดขึ้น กับสภาพที่ ควรจะ เป็น โดยระบุ สิ่งที่ ต้องการให้เกิดว่า มีลักษณะ เป็น เช่น ใด และประเมินสิ่งที่ เกิดขึ้น จริง ว่า มีลักษณะ เช่น ใด จากนั้น นำผลที่ ได้มา วิเคราะห์ และประเมินสิ่งที่ เกิดขึ้น จริง ว่า สมควรเปลี่ยนแปลง อะไร บ้าง การประเมิน ความต้องการจำเป็น ทำให้ได้ ข้อมูลที่ นำไปสู่ การเปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดการศึกษา หรือ การ เปลี่ยนแปลง ผลที่ เกิดขึ้น ปลายทาง การเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการ จำเป็น จึง เป็น การเปลี่ยนแปลง ในเชิงสร้างสรรค์ และ เป็น การเปลี่ยนแปลง ทางบวก

กิจิตตา ชินพิทักษ์วัฒนา (2557, หน้า 20-22) การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่ จัดทำขึ้น เพื่อ ประเมิน ในการ พัฒนาระบบที่ องค์กร ให้บรรลุ เป้าหมาย ที่ วางไว้

โดยกำหนดแนวทางแก้ไขสิ่งที่ต้องการดำเนินให้ถึงเป้าหมายแล้วหาช่องว่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อแก้ไขจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วนและความเหมาะสม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อไป

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการดำเนิน กือกระบวนการที่ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญในความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ หรือ สภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น โดยข้อมูลที่ได้จากบุคคลสามารถนำมาสู่ การตัดสินใจ วางแผน การกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม และข้อมูลดังกล่าววนนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางนวกหรือเชิงสร้างสรรค์

3.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการดำเนิน

ความสำคัญในการประเมินความต้องการดำเนินที่เป็นกระบวนการที่สำคัญและมีประโยชน์ ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, หน้า 37-38)

1. การวิจัยประเมินความต้องการดำเนิน เป็นเครื่องบริหารที่มีประสิทธิภาพทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานป้องกันการสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์

2. ผลจากการประเมินความต้องการดำเนิน สามารถสะท้อนภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน นำไปสู่การวางแผน กำหนดแนวทางพัฒนาองค์กร กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ให้ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงและสนองความต้องการขององค์กร

3. การประเมินความต้องการดำเนินช่วยกำหนดเป้าหมายขององค์กรจากความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ช่วยกระตุ้นให้เกิดผลกระทบต่อโครงการทำให้สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

3.3 ประเภทของการประเมินความต้องการดำเนิน

สุวิมล ว่องวานิช (2558, หน้า 38) กล่าวว่า ความต้องการดำเนินแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับ ลักษณะที่ใช้ในการจัดประเภท ดังนี้

1. ระดับความต้องการดำเนิน เช่น ความจำเป็นขององค์กร (Organizational needs) ความต้องการดำเนินของบุคคลากร (Personal needs) ความจำเป็นของกลุ่ม (Group needs)

2. สาระเนื้อหาของความต้องการดำเนิน เช่น ความต้องการดำเนินในการพัฒนาบุคคลากร (Staff development needs) ความต้องการดำเนินในการฝึกอบรม (Development needs) ความต้องการดำเนินในการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development needs)

3. ระดับความลึกซึ้งของความต้องการดำเนิน เช่น ความต้องการดำเนินตามการรับรู้ (Felt needs) ความต้องการดำเนินเชิงวิเคราะห์ (Analytical needs) ด้านกระบวนการ (Process needs)

ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์(Outcome needs) ความต้องการจำเป็นด้านแก้ปัญหา (Solution-needs) ตามความคิดของ Kaufman ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ ถือเป็น “ความต้องการจำเป็นเที่ยม หรือ กึ่งความต้องการจำเป็น” (Quais needs) ส่วนความต้องการจำเป็น ด้านผลลัพธ์ถือเป็น “ความต้องการที่แท้จริง” (Needs)

4. ช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นใน ปัจจุบัน (Present หรือ Current needs) ความต้องการจำเป็นในอนาคต (Future needs)

5. ธรรมชาติของข้อมูลที่แสดงความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นเชิงคุณลักษณะ (qualitative needs) ความต้องการจำเป็นเชิงปริมาณ (Quantitative needs)

6. เจ้าของความต้องการจำเป็น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความต้องการจำเป็นด้านปัญญาซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (Service receivers) ในทางการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นความต้องการจำเป็นของนักเรียน และความต้องการจำเป็นที่มีปัญญาซึ่งแบ่ง ความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ (Service providers) เช่น ความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามวิทคิน ได้เพิ่มเติมระดับความต้องการจำเป็นระดับที่สาม (Tertiary needs) ซึ่งถือว่า เป็นความต้องการจำเป็น ด้านทรัพยากร และการแก้ไขปัญหา (Resources/Solution)

สรุปได้ว่า ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภทด้วยกัน ตามที่นักการศึกษาได้เสนอไว้ ดังนั้นในการเลือกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นให้ เหมาะสม มากใช้ในการประเมินจะต้องอาศัยวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นเป็นตัวกำหนดในการเลือก

3.4 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

วิทคิน และอัลทริชูลด์ (Witkin & Alschuld, 1995, ข้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558, หน้า 46) กล่าวถึงการประเมินความต้องการจำเป็น แบ่งออกเป็น 3 ระยะ (Three-phase plan)

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมิน หรือระยะการสำรวจในระยะนี้มีการศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่มือญ วางแผนการดำเนินงานโดยกำหนดขอบเขตและประเด็นของ ความต้องการจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น แหล่งข้อมูล การใช้ประโยชน์ ข้อมูล ระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาแผนงานสำหรับระยะที่ 2 รวมทั้งกำหนดเกณฑ์สำหรับทำ ประเมินความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การประเมิน หรือระยะการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและ ความเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น จัดลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์หาสาเหตุผลลัพธ์ และสังเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 หลังการประเมิน หรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์ โดยเชื่อมโยงข้อมูลและแผนการดำเนินงานที่ได้รับ งานหลักคือการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ และเกณฑ์การตัดสินเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนปฏิบัติ การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับ จากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้ตัดสินใจ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเตรียมแผน สำหรับดำเนินการเพื่อขัดปัญญาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ

สุวินล วงศ์วาริช (2558, หน้า 135) กล่าวถึง กระบวนการการประเมินความต้องการ จำเป็นแบบสมบูรณ์จึงประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification)

- 1.1 วัตถุประสงค์เพื่อระบุความต้องการจำเป็น
- 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง/กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง วิธีรวม และวิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับ
- 1.4 เสนอความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ
- 1.5 เสนอผล/นำไปใช้และ/วิเคราะห์สาเหตุ/แนวทางแก้ไข

2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุ

- 2.1 วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น
- 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง/กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง วิธีรวม และวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.4 เสนอสาเหตุความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ
- 2.5 เสนอผล/นำไปใช้และ/วิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหา

3. การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs solution) หรือเรียก อีกอย่างหนึ่งว่า การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ประเมินทางเลือกสู่การปฏิบัติ ซึ่งลือว่าเป็น ขั้นตอนสุดท้ายที่จะนำไปกำหนดความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไข

- 3.1 วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ทางเลือกของความต้องการจำเป็น
- 3.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง/กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง วิธีรวม และวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.4 เสนอทางเลือกความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ
- 3.5 นำไปสู่การกำหนดแผนงาน และนำไปสู่การปฏิบัติ

- 3.5 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

วิตกิน และอัลท์ริชูลด์ (Witkin & Alschuld, 1995, ล้างถึงใน สุวินล วงศ์วาริช, 2558, หน้า 46) ได้กล่าวถึงการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจะต้องพิจารณาทั้งความเที่ยงและความตรง

และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วย

1. การกำหนดขนาดความแตกต่างของสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์
2. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุสนับสนุน หรืออุปสรรคต่อความต้องการจำเป็น
3. การกำหนดระดับความยากง่ายในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น
4. การประเมินความเสี่ยง
5. ผลกระทบที่อาจเกิดกับส่วนอื่น ๆ ของระบบ
6. การกำหนดค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา

สุวิมล ว่องวานิช (2558, หน้า 67) การจัดลำดับความสำคัญ (Priority setting) ของความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ การจัดลำดับความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงลำดับตั้งแต่ความสำคัญมากไปทางน้อย

3.6 เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ

การใช้วิจัยสำรวจในการระบุความต้องการจำเป็นให้เพื่อบรรยายลักษณะประชากรที่เป็นภาพรวม และอธิบายสาเหตุที่มีของความต้องการจำเป็น โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550, หน้า 76-83)

1. การใช้แบบสอบถาม

การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมินความต้องการจำเป็นมีข้อคล่องตัวค่อนข้างมาก สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการ ผู้ตอบมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความหมายของข้อความหรือคำถามที่ถาม สามารถที่จะตอบได้โดยตรง ผู้ตอบมีความตื่นใจและตั้งใจที่จะตอบโดยให้ข้อมูลที่จริงอย่างซื่อสัตย์ วุฟ, (Wolf, 1998, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558 หน้า 56)

1.1 ลักษณะของแบบสอบถามที่ดีประกอบไปด้วย

- 1.1.1 ข้อความหรือคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.1.2 มีการวางแผนการสร้างที่เหมาะสมทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์
- 1.1.3 สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลได้ภายใต้เวลา และทรัพยากรที่เหมาะสม

1.2 ประเภทของแบบสอบถาม

ธรรมชาติของข้อมูลที่ต้องการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น จึงมีการเรียงแบบสอบถามให้มีความเฉพาะเจาะจง 2 แบบ คือ

1.2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เช่น ข้อมูลภูมิหลังทั่วไป พฤติกรรมการปฏิบัติตาม เป็นต้น

1.2.2 แบบวัดความคิดเห็น (Opinionnaire) เป็นเครื่องมือที่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก หรือทัศนคติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.3 ประเภทของคำตามสอบถาม

1.3.1 คำตามปลายปิด (Close-ended question) หรือคำตามแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อความ หรือคำตามและกลุ่มของคำตอบให้ผู้ตอบเลือก โดยจัดเรียงลำดับคำตามตามที่ผู้วิจัยต้องการทราบ

1.3.2 คำตามปลายเปิด (Open-ended question) ประกอบด้วยคำตามที่ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบอาจมีความลึกซึ้งกว่าที่ผู้วิจัยคาดไว้

ลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็นตามการรับรู้ของผู้ตอบ ที่สำรวจด้วยแบบสอบถามเป็นความต้องการจำเป็นระดับกลุ่มนบุคคล หรือระดับของค์กรผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับ จะนำไปใช้ได้กับการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรมากกว่า การพัฒนารายบุคคล สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการสร้างแบบสอบถาม คือ ชุดคำตามที่ได้ตรวจสอบ ไว้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษากับตัวอย่างประชากรที่เป็นตัวแทนของประชากร ซึ่งกำหนดรูปแบบการตอบ ได้ 2 แบบ คือ

1.3.2.1 รูปแบบการตอบสนองเดี่ยว (Single-response format) เป็นคำตามที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุระดับปัญหา สภาพที่เป็นอยู่ หรือระดับของสิ่งที่ต้องการอย่างใดอย่างหนึ่ง ปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อคำตามให้ตอบในรูปมาตรฐานค่า โดยให้คำตอบเพียงชุดเดียวซึ่งคำตอบที่ได้คือความต้องการจำเป็น และนำมาจัดเรียงลำดับตามความสำคัญวิธีการจัดเรียงลำดับตามความสำคัญวิธีการจัดเรียงลำดับข้อมูลประเภทนี้รู้จักกันดีและนิยมใช้อย่างแพร่หลาย ในกลุ่มนักประเมินรู้จักกัน โดยทั่วไป เพราะเป็นวิธีที่เข้าใจได้ง่าย มีความชัดช้อนน้อย เก็บข้อมูลได้ง่าย มีความสะดวกและรวดเร็วในการบริหารจัดการ แต่มีข้อจำกัดที่วิธีการดังกล่าวใช้กับค่อนข้างมากอาจทำให้ไม่ดึงดูดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ (วิทคิน, 1984 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวนิช, 2558) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการตอบสนองเดี่ยวเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือวัดความต้องการจำเป็น ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณารูปแบบเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.3.2.2 รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response format) เป็นคำ답นชุดเดียวกันแต่ให้กู้มตัวอย่างระบุ 2 ส่วน คือ ระดับของการดำเนินงานในสภาพจริง และระดับสภาพที่พึงประสงค์ ปรากฏในแบบสอบถามมีข้อความให้ตอบในรูปมาตรฐานค่า โดยให้ตอบข้อมูลสองชุด ซึ่งพัฒนามาจากชุดคำ답นการตอบสนองเดียว

2. การใช้วิธีการสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลแบบเชิงลึกนี้ระหว่างผู้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นกับผู้ให้ข้อมูล สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นระบบจะใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ ซึ่งการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการนั้น สามารถกระทำได้โดยใช้วิธีการ 3 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างระดับกลาง และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

3. การสนทนากลุ่ม (Focus group)

การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการที่มีความน่าสนใจ มักใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้สามารถระบุความต้องการจำเป็นที่ได้จากบุคคลเป้าหมายทั้งกลุ่ม มีประโยชน์ในการเบิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาระดับความคิดเห็นเป็นครั้นสึกจากสภาพที่เป็นอยู่ได้อย่างเต็มที่ การมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มจะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนาระดับความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นและการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบสนองเดียว และรูปแบบการตอบสนองคู่ มีแนวคิดเบื้องหลังของแต่ละเทคนิคซึ่งทุกวิธีมีวิธีดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน คือ การให้คะแนนความสำคัญตามลำดับวิธีการที่กำหนด การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งการสร้างเครื่องมือจะต้องมีความชัดเจนในสิ่งที่มุ่งหวังเพื่อเชื่อมโยงโน้ตค้นของสิ่งนั้นเป็นข้อมูลหลักฐานที่เป็นรูปธรรม ต้องพิจารณาเครื่องมือ รูปแบบคำ답น ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะและเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล

3.7 เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญการประเมินความต้องการจำเป็น

ศุภุมิล ว่องวานิช (2558, หน้า 92) ได้เสนอ เทคนิควิธีที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สำหรับรูปแบบการตอบที่เป็นทั้งการตอบสนองเดียว และรูปแบบการตอบสนองคู่ โดยมีวิธีการแนวคิดเบื้องหลังของแต่ละเทคนิควิธีการดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยขั้นตอน การดำเนินการสำคัญ คือ การให้คะแนนความสำคัญตามวิธีการที่กำหนด การเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองเดียว ได้แก่ ข้อมูลที่ผู้ตอบเลือกตอบข้อคำ답นในแบบสอบถามเพียงส่วนเดียว โดยอาจถามว่าข้อความนี้มีความต้องการจำเป็น

อยู่ในระดับใดหรือท่านมีความต้องการจำเป็นในด้านนี้มากน้อยเพียงใด เป็นการกำหนดความต้องการจำเป็นตามนิยามการแก้ปัญหา (Solution definition) ในกลุ่ม เทคนิคвиธีนี้ผู้เขียนนำเสนอวิธีการจัดลำดับจำนวน 3 วิธีดังนี้

1.1 วิธีการจัดเรียงลำดับตามค่ามัชยฐานสำหรับมาตรฐานแบบกลุ่ม (Category scales) วิธีนี้นักวิจัยกำหนดให้กับกลุ่มตัวอย่างระบุน้ำหนักความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ เป็นรายประเด็นตามมาตรฐานค่า ผู้ให้ข้อมูลจะให้น้ำหนักความสำคัญกับความต้องการจำเป็น ประเด็นต่าง ๆ เท่ากัน ได้ หากเห็นว่าความต้องการจำเป็นเหล่านี้มีระดับความสำคัญเท่ากัน จากนั้นทำการลงนับความถี่ที่กระจายตามมาตรฐานค่าของแต่ละข้อรายการแล้วหาค่ามัชยฐาน หรือฐานนิยมหรือค่าเฉลี่ย แต่ค่ามัชยฐานจะเป็นค่าสถิติที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่อยู่ในมาตรฐานนี้ ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถเรียงค่าจากมากไปหาน้อยหรือจากน้อยไปมากตามค่าสถิติที่ได้ในแต่ละข้อรายการ อย่างไรก็ตามผลที่ได้จากการใช้วิธีนี้ในการจัดลำดับความสำคัญมีความเป็นไปได้สูงที่ความต้องการจำเป็นทุกประเด็นมีค่าเท่ากัน ซึ่งทำให้ต้องมีการอภิปรายเสริมหรือหาข้อมูลอื่นเสริมว่าความต้องการจำเป็นประเด็นใดมีความสำคัญมากที่สุด นับเป็นจุดอ่อนของวิธีนี้

1.2 วิธีการสร้างมาตรฐานประมาณช่วงขนาด (Magnitude estimation scaling-MES) การจัดความสำคัญความต้องการจำเป็นสามารถกระทำได้โดยใช้วิธีการสร้างมาตรฐานประมาณช่วงขนาด โดยเปรียบเทียบความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งมีหลายด้านกว่าด้านใดมีความสำคัญมากกว่า วิธีการสร้างมาตรฐานประมาณช่วงขนาดจะมีการกำหนดความสำคัญของแต่ละข้อรายการด้วยคะแนน ในเชิงเปรียบเทียบกับคะแนนความสำคัญของข้อความแรก (ความต้องการจำเป็น) ที่ใช้เป็นฐานการจัดอัน ซึ่งกำหนดโดยนักประเมินความต้องการจำเป็นถือว่าเป็นวิธีที่ลดจุดอ่อนของวิธีแรก

1.3 วิธีการกำหนดน้ำหนักคะแนนรายคู่ (Paired-weighting procedure-PWP) กระบวนการกำหนดน้ำหนักคะแนนรายคู่เป็นวิธีการจัดลำดับความสำคัญด้วยการเปรียบเทียบความสำคัญ ของความต้องการจำเป็นทุกประเด็นเป็นรายคู่ ให้ครบถ้วนคู่ที่เป็นไปได้ วิธีนี้จึงมีจุดเด่นกว่าสองวิธีแรก โดยปกติความต้องการจำเป็นที่ต้องการจัดลำดับความสำคัญไม่ควรเกิน 15 ข้อ หากเกิน 15 ข้อ จะทำให้กลุ่มตัวอย่างสับสน และไม่สามารถจารายละเอียดของข้อรายการต่าง ๆ ได้ครบถ้วน สมบูรณ์

1.4 วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญด้วยการ์ด (Card sort) การจัดเรียงลำดับความสำคัญด้วยการ์ด เป็นวิธีการที่ใช้การ์ดเป็นอุปกรณ์ที่ทำให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็น มีความสะดวกในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากขึ้น วิธีนี้มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1.4.1 ผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็นเครื่ยมข้อความที่แสดงความต้องการจำเป็นทั้งหมดที่ต้องจัดลำดับ โดยการพิมพ์ในกระดาษที่เป็นการ์ดจัดทำเป็นชุด ๆ ตามจำนวนคนที่ทำหน้าที่จัดลำดับความสำคัญ

1.4.2 มอบการ์ดให้กับกลุ่มนักศึกษาที่ทำหน้าที่จัดเรียงลำดับความสำคัญซึ่งแบ่งให้แยกการ์ดออกเป็นกอง ๆ ตามกลุ่มของข้อความที่คิดว่ามีความสำคัญอยู่ในกองเดียวกันจะเป็นกี่กอง กี่ไฟล์

1.4.3 ระบุระดับความสำคัญในการ์ดแต่ละใบแล้วมอบการ์ดคืน

1.4.4 ผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็นจัดทำการแจกแจงความถี่ของคะแนนของการ์ดแต่ละใบ แล้วสรุปคะแนนเป็นภาพรวม เสนอเป็นผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

2. เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (Dual-response format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตรฐานค่าโดยใช้ระบุข้อมูลทั้ง 2 ชุด คือ ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริง และสภาพที่ควรจะเป็น รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโน้มเดลความแตกต่าง (Discrepancy model) วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถกระทำได้โดยวิธีการที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง เป็นที่นิยมใช้กันมากเป็นวิธีที่มีรากฐานมาจาก การประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้ไม่เดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวมรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรัดที่แสดงระดับความสำคัญ (Importance-I) ของข้อความนั้นเปรียบเสมือนค่าที่บันรองระดับของ “What should be” และมาตรัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือ ระดับสัมฤทธิ์ผล (Degree of success-D) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้นเปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What is” สูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นแต่ละวิธีมีดังนี้

2.1 วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของ ค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า Rank Order of Difference Scores สูตร $MDF = I - D$

2.2 วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ โดยสร้างดัชนีซึ่ว่า Priority Needs Index--PNI ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (Mean difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

$$\text{สูตร PNI} = (I-D) \times I$$

2.3 วิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ด้วยเดินของนองลักษณ์ วิรัชชัย และสุวินล ว่องวาณิช ซึ่งเป็นวิธีที่หาค่าผลต่างของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง (I-D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายในเชิงการเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันเป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวินล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 23)

$$\text{สูตร PNI}_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

2.4 การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง (หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพที่เกิดขึ้นจริงๆ ที่ใช้ในการแบ่งอាជเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง-ต่ำ ที่กำหนดหรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (Cut-off score)

4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิบห้าบุรี อ่างทอง

ผู้จัดได้ศึกษาระบบทองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิบห้าบุรี อ่างทองจากเอกสารสารสนเทศทางการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 (2563ก, หน้า 1-6) ไว้ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 เกิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม 127 ตอนที่ 56ก. ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2553 และได้มีการประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 42 เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 5 ตั้งอยู่ในโรงเรียนสิบห้าบุรี เลขที่ 118 หมู่ที่ 1 ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง จังหวัดสิบห้าบุรี มีเขตพื้นที่บริการในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ สิบห้าบุรี ลพบุรี ชัยนาท และ อ่างทอง มีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดจำนวน 64 โรงเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด ดังนี้ 1) จังหวัดสิบห้าบุรี จำนวน 12 โรงเรียน 2) จังหวัดลพบุรี จำนวน 25 โรงเรียน 3) จังหวัดชัยนาท จำนวน 13 โรงเรียน และ 4) จังหวัดอ่างทอง จำนวน 14 โรงเรียน

4.2 วิสัยทัคค์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 การศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย ภายใต้ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

4.3 พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติและเป็นพลโลกที่ดี

2. ยกระดับคุณภาพผู้เรียนสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

3. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพสู่ความเป็นเลิศ

4. ส่งเสริมให้นักเรียนในวัยเรียนทุกคน ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม เสนอภาค และมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล

5. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

6. บริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4.4 เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ มีทัคค์ที่ดี ต่อบ้านเมืองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามความต้องการ ความสนใจ และได้รับโอกาสเข้าสู่เวทีการแข่งขันนานาชาติ

3. ผู้เรียนเป็นนักคิดแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์สร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

4. ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และเปลี่ยนบทบาทครูผู้สอน เป็น Coach ที่มีประสิทธิภาพ

5. ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เท่าเทียม เสนอภาค และมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากลและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

6. สถานศึกษาทุกแห่งจัดการศึกษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยน้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

7. บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ พัฒนานวัตกรรม ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล มีธรรมาภิบาล

ฯลฯ

4.5 กลยุทธ์

1. ส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติและเป็นพลโลกที่ดี

2. สนับสนุนกระบวนการยกรดับคุณภาพผู้เรียนสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

3. ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพสู่ความเป็นเลิศ

4. ส่งเสริมให้นักเรียนในวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม เสมอภาค และมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล

5. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

6. ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4.6 จุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อเป็นพิสูจน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตามจุดเน้น ดังนี้

จุดเน้นที่ 1 ค้านผู้เรียน นักเรียนดัง (High Quality Students : HQS)

1. ร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ บีดมั่น การปกป้องระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีหัศนศติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยม 12 ประการของคนไทย มีคุณธรรม อัตลักษณ์ มีจิตสาธารณะ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อครอบครัว ผู้อื่น และสังคมโดยรวม ซึ่งอสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย และรักษาศีลธรรม

3. ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม ทุกรูปแบบที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เช่น ภัยจากยาเสพติด ความรุนแรง การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ และภัยพิบัติต่าง ๆ เป็นต้น

4. จำนวนผู้เรียนมีความเป็นเด็กทางด้านวิชาการ มีทักษะความรู้ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

5. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาผ่านการประเมินสมรรถนะที่จำเป็นด้านการรู้เรื่องการอ่าน (Reading literacy) ด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical literacy) และด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific literacy) ตามแนวทางการประเมิน PISA

6. ร้อยละของผู้เรียนที่มีศักยภาพได้รับโอกาสเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับนานาชาติ

7. ผู้เรียนทุกระดับมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs + 8Cs) และ ได้มาตรฐานสากล

8. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละวิชาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา

9. ร้อยละผู้เรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้nmัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำตามความถนัดและความต้องการของตนเอง มีทักษะ

อาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ วางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม และนำไปปฏิบัติได้

10. ผู้เรียนทุกคนมีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง มีความสุข มีความยืดหยุ่นทางด้านความคิด สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุ วัฒนธรรม

11. ผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของตนเองให้มีสุขภาวะที่ดี สามารถ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

12. ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเป็นมาตรฐานเสมอ กัน

13. ผู้เรียนทุกคน ได้รับจัดสรรงบประมาณอุดหนุนอย่างเพียงพอ และเหมาะสม ตลอด ล้อง กับสภาพข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามสภาพพื้นที่ภูมิศาสตร์ สภาพทาง เศรษฐกิจ และที่ตั้งของสถานศึกษาและความต้องการจำเป็นพิเศษสำหรับผู้พิการ

14. ผู้เรียน ได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital device) เพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้อย่างเหมาะสมเพียงพอ

15. ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ มีการขยายผลแหล่งเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียน ชุมชน เรียนรู้ ด้านการลดใช้พลังงาน การจัดการขยะและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และ ตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เนื่อง โรงงานอุตสาหกรรมสีเขียว ฯลฯ

16. ผู้เรียนมีการเก็บข้อมูลเบรยนเพื่อการลดปริมาณการรับอนุญาต ในการดำเนิน กิจกรรมประจำวัน ในสถานศึกษาและที่บ้าน และข้อมูลของ Carbon footprint ในรูปแบบ QR code และ Paper less

17. ผู้เรียนสามารถนำสื่อนวัตกรรมที่ผ่านกระบวนการคิดมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนการ จัดการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและชุมชน ได้ตามแนวทาง Thailand 4.0

จุดเน้นที่ 2 ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครุภุคลากรดี (High Quality Personals : HQP)

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียน

1.1 มีความสามารถบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตาม แนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ ได้มาตรฐานสากล

1.2 มีการบริหารจัดการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล และบริหารจัดการสถานศึกษาโดย ยึดหลัก School based management (SBM) อย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

1.3 สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ได้ระดับ A1 ของมาตรฐาน CEFR

1.4 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหาร สื่อสารและการเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองผ่านระบบ Digital technology

1.5 มีความรู้ความสามารถ นิเทศและสังเกตการสอนของครุทุกคน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อ่ายองน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.6 สามารถบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ โดยยึดหลักธรรมาภินาล (เพื่อกำหนดไว้ในพันธกิจ)

2. ครุผู้สอนทุกคน

2.1 ครุทุกคน มีการเปลี่ยนบทบาทจาก “ครุผู้สอน” เป็น “Coach” ผู้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะการเรียนรู้หรือผู้อำนวยการการเรียนรู้

2.2 ครุทุกคน ได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital device) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

2.3 ครุทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และดำเนินการจัดทำงานวิชาด้านการสร้างสำนักศึกษาด้านการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้

2.4 ครุทุกคนสามารถนำสื่อนวัตกรรมที่ผ่านกระบวนการคิดมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ ในชีวิตประจำวันและชุมชน ได้ตามแนวทาง Thailand 4.0

2.5 ครุและบุคลากรทุกคน ได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

จุดเน้นที่ 3 ด้านสถานศึกษาองค์กรเด่น (High Quality Organization : HQO) สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินกิจกรรมได้ครบถ้วนด้าน

1. จำนวนสถานศึกษาที่น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้แก่ครุทุกคน มหาวิทยาลัยราชภัฏฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จำนวนสถานศึกษาที่จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม

3. สถานศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานอย่างเหมาะสมตามบูรณา ด้านประเภทขนาด และพื้นที่

4. สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สถานศึกษามีระบบการคุ้มครองนักเรียนและการแนะนำที่มีประสิทธิภาพ

6. สถานศึกษาที่มีระบบฐานข้อมูลประชากรวัยเรียนและสามารถนำมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. สถานศึกษามีนโยบายและจัดกิจกรรมให้ความรู้ที่ถูกต้องและสร้างจิตสำนึกด้านการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนำเสนอไปปฏิบัติใช้ที่บ้านและชุมชน เช่น การส่งเสริมอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดใช้สารเคมีจากน้ำยาและยาฆ่าแมลง ฯลฯ

8. สถานศึกษามีการนำขยะมาใช้ประโยชน์ในรูปผลิตภัณฑ์และพลังงานเพื่อลดปริมาณขยะและมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในชุมชนเพื่อลดปริมาณการรับอนที่โรงเรียนและชุมชน

9. สถานศึกษามีการบูรณาการเรื่องการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมและการนำขยะมาใช้ประโยชน์รวมทั้งสอดแทรกในสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

10. สถานศึกษามีการเก็บข้อมูลเบรียบเทินการลดcarbon footprint ในการดำเนินกิจกรรมประจำวันในสถานศึกษาและที่บ้าน และข้อมูลของ Carbon footprint ในรูปแบบ QR code และ Paper less

11. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาบุคลากร และสถานที่ให้เป็นสำนักงานสีเขียวต้นแบบ มีนโยบายการจัดซื้อจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน

12. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับการพัฒนาให้เป็นหน่วยงานที่มีความทันสมัย ยืดหยุ่น คล่องตัวสูง พร้อมที่จะรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม ตรวจสอบ ติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกตำบล

13. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำนวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารจัดการและตัดสินใจทั้งระบบ

14. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความโปร่งใส ปลดล็อกการทุจริตและประพฤติมิชอบ บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

15. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and transparency Assessment - ITA)

16. สถานศึกษาทุกแห่งและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ วิชาการ ผู้เรียน ครุบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานในสังกัด

17. สถานศึกษาทุกแห่งมีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลที่สามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Big data technology)

18. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแพลตฟอร์มคิจกรรมเพื่อสนับสนุนการกิจด้านบริหารจัดการศึกษา

19. สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

20. จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

21. จำนวนสถานศึกษามัธยมศึกษาขนาดเล็กได้รับการพัฒนาในทุกด้านเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผู้วิจัยเห็นว่า การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามความต้องการของผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์สร้างสรรค์นวัตกรรม โดยมีจุดเน้นที่ครูต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และเปลี่ยนบทบาทครูผู้สอน เป็น Coach ”ผู้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะการเรียนรู้หรือผู้อำนวยการการเรียนรู้” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

4.7 ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ได้เข้าร่วมการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตั้งแต่รอบแรก (พ.ศ. 2544 - 2548) จนถึงปัจจุบันเป็นสู่ระยะเวลาการประเมินรอบล่าสุด (พ.ศ. 2559 - 2563) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามและผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบล่าสุด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จากเอกสารสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษา (พ.ศ. 2554-2558) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 (2560, หน้า 4-9) จำแนกตามแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 จำแนกตามการรับรองและจังหวัด พบว่า ผลการประเมินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งหมด 64 แห่ง มีผลได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 54 แห่ง (ร้อยละ 84.38) ไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 15.62) โดยจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 12 แห่ง

มีผลได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 75.00) ไม่ได้รับการรับรองจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 25.00) จังหวัดลพบุรี จำนวน 25 แห่ง มีผลได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 22 แห่ง (ร้อยละ 88.00) ไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 12.00) จังหวัดอ่างทองจำนวน 14 แห่ง มีผลได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 71.43) ไม่ได้รับการรับรองจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 28.57) และจังหวัดชัยนาท จำนวน 13 แห่ง มีผลได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 100.00)

1.2 จำแนกตามระดับคุณภาพ พบร่วมกับ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 64 แห่ง มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสามส่วนใหญ่อよดูในระดับดี 57 แห่ง (ร้อยละ 89.06) รองลงมาคือระดับพอใช้ 4 แห่ง (ร้อยละ 6.25) และระดับดีมาก 3 แห่ง (ร้อยละ 4.69) โดย สถานศึกษาในจังหวัดสิงห์บุรีอよดูในระดับดี 10 แห่ง (ร้อยละ 83.34) รองลงมาคือระดับดีมาก 1 แห่ง (ร้อยละ 8.33) และพอใช้ 1 แห่ง (ร้อยละ 8.33) สถานศึกษาในจังหวัดพบบุรีอよดูในระดับดี 22 แห่ง (ร้อยละ 88.00) รองลงมาคือระดับพอใช้ 2 แห่ง (ร้อยละ 8.00) และระดับดีมาก 1 แห่ง (ร้อยละ 4.00) สถานศึกษาในจังหวัดอ่างทองอよดูในระดับดี 12 แห่ง (ร้อยละ 85.72) รองลงมาคือระดับดีมาก 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14) และพอใช้ 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14) และสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาทอよดูในระดับดี 13 แห่ง (ร้อยละ 100)

1.3 จำแนกตามขนาดและการรับรองมาตรฐาน พบร่วมกับ สถานศึกษานาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ได้รับการรับรองมาตรฐานสูงสุด จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 100) สถานศึกษาขนาดกลาง ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 22 แห่ง (ร้อยละ 91.67) และสถานศึกษานาดเล็ก ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 20 แห่ง (ร้อยละ 71.43)

1.4 จำแนกตามขนาดและระดับคุณภาพ พบร่วมกับ สถานศึกษานาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่/ขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนใหญ่มีผลการประเมินอよดูในระดับดี จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 89.06) รองลงมาอよดูในระดับพอใช้ จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 6.25) และอよดูในระดับดีมาก จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 4.69)

1.5 จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยตัวบ่งชี้ พบร่วมกับ ผลการประเมินสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 64 แห่ง มีผลการประเมินในภาพรวมทุกตัวบ่งชี้เฉลี่ยอよดูในระดับดี (คะแนนเฉลี่ยรวม เท่ากับ 81.94) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบร่วมกับ ส่วนใหญ่มีผลการประเมินใน ระดับดีมาก จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11 และ 12 รองลงมาคือผลการประเมิน อよดูในระดับดี จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 3, 4 และ 6 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5 มีผลการประเมินอよดูในระดับ พอยใช้

2. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ.2559-2563) จากเอกสารแนวทางดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 (2563ค, หน้า 4-5) พบว่าการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่มีการปฏิรูประบบการประเมิน จึงมีการจะลดการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมและสมัครใจขอเข้ารับการประเมิน ซึ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งหมด 64 โรงเรียน มีความพร้อมและสมัครใจขอรับการประเมิน จำนวน 14 โรงเรียน และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID 19) ทำให้มีสถานศึกษาที่สมัครใจขอรับการประเมินไม่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนครุประชาสรรค์ และโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี โดยสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ จำนวน 12 โรงเรียน มีผลการประเมินดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 1 โรงเรียน ระดับดีมาก จำนวน 5 โรงเรียน ระดับดี จำนวน 6 โรงเรียน มาตรฐานที่ 2 ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 1 โรงเรียน ระดับดีมาก จำนวน 9 โรงเรียน ระดับดี จำนวน 2 โรงเรียน และมาตรฐานที่ 3 ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 1 โรงเรียน ระดับดีมาก จำนวน 8 โรงเรียน ระดับดี จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดช่างทองที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ มีจำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนอ่างทองปึกழิ โรงนวิทยาคม โรงเรียนป่าโนกชีวิทยาภูมิ โรงเรียนวิเศษ ไชยชาญ “ตันติวิทยาภูมิ” และโรงเรียนสามโคกวิทยาคม โดยมีผลการประเมินมาตรฐานที่ 3 อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ โรงเรียนอ่างทองปึกழิ โรงนวิทยาคม โรงเรียนป่าโนกชีวิทยาภูมิ และโรงเรียนวิเศษ ไชยชาญ “ตันติวิทยาภูมิ”

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม พบว่าตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี และตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลลัมพุทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้ และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ จะเห็นได้ว่ามาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเพียง 1 โรงเรียน เท่านั้นที่อยู่ในระดับดีเยี่ยม ระดับดีมาก 8 โรงเรียน และระดับดี 3 โรงเรียน โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ 3 ใน การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

พิเชฐ เกษวงษ์ (2556, หน้า 66-67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความตรงตามหลักวิชาการประกอบด้วย 1) การสร้างจุดเริ่มแห่งความร่วมมือร่วมใจ เช่น การปรับปรุง และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาของครู การให้คำปรึกษาแก่ครูใหม่ 2) การจัดให้ครูนิโน Kasorn โอกาสเดินทางสำรวจและประเมินค่าความต้องการของครุชั้นมปลายภาคคุณภาพและเปลี่ยนระหัวงกัน การเปิดโอกาสในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครุชั้นมปลายภาคคุณภาพและเปลี่ยนระหัวงกัน การเปิดโอกาสให้ครุชั้นมปลายภาคคุณภาพและเปลี่ยนระหัวงกัน 3) การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การระดับให้นักเรียนเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีพฤติกรรมเป็นผู้ร่วมสร้างความรู้ของโรงเรียน การจัดสรรเวลาและให้การสนับสนุนการพัฒนางานวิชาชีพให้แก่คณะกรรมการฯ 4) การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการมีค่านิยมและปัทสถาณร่วม เช่น การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของผู้นำ บ่งชี้ให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจดึงค่านิยมและความเชื่อสำคัญทางการศึกษาของผู้นำได้ชัดเจนในการปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน การยึดถือค่านิยมเชิงคุณธรรม จริยธรรมที่มีความอ่อนโยน ห่วงใย ช่วยเหลือและร่วมมือต่อกันในการปฏิบัติงาน และดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิก และ 5) การสนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในการทำงาน เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศและการร่วมกันตัดสินใจ การนิเทศกันเอง โดยแนวทางทั้ง 5 ด้าน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ทุกรายการ

วรพล ตรานดึง (2556, หน้า 56-57) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพังงาผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ผู้บริหารและครุผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่า สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ผู้บริหารและครุผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส เห็นว่า สภาพการบริหารการ

ขัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ด้านการประเมินผล การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) จากผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครุพัสดุ ที่มีต่อสภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ระหว่างโรงเรียนประถมกับโรงเรียนขยายโอกาส ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอน และการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สนธิ สถาพร (2558, หน้า 189-194) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) การวัดผล ประเมินผล และเพิ่มโฉนดการเรียน 3) การวางแผนงานวิชาการ 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) การแนะนำการศึกษา 6) การนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 8) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 9) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 3) การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เรียงตามลำดับ การทำนายจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การนิเทศการศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6) การแนะนำการศึกษา และ 7) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยร่วมกันท่านายประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา เขต 9 ในภาพรวมได้ร้อยละ 78.70

สาวลักษณ์ พาให้ (2559, หน้า 92-95) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการด้าน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีด้านการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านปัจจัยสนับสนุน และ สุดท้าย คือ ด้านการนิเทศ ติดตามผล ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สรุปได้วังนี้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียน ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการนิเทศติดตามผล ไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะในการบริหารงาน วิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนเรียงลำดับ จากสูงไปต่ำ คือ ให้มีการจัดวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในห้องถีนตามที่นักเรียนต้องการและ สนใจ ให้มีบริการสื่อ ICT และอินเตอร์เน็ตแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง ให้มีพัฒนาของบุคลากร โดย การศึกษาต่อหรืออบรม ให้มีห้องสมุดที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้มีการจัดครุเข้าสอนให้ตรงตามเอก แตะเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ตามลำดับ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ด้านการเรียน เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ คือ ให้ครูมีทักษะในการผลิตและใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนให้ มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้เรียน ให้มีการ ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของนักเรียน ให้มี การประเมินพัฒนาการของผู้เรียนโดยรวมและต่อเนื่อง ตามลำดับ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ คือ ให้มีวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ให้มีเอกสาร และแหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน ให้มีรายความไม่ ต่อเนื่องของการจัดการเรียนการสอน ให้มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้

ฝึกปฏิบัติจริง ให้มีการศึกษาข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรม ตามลำดับ ด้านการนิเทศ ติดตามผล เรียงจากสูงไปต่ำ คือ ให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 29.15 ให้มีระบบการพิจารณาความดี ความชอบจากฝ่ายบริหาร ร้อยละ 21.19 ให้มีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับ ระบบนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีการสร้างวัฒนธรรมล้ำจากคณะกรรมการนิเทศ ภายนอกโรงเรียน ให้มีการสร้างวัฒนธรรมล้ำจากคณะกรรมการนิเทศภายนอกโรงเรียน และ ให้มีระบบการนิเทศ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตามลำดับ

ธัญลักษณ์ ประทุมสินธุ์, 2561 (หน้า 90-91) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารการส่งเสริมการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาการบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากทุก ด้าน โดยเริ่งลำดับคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครุภัณฑ์กับการบริหารการ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พนวณ ทุกด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการเตรียมการเรียนการสอนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พนวณ โดยภาพรวม ไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พนวณ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านสื่อการเรียนการสอน มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พนวณ โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พนวณ ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านสื่อการเรียนการสอนมี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานุรีรัมย์ เขต 3 ได้แก่ ควรจัดทำสื่อการสอน ที่ทันสมัยและทันเทคโนโลยีในการสอน ควรจัดให้มีการพัฒนาครุภัณฑ์เรื่องของเตรียมการสอน ควร จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์และสื่อประกอบการสอนให้เพียงพอ ควรจัดอบรมประจำเดือนสัมมนา กิจกรรม ด้านการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ควรจัดอบรมและศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเน้นการเรียนการสอนด้านทักษะและประสบการณ์ให้ มากขึ้น ควรมีการระดมทรัพยากรจากภายนอกมาสนับสนุนเพื่อให้สามารถพัฒนาสื่อเพื่อการศึกษา

และครรภ์มีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายคลอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ควรนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและครรภ์มีการวัดผลอย่างต่อเนื่องและนำปัญหาที่พบไปแก้ไขต่อไป

อัญชลี ภูคงคาน (2561, หน้า 208-211) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 องค์ประกอบของ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านผู้สอน มีตัวชี้วัดทั้งหมด 9 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านผู้เรียน มีตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านผู้บริหาร มีตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีตัวชี้วัด 9 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 ด้านผู้บริหารมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ส่งเสริมการบริหารแต่งตั้งคณะกรรมการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อสนับสนุนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อ การสอน เทคโนโลยี ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการจัด บรรยากาศสภาพแวดล้อม ให้อิสระต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการพัฒนา บุคลากร ให้เข้ารับการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ ผู้สอน ได้แลกเปลี่ยนทักษะ เทคนิควิธีการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน และให้คำปรึกษาแนะนำสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียน ในการนิเทศภายในกำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้พัฒนา คุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการนำผลการประเมิน คุณภาพการศึกษามากำหนดแผนพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นัญญาติ ลาภนุญ (2562, หน้า 96-99) ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียน รู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

โดยมีสภาพการดำเนินงานมากที่สุดใน ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกันและเป็นไปในทางสนับสนุน รองลงมาคือ ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม และด้านการสร้างและส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์แก่หน่วยตามลำดับ และต่อที่สุดคือการสร้างเงื่อนไขเพื่อเกื้อหนุน โดยด้านการสร้าง ภาวะผู้นำร่วมกันและเป็นไปในทางสนับสนุน มีแนวทางในการพัฒนาคือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมในทุกกิจกรรมที่สร้างสรรค์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อเสริมสร้างความ เชื่อมแข็งของชุมชนการเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจ สร้างเป้าหมายร่วมกันในการทำกิจกรรม 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมกับบุคลากรทุกคน เพื่อให้เห็นว่าบุคลากร ทุกคนมีความสำคัญต่อการทำงาน และร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการ PLC ใน สถานศึกษาโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญบรรยายแนวปฏิบัติที่เข้าใจตรงกัน ด้าน การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม มีแนวทางในการพัฒนาคือ นำเสนอในที่ประชุมอย่างเป็น ทางการเพื่อรับรู้รับทราบร่วมกัน ควรจัดให้มีการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์โดยใช้กระบวนการ PLC ให้ความสำคัญ เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคลากรทุกคน ด้านการสร้างและส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์แก่หน่วย มีแนวทางในการพัฒนาคือ 1) ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ชี้แจงและประชุมการทำงานเป็นประจำสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองหาจุดเด่นของ ตนเองและพัฒนาจุดเด่น 2) ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่ดี ขึ้น และการสร้างเงื่อนไขเพื่อเกื้อหนุน มีแนวทางในการพัฒนาคือ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ควรหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน ช่วยกันเสริมสร้าง เกียรติภูมิแก่สถาบันและวิชาชีพ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ไอริน บั่นพุด (2563, หน้า 109-144) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พลการวิจัยพบว่าสภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยด้านการ พัฒนาครุ่นเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีแนวทาง คือ สถานศึกษาจัดทำโครงการที่ส่งเสริม การพัฒนาครุ่นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ผู้บริหารสนับสนุนให้ครุ่นท่วงจับน ที่นี่ฐานของการปฏิบัติงาน การวัดและประเมินผลกิจกรรมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ใน สถานศึกษาของครุ่น ด้านการกระจายความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ มีแนวทาง คือ ผู้บริหารสนับสนุน การลดความเป็นทางการของกฎระเบียบต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารการปรับปรุงสร้างการ บริหารงานที่เน้นการกระจายอำนาจให้แก่ครุ่น ผู้บริหารส่งเสริมการดำเนินงานโดยมีคณะกรรมการ ทางวิชาชีพครุ่น และทางวิชาการมากกว่าเดิมเรื่องตำแหน่งและกฎระเบียบทางราชการ ด้านการ

กำหนดตารางเวลาว่างเพื่อการบริการหรือการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีแนวทาง คือ สถานศึกษาการจัดให้มีสถานที่สำหรับการประชุมกลุ่มบ่อย ผู้บริหารแบ่งครุเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ทำการอภิปรายถึงคุณค่าของงานที่ทำ จัดสรรเวลาพิเศษเพื่อให้ครุบริการหรือระหว่างกันด้านการจัดโครงสร้างและระบบ การทำงานเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีแนวทาง คือ ผู้บริหารมีการจัดระบบการทำงานตามขั้นตอนของ PLC จัดโครงสร้างระบบการทำงานเป็นทีมตามระดับชั้นและทีมระหว่างช่วงชั้น ผู้บริหารกำหนดกฎหรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างมีหลักการ และด้านการแสวงหาการ สนับสนุนจากเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีแนวทาง คือ เปิดโอกาสให้ สถานบันดูดศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาครุตามแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในสถานศึกษา สถานศึกษาประสานความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก/ที่ปรึกษา ทางการศึกษา/ผู้อำนวยการศรัทธาในกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาครุและสนับสนุนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในสถานศึกษา

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เบอร์เทลเซ่นต์ (Bertelsen, 1998, Abstract, อ้างถึงใน อุษณีย์ โภค, 2554, หน้า 83) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาพิเศษระดับประถมศึกษาไทยให้สภาพแวดล้อมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อศึกษา การจัดการเรียนการสอนศึกษาพิเศษระดับประถมศึกษาผลการวิจัยพบว่า เด็กพิเศษระดับ ประถมศึกษาสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง และมีการปฏิสัมพันธ์ กับเพื่อนและสภาพแวดล้อมได้ดี

มอร์ (Moore, 2004, 809-A) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การพัฒนาการสอนของครูและ นักเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ที่ผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จ ครูจะต้องมีการพัฒนาการ เรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา องค์ประกอบที่สำคัญจะต้องทำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาสอน ให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนที่ทำสื่อสมัยใหม่มาจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและเข้าใจดียิ่งขึ้น นักเรียนจะได้พัฒนา ตนเองแต่ความสามารถแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การศึกษาที่ดีมีคุณภาพจะต้องมีการวิเคราะห์ จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่พัฒนาตนเองตลอดเวลาได้เก่งครู และกลุ่มที่ได้รับการพัฒนาจาก ครู ได้แก่นักเรียน

แคทเกอร์น เอฟ, บิชอฟ, ไมเคิล ไอ, แคนสัน และชาเรล อ. คิง (Bishop, Caston, & King, 2014, p. 46) ได้ทำการศึกษาการจัดสภาพห้องเรียน พนว่าการจัดการบรรยายศาสตร์ และสภาพแวดล้อม

ภายในห้องเรียน โดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีส่วนทำให้ ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการตัดสินใจที่ดี และมีผลการเรียนที่พัฒนาขึ้นด้วย

สเตฟานี แมคคีน (McKean, 2014, p. 35) ทำการศึกษาและตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ใน 1) ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 3 หรือนักเรียนที่อาจจะหลุดออกจากระบบการศึกษาโดยหลังจากตรวจสอบพบว่า การนำการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางไปใช้ในห้องเรียนได้ประโยชน์โดยสามารถเพิ่มระดับของการรับรู้ของนักเรียนตามความสามารถของตนเอง และนำไปสู่ประสิทธิภาพทางคอมพิวเตอร์ที่ดีขึ้น นอกจากนี้พบว่าซัพพอร์ตความมั่นใจของนักเรียนอีกด้วย

เมง ลี่ (Meng, 2015, p. 49) จากการสำรวจประสบการณ์ของครูวัยกลางคน ในประเทศไทย และประเทศไทย จำนวน 53 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประสบการณ์เชิงบวกและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จากนั้นวิเคราะห์บทสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาของจีนและแคนาดา พบว่า การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนรู้ คือ หัวใจของการสร้างห้องเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครุส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์เชิงบวกและแบ่งปันประสบการณ์แนวคิดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางกับครูท่านอื่น ๆ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนี้ผู้จัดแนะนำว่าครูควรใช้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลายในห้องเรียน บริการนักเรียน และร่วมมือกับผู้ปกครอง/ครอบครัวพยายามส่งเสริมให้ครูตื่อสารกันอย่างเป็นทางการและสนับสนุนอ

เดบร่า ครอทท์, นิโโกลัส เรียต, และเซลลี เจ ชมิส (Korte, Reitz, & Schmidt, 2016, p. 23) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้สื่อการเรียนรู้ในการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ การอาหาร และโภชนาการผลการวิจัยพบว่าผู้สอนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ และในภาพรวมของผู้เรียนร้อยละ 85 มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกร้อยละ 75 เห็นควรจะใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง 2) เสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 2 การเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งหมด 596 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งหมด 234 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางสำหรับปัจจุบัน เครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Mogan) (ยุทธ ไกยวารณ์ และ กุสุมานา พลาพร, 2553, หน้า 75-81) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัย กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นครูผู้สอนของมัธยมศึกษา ในจังหวัด อ่างทอง มีประสบการณ์ในการสอน อย่างน้อย 5 ปี และจบปริญญาตรีในสาขาที่ตรงกับวิชาที่สอน

การแบ่งชั้นภูมิแบบสัดส่วน (จิตาภา นิสสัยสุข, 2554, หน้า 48)

$$n_i = \frac{N_i}{N/n}$$

ในขณะที่	n_i	คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างในชั้นภูมิที่ i
	n	คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	N_i	คือ ขนาดของประชากรในชั้นภูมิที่ i
	N	คือ ขนาดของประชากร

ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้ในการตอบแบบสอบถาม

ลำดับ ที่	ประเภทโรงเรียน	ประชากรครุภูมิ	กลุ่มตัวอย่าง
1	ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 โรงเรียน	295	116
	- โรงเรียนสตรีอ่างทอง		
	- โรงเรียนอ่างทองปีทนโรงน้ำวิทยาคม		
2	ขนาดกลาง จำนวน 5 โรงเรียน	208	82
	- โรงเรียนวิเศษ ไชยชาญ “ต้นติวิทยาคม”		
	- โรงเรียนโพธิ์ทอง (Jin ตามนั้น)		
	- โรงเรียนป่าไมก์วิทยาคม		
	- โรงเรียนสามโภคิ์วิทยาคม		
	- โรงเรียนแสวงหาวิทยาคม		
3	ขนาดเล็ก จำนวน 7 โรงเรียน	93	36
	- โรงเรียนบางเต็งวิทยาคม		
	- โรงเรียนราชสติตวิทยา		
	- โรงเรียนริเวอร์วิววิทยาคม		
	- โรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม		
	- โรงเรียนโพธิ์ทองพิทยาคม		
	- โรงเรียนโขธินบูรณะ อ่างทอง		
	- โรงเรียนไผ่วิทยา		
	รวม	596	234

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5, 2563 ก, หน้า 59)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง ประเภทปลายปีดัชนีมาตรฐานสากลระดับ 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากการอบรมแนวคิดต่าง ๆ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเดียวกับสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง มีข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ได้ 2) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่อื่นต่อการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารจัดการขั้นเรียนเชิงบวก 4) ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน และ 5) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลลงทะเบียนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่า ระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพอันพึงประสงค์ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ละข้อมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยกำหนดคะแนนมาตรฐานสากลระดับ 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

3. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 สร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.3 ขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อออกแบบสื่อเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องการศึกษา เป็นนักวิชาการกำกับการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา และมีประสบการณ์ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 10 ปี

3.4 นำเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพื่อหา คำศัพท์นิความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม และหาคำศัพท์นิความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ของวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีคำศัพท์นิความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (บุญชุม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 67)

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูโรงเรียนชั้นนำทัพทายาต จำนวน 30 คน เพื่อ วิเคราะห์หาคำความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์เฉลี่ยวของกรอบน้ำ โดย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ด้านสภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และด้านสภาพที่พึงประสงค์มี ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3.6 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนัก คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหาร สถานศึกษา เพื่อนำไปให้ครุผู้สอน ทั้งหมด 234 คน ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการ

จำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในระหว่างวันที่ 3-20 สิงหาคม พ.ศ. 2564

4.3 หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยติดตามการส่งแบบสอบถามคืนโดยการโทรศัพท์สอบถาม และติดตามรับคืนด้วยตนเอง

4.4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา ทั้งหมด 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยสถิติทางค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.2 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และทำการประมวลผลข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม โดยทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่าของลิเคริทเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดตามความหมาย (บุญชุม ศรีสะกาด, 2556, หน้า 100) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพอันพึงประสงค์ ในระดับน้อยที่สุด

5.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยนำข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ที่ได้มามาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority Need Index (PNI_{Modified}) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น (สุวินล ว่องวาณิช, 2558) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยมีสูตรการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{I-D}{D}$$

เมื่อ I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

ตอนที่ 2 การเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 3 คน ซึ่งได้มามโดยการเลือกแบบเจาะจง และมีเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดอ่างทองที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 4 (พ.ศ. 2559-2563) แล้ว มาตรฐานที่ 3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทสาขาวิชาบริหารการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดชนิดไม่มีโครงสร้าง โดยมีการกำหนดหัวข้อล่วงหน้าซึ่งผู้วิจัยมีการกำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์จากระดับความต้องการสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละด้าน ที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์

3. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

3.1 ศึกษารูปแบบการจัดทำแบบสัมภาษณ์จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง ที่ได้จากตอนที่ 1 โดยนำประเด็นที่มีระดับความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละด้านมาสร้างเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้ในการสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือไปขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมารวบรวม แนวทางทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

4.3 ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย โดยสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face To Face) ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2564 - 15 ตุลาคม 2564 เพื่อวิเคราะห์แนวทางทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยนำผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีระดับความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละด้าน ไปเป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์

4.4 นำผลการสัมภาษณ์มาสรุปเพื่อนำเสนอแนวทางทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล โดยนำผลการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความเรียบร้อย

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 สรุปผลการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

5.2.2 นำผลจากการสัมภาษณ์มาเสนอเป็นเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามทางสถิติ เก็บข้อมูลจากครุผู้สอน และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษานำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ตามลำดับ ดังนี้

- ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
- ผลการเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

- สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 234 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหา ค่าความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์แสดงรายละเอียดในตาราง 7

ตาราง 7 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	77	32.9
	หญิง	157	67.1
อายุ			
	ต่ำกว่า 30 ปี	68	29.1
	31 – 40 ปี	109	46.6

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
41 – 50 ปี	23	9.8
51 – 60 ปี	34	14.5
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	137	58.6
ปริญญาโท	96	41.0
ปริญญาเอก	1	0.4
กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน		
ภาษาไทย	29	12.4
คณิตศาสตร์	47	20.1
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	67	28.6
ภาษาต่างประเทศ	25	10.7
ศิลปศึกษา	9	3.8
สุขศึกษาและพลศึกษา	14	6.0
การงานอาชีพ	17	7.3
สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	26	11.1
อื่นๆ	0	0
ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 5 ปี	0	0
5 – 10 ปี	126	53.8
11 – 15 ปี	47	20.1
16 – 20 ปี	15	6.4
มากกว่า 20 ปี	46	19.7

จากตาราง 7 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 234 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อย 46.6 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ

58.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8

2. ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทองทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงรายละเอียดในตาราง 8-13

ตาราง 8 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทองในภาพรวม

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	3.92	0.99	มาก	4.55	0.74	มากที่สุด
2	ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.94	0.93	มาก	4.56	0.73	มากที่สุด
3	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	4.14	0.60	มาก	4.60	0.97	มากที่สุด
4	ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	3.98	0.68	มาก	4.57	0.60	มากที่สุด
5	ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.22	0.78	มาก	4.42	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม		4.04	0.79	มาก	4.54	0.76	มากที่สุด

จากตาราง 8 สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม พนวจฯ สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้

ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78 รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93 ตามลำดับ และด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.99

สภาพอันพึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวม พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.97 รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.73 ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 ตามลำดับ และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74

ตาราง 9 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.21	0.99	มาก	4.87	1.00	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2	ครูมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของ หลักสูตรแล้วนำมาร่างแผนการ จัดการเรียนรู้	4.11	0.94	มาก	4.78	0.95	มากที่สุด
3	ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็น รายบุคคล เพื่อเลือกจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	3.84	0.98	มาก	4.43	0.98	มาก
4	ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.87	1.01	มาก	4.43	1.01	มาก
5	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	3.88	1.00	มาก	4.47	1.00	มาก
6	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ	4.00	0.96	มาก	4.55	0.96	มากที่สุด
7	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม กระบวนการกลุ่ม เพื่อฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ดำเนินการ	3.98	0.96	มาก	4.50	0.96	มาก
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึก ปฏิบัติจริงของผู้เรียน	3.92	0.99	มาก	4.60	1.00	มากที่สุด
9	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ ผู้เรียน	3.88	0.96	มาก	4.63	0.97	มากที่สุด
10	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนกล้าแสดงออก	3.86	0.95	มาก	4.56	0.96	มากที่สุด
11	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วย ตนเอง	3.81	1.04	มาก	4.21	1.05	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
12 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานของตนเอง	3.83	0.68	มาก	4.36	1.01	มาก
13 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเพื่อนร่วมประสนการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้	3.86	0.67	มาก	4.60	0.94	มากที่สุด
14 ครูเลือกใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้	3.94	0.65	มาก	4.60	0.96	มากที่สุด
15 ครูมีการเผยแพร่นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.87	0.81	มาก	4.53	1.03	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	3.92	0.99	มาก	4.55	0.74	มากที่สุด

จากตาราง 9 สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ พนวจฯ สภาพปัจจุบัน ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนวจฯ ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.99 รองลงมา คือ ครูมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของหลักสูตรแล้วนำมามาวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.04

สภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ ผ่าน

กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.00 รองลงมา คือ ครูมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของหลักสูตรแล้วนำมามาวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.95 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.05

ตาราง 10 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 ครูใช้สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้	3.95	0.90	มาก	4.56	1.25	มากที่สุด
2 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.92	0.96	มาก	4.58	0.61	มากที่สุด
3 ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน	3.81	1.01	มาก	4.56	0.81	มากที่สุด
4 ครูจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และ เอกสาร การเรียนรู้สำหรับผู้เรียน อย่างเพียงพอ	4.04	0.90	มาก	4.64	0.61	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5 ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา ประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	3.60	1.05	มาก	4.18	1.14	มาก
6 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือ แหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการ คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	4.05	0.91	มาก	4.74	0.51	มากที่สุด
7 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือ แหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะของ ผู้เรียน	3.93	0.91	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด
8 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่ง ความรู้และใช้เทคโนโลยีในการ ค้นคว้าหาข้อมูล	4.06	0.85	มาก	4.61	0.57	มากที่สุด
9 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือ แหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็น สิ่งที่เรียนรู้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ได้ง่ายขึ้น	4.03	0.88	มาก	4.61	0.56	มากที่สุด
10 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือ แหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ ความคิดรวบยอดจากการเรียนรู้	4.03	0.99	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	3.94	0.93	มาก	4.57	0.73	มากที่สุด

จากตาราง 10 สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้นยังศึกษาในชั้นหัวด่อ่างทอง ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้นยังศึกษาใน

จังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้และใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 รองลงมา คือ ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูนำภูมิปัญญาท่องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05

สภาพอันพึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พนบฯ สภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 รองลงมา คือ ท่านจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสาร การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูนำภูมิปัญญาท่องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.14

ตาราง 11 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

ข้อ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์			
	ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน							
1 ครูจัดเวลาทำความสะอาดห้องเรียนเพื่อความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาด	3.69	1.30	มาก	4.20	0.76	มาก	

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2	ครูจัดห้องเรียนให้อาภัยถ่ายเทได้ สะดวกและมีขนาดใหญ่เพียงพอต่อ จำนวนผู้เรียน	4.06	1.00	มาก	4.53	0.68	มากที่สุด
3	ห้องเรียนของครูมีโต๊ะ เก้าอี้ เครื่อง น้ำที่นิ่งแข็งและโปรเจคเตอร์อยู่ใน สภาพที่พร้อมใช้งาน	4.12	0.99	มาก	4.71	0.51	มากที่สุด
4	ครูจัดสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนรู้วิธีต่าง ๆ	4.09	1.02	มาก	4.66	0.55	มากที่สุด
5	ครูจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น	4.02	0.96	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด
6	ครูเข้าไปช่วยเหลือผู้เรียนโดยร่วม คิดในการแก้ปัญหาที่ยากให่ง่ายหรือ ลดความซับซ้อนลง เพื่อให้ผู้เรียน ใช้ความสามารถของตนเองในการ เรียนรู้ ทำให้เกิดความรับรู้ในการ ทำกิจกรรม	4.12	0.92	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด
7	ครูให้คำแนะนำกับผู้เรียนระหว่าง ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง สม่ำเสมอ	4.28	0.89	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด
8	ครูสนับสนุนคุณสร้างขวัญกำลังใจ ให้กับนักเรียนอย่างทั่วถึงในขณะจัด กิจกรรมการเรียนรู้	4.36	0.86	มาก	4.74	0.51	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	ครูกล่าวคำชี้แจงสิ่งที่ผู้เรียนประสบ ความสำเร็จในการปฏิบัติภาระ การเรียนรู้	4.34	0.90	มาก	4.72	0.53	มากที่สุด
10	ครูมีการกำหนดกฎเกณฑ์และ ระเบียบทองห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียน มีระเบียบวินัย	4.32	0.80	มาก	4.64	0.58	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.14	0.60	มาก	4.60	0.97	มากที่สุด

จากตาราง 11 สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการ ขั้นเรียนเชิงบวก พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการ ขั้นเรียนเชิงบวกอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสนับสนุนพูดคุยสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียนอย่างทั่วถึงในขณะจัด กิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.86 รองลงมา คือ ครูกล่าวคำชี้แจงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติภาระการเรียนรู้ มี ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.90 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูจัดเรื่องทำ ความสะอาดห้องเรียน เพื่อความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.30

สภาพอันพึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการ ขั้นเรียน เชิงบวก พบว่าสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการ ขั้นเรียนเชิงบวก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสนับสนุนพูดคุยสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียนอย่างทั่วถึงในขณะ

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.51 รองลงมา คือ ครุภัลวาร์คำนึงเชยติ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครุจัดเรื่องทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76

ตาราง 12 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูมีการกำหนดวิธีการและ เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4.03	0.63	มาก	4.63	0.57	มากที่สุด
2	ครูมีการวัดและประเมินผล ครอบคลุมชุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.03	0.63	มาก	4.62	0.59	มากที่สุด
3	ครูมีการวัดและประเมินผลโดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความ หลากหลายทางสติปัญญา	3.88	0.70	มาก	4.62	0.59	มากที่สุด
4	ครูมีการสังเกตพฤติกรรมของ ผู้เรียนระหว่างจัดกิจกรรมการ เรียนรู้พร้อมบันทึกผลจากการ สังเกตอย่างสม่ำเสมอ	3.90	0.69	มาก	4.44	0.62	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5	ครูมีการวัดผลประเมินผล อย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.98	0.68	มาก	4.61	0.57	มากที่สุด
6	ครูมีการสร้างเครื่องมือ เกณฑ์ การวัดและประเมินผลการ เรียน ให้สอดคล้องกับวิธีการ วัดผลและมีความน่าเชื่อถือ	4.02	0.66	มาก	4.63	0.57	มากที่สุด
7	ครูเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการ วัดและประเมินผล ที่มุ่งให้ ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา	3.91	0.69	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด
8	ท่านมีการทดสอบความรู้ก่อน เรียน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ของผู้เรียน	3.88	0.72	มาก	4.56	0.64	มากที่สุด
9	ครูมีการทดสอบความรู้หลัง เรียน เพื่อให้ทราบพัฒนาการ ของผู้เรียน	4.13	0.67	มาก	4.65	0.57	มากที่สุด
10	ครูมีการประเมินจากการ ปฏิบัติจริงของผู้เรียน	3.99	0.66	มาก	4.62	0.55	มากที่สุด
11	ครูมีการประเมินการทำงาน ควบคู่กับผลงานของผู้เรียน	4.10	0.64	มาก	4.64	0.56	มากที่สุด
12	ครูมีการแจ้งผลการประเมิน ให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลไป พัฒนาตนเอง	4.18	0.64	มาก	4.66	0.55	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ การจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13 ครูมีการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อคุ้มครอง ความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.94	0.67	มาก	4.58	0.67	มากที่สุด
14 ครูมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอน	4.00	0.77	มาก	4.54	0.60	มากที่สุด
15 ครูมีการจัดทำรายงาน และ ประเมินผลให้ผู้ปกครอง ทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.69	มาก	4.21	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	3.98	0.68	มาก	4.57	0.60	มากที่สุด

จากตาราง 12 สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลไปพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 รองลงมา คือ ครูมีการทดสอบ ความรู้หลังเรียน เพื่อให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูมีการจัดทำรายงาน และประเมินผลให้ผู้ปกครองทราบเป็น ระยะอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

สภาพอันพึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลไปพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 รองลงมา คือ ครูมีการทดสอบความรู้หลังเรียน เพื่อให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูมีการจัดทำรายงาน และประเมินผลให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75

ตาราง 13 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการແຄกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	ครูได้เข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายใต้พัฒนาการของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง	4.78	0.77	มาก ที่สุด	4.87	0.72	มาก ที่สุด
2	กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ได้อย่างชัดเจน	4.35	0.76	มาก	4.43	0.73	มาก
3	กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูได้กำหนดหน้าที่ของสมาชิก แต่ละคนไว้อย่างชัดเจน	4.25	0.75	มาก	4.34	0.75	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4	ครูมีส่วนร่วมในการແຄกเปลี่ยนความ คิดเห็น เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือสิ่งที่ ต้องการพัฒนา จากการประสบการณ์ จริงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.25	0.73	มาก	4.39	0.71	มาก
5	ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้หรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน	4.35	0.78	มาก	4.45	0.74	มาก
6	ครูนำกิจกรรมการเรียนรู้หรือ [*] นวัตกรรม ที่ได้จากการรวมกลุ่มน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไป ปฏิบัติจริง	4.16	0.73	มาก	4.24	0.73	มาก
7	ครูมีส่วนร่วมในการวิพากษ์กิจกรรม การเรียนรู้หรือนวัตกรรม เมื่อในไป ปฏิบัติจริง อย่างเป็นก้าลยาณมิตรต่อกัน	4.06	0.77	มาก	4.12	0.74	มาก
8	ครูได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการ เรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจาก นำไปใช้จริง	4.05	0.81	มาก	4.47	0.76	มาก
9	ครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล การใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือ [*] นวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำ วิจัยในหัวเรียน	4.03	0.78	มาก	4.47	0.74	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพอันพึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10	ครูได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรือ นวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกลุ่ม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายในสถานศึกษาหรือสภากาชาดอื่น ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน	3.89	0.88	มาก	4.43	0.80	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.22	0.78	มาก	4.42	0.74	มาก

จากตาราง 13 สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูได้เข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.77 รองลงมา คือ กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ให้ อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76 และครูมีส่วนร่วมในการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูได้เผยแพร่กิจกรรมการ เรียนรู้หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายใน สถานศึกษา หรือสภากาชาดอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.88

สภาพอันพึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ในการ

จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มัชymศึกษาในจังหวัดอ่างทองด้านการແຄเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ อู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูได้เข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 รองลงมา คือ ครูได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 และครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูมีสวนร่วมในการวิพากษ์กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม เมื่อในไปปฏิบัติจริง อย่างเป็นก้ามมิตตรต่อกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74

3. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัชymศึกษาในจังหวัดอ่างทองทั้งโดยรวม และรายด้าน โดยหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority Index (PNI_{Modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น แสดงรายละเอียดในตาราง 14-20

ตาราง 14 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัชymศึกษาในจังหวัดอ่างทองในภาพรวม

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพอันพึง ประสงค์		ความ ต้องการ จำเป็น
1	ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	3.92	4.55	0.161	1
2	ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.94	4.56	0.157	2
3	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	4.14	4.60	0.111	4

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน	$\bar{x}$ สภาพ ปัจจุบัน	$\bar{x}$ สภาพอันพึง ประสงค์	PNI _{Modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
				ความ	
4	ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียน อย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนา ผู้เรียน	3.98	4.57	0.148	3
5	ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.22	4.42	0.051	5
เฉลี่ยรวม		4.04	4.54	0.124	

จากตาราง 14 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม คือ 0.124 ($PNI_{Modified} = 0.124$) ด้านที่มีความจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ($PNI_{Modified} = 0.161$) รองลงมา คือ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.157$) ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.148$) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ($PNI_{Modified} = 0.111$) ตามลำดับ และ ด้านที่มีความจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.051$)

ตาราง 15 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการ เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพปัจจุบัน	สภาพอันพึงประสงค์		ความต้องการ จำเป็น
1	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.21	4.87	0.157	9
2	ครูมีการวิเคราะห์ทัวร์วัดของหลักสูตร แล้วนำมามวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.11	4.78	0.163	8
3	ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเลือกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับผู้เรียน	3.84	4.43	0.154	12
4	ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.87	4.43	0.155	11
5	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเหมาะสมกับชั้นชั้นชั้นชาติของผู้เรียน	3.88	4.47	0.173	5
6	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ	4.00	4.55	0.125	14
7	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม กระบวนการกลุ่ม เพื่อฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.98	4.50	0.156	10
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึก ปฏิบัติจริงของผู้เรียน	3.92	4.60	0.181	3
9	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ ผู้เรียน	3.88	4.63	0.175	4

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพปัจจุบัน	สภาพอันพึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น
10	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก	3.86	4.56	0.091	15
11	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง	3.81	4.21	0.215	1
12	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานของตนเอง	3.83	4.36	0.138	13
13	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเขื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้	3.86	4.60	0.192	2
14	ครูเลือกใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้	3.94	4.60	0.168	7
15	ครูมีการเผยแพร่นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.87	4.53	0.171	6
เฉลี่ยรวม		3.92	4.55	0.161	

จากตาราง 15 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ กีอ 0.161 ($PNI_{Modified} = 0.161$) รายข้อที่มีความจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก กีอ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ($PNI_{Modified} = 0.215$) รองลงมา กีอ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเขื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้ ($PNI_{Modified} = 0.192$) และครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.181$) ตามลำดับ

ตาราง 16 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพ	สภาพ		ความ
		ปัจจุบัน	อันพึง		ต้องการ
		ประสงค์			จำเป็น
1	ครูใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้	3.95	4.56	0.154	6
2	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.92	4.58	0.168	4
3	ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชรรรมชาติของผู้เรียน	3.81	4.56	0.197	1
4	ครูจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสาร การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนอย่างเพียงพอ	4.04	4.64	0.149	7
5	ครูนำภูมิปัญญาท่องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.60	4.18	0.161	5
6	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	4.05	4.74	0.170	3
7	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะของผู้เรียน	3.93	4.61	0.173	2
8	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้และใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล	4.06	4.61	0.135	9

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพ	สภาพอันดับ	ความต้องการ	
	ปัจจุบัน	พึงประสงค์			จำเป็น
9	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่เรียนรู้เป็นรูปธรรมมากขึ้นได้ง่ายขึ้น	4.03	4.61	0.144	8
10	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดจากการเรียนรู้	4.03	4.57	0.134	10
เฉลี่ยรวม		3.94	4.57	0.158	

จากตาราง 16 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ 0.158 ($PNI_{Modified} = 0.158$) รายข้อที่มีความจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.197$) รองลงมา คือ ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.173$) และครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.170$) ตามลำดับ

ตาราง 17 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงหัวค้อ่งทอง ด้านการบริหาร จัดการชั้นเรียนเชิงบวก

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพ	สภาพ		ความ
		ปัจจุบัน	อันพึง		ต้องการ
		ประสงค์			จำเป็น
1	ครูจัดเรื่องทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด	3.69	4.20	0.138	4
2	ครูจัดห้องเรียนให้อาภัยด้วยเทคโนโลยี สะดวก และมีขนาดใหญ่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	4.06	4.53	0.116	5
3	ครูเรียนของครูมี töise เก้าอี้ เครื่องฉายทึบ แสงและโปรเจกเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ งาน	4.12	4.71	0.143	2
4	ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้วิธีต่าง ๆ	4.09	4.66	0.139	3
5	ครูจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ที่จัดขึ้น	4.02	4.63	0.152	1
6	ครูเข้าไปช่วยเหลือผู้เรียน โดยร่วมคิดในการ แก้ปัญหาที่ยากให้ง่ายหรือลดความซับซ้อน ลง เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเอง ในการเรียนรู้ ทำให้เกิดความรับรู้ในการ ทำกิจกรรม	4.12	4.56	0.107	6
7	ครูให้คำแนะนำกับผู้เรียนระหว่างปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	4.28	4.61	0.077	9

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพ	สภาพ	ความ	
	บังจุบัน	อันพึง	ต้องการ		
	ประสงค์		จำเป็น		
8	ครูสอนหนาพูดคุยสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียนอย่างทั่วถึงในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.36	4.74	0.087	8
9	ครูกล่าวคำชี้แจงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	4.34	4.72	0.088	7
10	ครุ�ีการกำหนดกฎเกณฑ์และระเบียบของห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย	4.32	4.64	0.074	10
	เฉลี่ยรวม	4.14	4.60	0.111	

จากตาราง 17 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกคือ 0.111 ($PNI_{Modified} = 0.111$) รายข้อที่มีความจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น ($PNI_{Modified} = 0.152$) รองลงมา คือ ห้องเรียนของครุมีโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉายทีวีแสง และโปรเจคเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ($PNI_{Modified} = 0.143$) และครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้วิชิต่าง ๆ ($PNI_{Modified} = 0.139$) ตามลำดับ

ตาราง 18 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนี้ยังคงศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ดำเนินการตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพ อันพึง ประสงค์	ความ ต้องการ จำเป็น	
1	ครูมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.03	4.63	0.149	7
2	ครูมีการวัดและประเมินผลครอบคลุม จุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.03	4.62	0.146	8
3	ครูมีการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้าน ความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความ หลากหลายทางสติปัญญา	3.88	4.62	0.191	1
4	ครูมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่าง จัดกิจกรรมการเรียนรู้พร้อมบันทึกผลจาก การสังเกตอย่างสม่ำเสมอ	3.90	4.44	0.138	9
5	ครูมีการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน	3.98	4.61	0.158	5
6	ครูมีการสร้างเครื่องมือ เกณฑ์การวัดและ ประเมินผลการเรียน ให้สอดคล้องกับวิธีการ วัดผลและมีความน่าเชื่อถือ	4.02	4.63	0.152	6
7	ครูเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและ ประเมินผล ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและ แก้ปัญหา	3.91	4.58	0.171	3

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพ อันพึง ประสงค์	จำนวน	
8	ครูมีการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษา ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน	3.88	4.56	0.175	2
9	ครูมีการทดสอบความรู้หลังเรียน เพื่อให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน	4.13	4.65	0.126	13
10	ครูมีการประเมินจากการปฏิบัติจริงของ ผู้เรียน	3.99	4.62	0.158	5
11	ครูมีการประเมินการทำงานควบคู่กับผลงาน ของผู้เรียน	4.10	4.64	0.132	11
12	ครูมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ เป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลไปพัฒนา ตนเอง	4.18	4.66	0.115	14
13	ครูมีการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อสูง ความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.94	4.58	0.162	4
14	ครูมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อ ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.00	4.54	0.135	10
15	ครูมีการจัดทำรายงาน และประเมินผลให้ ผู้ปกครองทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	3.73	4.21	0.129	12
เฉลี่ยรวม		3.98	4.57	0.148	

จากตาราง 18 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน คือ 0.148 ($PNI_{Modified} = 0.148$) รายข้อที่มีความจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูมีการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทาง

สติปัญญา ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.191$) รองลงมา คือ ครูมีการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.175$) และครูเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.171$) ตามลำดับ

ตาราง 19 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\text{PNI}_{\text{Modified}}$	ลำดับ
		สภาพ	สภาพ	กระบวนการ	
1	ครูได้เข้าร่วมกับกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.78	4.87	0.019	7
2	กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน	4.35	4.43	0.018	8
3	กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ได้กำหนดหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน	4.25	4.34	0.021	6
4	ครูมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์ปัญหารือสื่อที่ต้องการพัฒนา จากการประสบการณ์จริงในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	4.25	4.39	0.033	4
5	ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรือนิยันวัตกรรม เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา การเรียนการสอน	4.35	4.45	0.023	5
6	ครูนำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนิยันวัตกรรม ที่ได้จากการรวมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ ไปปฏิบัติจริง	4.16	4.24	0.019	7

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	$\bar{x}$	PNI _{Modified}	ลำดับ
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพ อันพึง ประสงค์	จำเป็น	
7	ครูมีส่วนร่วมในการวิพากษ์กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม เมื่อในไปปฏิบัติจริง อย่างเป็นก้าลยาณมิตรต่อกัน	4.06	4.12	0.015	9
8	ครูได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำใบไปใช้จริง	4.05	4.47	0.104	3
9	ครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้ กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน	4.03	4.47	0.109	2
10	ครูได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรือ นวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกุ่มชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายในสถานศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน	3.89	4.43	0.139	1
เฉลี่ยรวม		4.22	4.42	0.051	

จากตาราง 19 ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้คือ 0.051 ($PNI_{Modified} = 0.051$) รายข้อที่มีความจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้ หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายในสถานศึกษาหรือ สถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ($PNI_{Modified} = 0.139$) รองลงมา คือ ครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.109$) และครูได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำใบไปใช้จริง ($PNI_{Modified} = 0.104$) ตามลำดับ

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้สรุปค้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดในตาราง 20

ตาราง 20 ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละด้านในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด อ่างทอง

ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
1. ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	0.161	1
1.1 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง	0.215	1
1.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้	0.192	2
1.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน	0.181	3
2. ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	0.157	2
2.1 ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน	0.197	1
2.2 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะของผู้เรียน	0.173	2
2.3 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	0.170	3

ตาราง 20 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็นสูงสุด
3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน		
3.1 ครุ�ีการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทางสติปัญญา	0.191	1
3.2 ครุมีการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน	0.175	2
3.3 ครุเดือကเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา	0.171	3
4. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	0.111	4
4.1 ครุจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น	0.152	1
4.2 ห้องเรียนของครุมีโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉายทีวีแสงและโปรเจกเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน	0.143	2
4.3 ครุจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการ	0.139	3
5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	0.051	5
5.1 ครุได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรืออนุวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายในสถานศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน	0.139	1
5.2 ครุนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรืออนุวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน	0.109	2
5.3 ครุได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรืออนุวัตกรรม ร่วมกัน หลังจากนำไปใช้จริง	0.104	3

ผลการเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ผลการเสนอแนวทางตามแนวคิดของ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดอ่างทองที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 4 (พ.ศ. 2559-2563) แล้วมาตรฐานที่ 3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รวมทั้งหมด 3 คน

1. การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ในการเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

จากการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้วัยเพนกว่า กลุ่มตัวอย่างนี้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในแต่ละด้านแตกต่างกัน ผู้วัยได้นำประเด็นที่มีค่าด้ชนิดนี้ความต้องการจำเป็นสูงสุดของการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละด้าน มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

เมื่อนำประเด็นที่มีค่าด้ชนิดนี้ความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 รายการแรก มาสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. แนวทาง/วิธีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองอย่างไร

“มีนโยบายส่งเสริมและงบประมาณสนับสนุนให้ครุภัณฑ์กิจกรรมชุมนุมตามความสนใจของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถสร้างชีวิตงานตามความสนใจของตนเองได้ อีกทั้งยังมีการเชิญวิทยากรภายนอกที่เป็นศิษย์เก่าที่มีความรู้เฉพาะทางมาให้

ความรู้และทำกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนในโรงเรียนเพื่อสร้างเป็นชีวิตจริง ทำให้นักเรียนได้เกิดองค์ความรู้ใหม่ แล้วนำความรู้ที่ได้รับนี้ไปต่อยอดในระดับอุดมศึกษาได้” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“สร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการสอนแบบ Active learning ตามนโยบายของท่านเลขา สพฐ. ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยมีโครงการจัดอบรมให้ความรู้กับครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อนำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active learning ให้กับผู้เรียน และมีการนิเทศติดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“จัดโครงการอบรมครูเพื่อให้ครูมีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active learning ตามสาขาวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการจัดการเรียน การสอนของตนเอง พร้อมมีการนิเทศติดตาม และครูส่งรายงานผลหลังจากนำความรู้ที่ได้รับจาก การอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสัปดาห์เรียน เพื่อทำการประเมินผล” (ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารมีนโยบายส่งเสริมและงบประมาณสนับสนุนให้ครูเปิดกิจกรรมชุมนุม ตามความสนใจของนักเรียน

1.2 ผู้บริหารมีการเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้เฉพาะทางมาให้ความรู้และทำ กิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนในโรงเรียนเพื่อสร้างเป็นชีวิตจริง

1.3 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนแบบ Active learning

1.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอน หรือการ ตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

1.5 ผู้บริหารมีจัดโครงการอบรมครูเพื่อให้ครูมีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Learning by doing ตามสาขาวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.6 ผู้บริหารให้ครูสรุปรายงานผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสัปดาห์เรียน เสนอต่อฝ่ายบริหาร เพื่อทำการประเมินผล

2. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง ประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้อย่างไร

“มีการทำ MOU กับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้นักเรียนได้ไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้และ วิทยากรเฉพาะทางตามความสนใจเพื่อสร้างชื่นงานแล้วนำความรู้กลับมาใช้ในชีวิตประจำวัน ยกตัวอย่าง เช่น มีการทำ MOU กับมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อให้นักเรียนที่มีความสนใจเกี่ยวกับการถ่ายภาพบินต์หรือถ่ายวีดีโอได้เข้าไปเรียนรู้ในสถานที่จริงกับอาจารย์เฉพาะทาง แล้วสร้างเป็นชื่นงานในระยะเวลาสั้น ๆ ได้เป็นต้น” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ครูผู้สอนควรศึกษาภูมิหลังของผู้เรียนก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active learning เพราะแต่ละโรงเรียนนักเรียนมีบริบทไม่เหมือนกัน และครูควรพยายามยกตัวอย่างเรื่องใกล้ตัวนักเรียน สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนของนักเรียนเอง เพื่อให้นักเรียนมองเห็นภาพที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น กิจกรรมกีฬาสี เที่ยวค่ายอาสา กิจกรรมสัปดาห์วิทยาศาสตร์ กิจกรรมติวให้น้องประสบศึกษาในโรงเรียงที่อยู่บริเวณใกล้เคียง และส่งเสริมให้นักเรียนลองขายของออนไลน์จริง เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนไปใช้ในชีวิตจริง ได้” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริง ได้ มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารมีการทำ MOU กับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้นักเรียนได้ไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้จริงกับวิทยากรเฉพาะทางเพื่อสร้างชื่นงาน

2.2 ผู้บริหารให้ครูผู้สอนควรศึกษาภูมิหลังและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนของผู้เรียนก่อน แล้วนำมาเชื่อมโยงในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active learning

2.3 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อนำความรู้มาใช้ในชีวิตจริง เช่น กิจกรรมกีฬาสี เที่ยวค่ายอาสา กิจกรรมสัปดาห์วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3 แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน อย่างไร

“ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงให้เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของนักเรียน ตลอดจนการสอน ตรวจเยี่ยมชั้นเรียน และสนับสนุน งบประมาณให้ครูพานักเรียนกลุ่มที่มีความสนใจเหมือนกันได้ไปเรียนรู้ในสถานที่จริง โดยให้ครูติดต่อกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพานักเรียนไปศึกษาหาความรู้และได้ฝึกปฏิบัติจริงกับวิทยากร เนื้อหาทางที่มีความเป็นมืออาชีพ ฝึกให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างชิ้นงานได้ในระยะเวลาสั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้มาใช้ในชีวิตจริง” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ส่งเสริมให้ครูมีการสอนแบบโครงงาน อาจบูรณาการในกลุ่มสาระเดียวกันหรือคนละ กลุ่มสาระก็ได้ แต่สิ่งสำคัญคือครูผู้สอนได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ไม่ว่าจะถูกหรือผิด แล้ว สามารถสะท้อนให้ผู้เรียนเห็นที่ถูกต้องและวิเคราะห์เป็น” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียนตามช่วงชั้น ของแต่ละสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ให้ทำการทดลอง พลังศึกษาให้เล่นกีฬาแข่งขัน เป็นต้น และ โรงเรียนยังมีการจำลองสถานการณ์จริงให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ คือการดึงสหกรณ์ร้านค้าของ โรงเรียนเอง แล้วให้นักเรียนได้นำฝึกดำเนินการเพื่อเรียนรู้การขายของแบบระบบสหกรณ์ร้านค้า เป็นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น การฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

3.1 ผู้บริหารมีนโยบายส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงให้ เหมาะสมกับช่วงชั้นและสาขาวิชา

3.2 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณให้ครูพานักเรียนกลุ่มที่มีความสนใจเช่น พลังงาน ไปเรียนรู้ในสถานที่จริงกับหน่วยงานภายนอก เพื่อลงมือปฏิบัติจริงกับวิทยากรมืออาชีพ

3.3 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามจากแผนการเรียนรู้ นิเทศการสอน และตรวจเยี่ยม ชั้นเรียน

3.4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูมีการสอนแบบโครงงาน โดยบูรณาการร่วมกันใน หลายสาขาวิชา

3.5 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของ ผู้เรียนตามช่วงชั้นและสาขาวิชา

3.6 ผู้บริหารมีโครงการจำลองสถานการณ์จริงในโรงเรียนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เช่น การตั้งสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียนแล้วให้นักเรียนดำเนินการ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักรถกับครุภัณฑ์กับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active learning โดยวิทยากรเฉพาะทาง เพื่อให้ครุภัณฑ์แบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียนตามธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชา

2. ผู้บริหารมีงบประมาณสนับสนุนให้ครุภัณฑ์เรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้จริงกับหน่วยงานภายนอก แล้วลงมือปฏิบัติจริงกับวิทยากรมืออาชีพ

3. ผู้บริหารมีโครงการจำลองแหล่งเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในโรงเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ

4. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

5. ผู้บริหารให้ครุภัณฑ์รายงานผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/การศึกษาออกสถานที่ เสนอต่อผู้บริหาร เพื่อทำการประเมินผลเมื่อสิ้นภาคเรียน

ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

เมื่อนำมาประดิษฐ์ที่มีค่าด้านนิความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 รายการแรก มาด้วยภาระผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน อย่างไร

“มีโครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตทั้งโรงเรียนให้สามารถใช้งานได้และรวดเร็ว เนื่องจากในยุคปัจจุบันสื่อการสอนที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนและครุภัณฑ์อย่างมาก อีกทั้งทางโรงเรียนยังมีการซ่อมแซมเครื่องคอมพิวเตอร์และนักเรียนในการคัดเลือกสื่อในอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ เช่น สื่อจากมหาลัย สสวท. เป็นต้น โดยโหลดสื่อพากน้ำแข็งไว้บนหน้าเว็บไซต์ของโรงเรียนเพื่อความสะดวกของนักเรียนและครุภัณฑ์ โรงเรียน มี

ระบบVS school ในการติดตามนักเรียนและทันหนังสือในห้องสมุดเพื่อสะดวกในการสืบค้นข้อมูล”(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“มีนโยบายให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนก่อน เพื่อนำข้อมูลไปออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมเนื้อหาการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและธรรมชาติของผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูเลือกใช้สื่อจากอินเทอร์เน็ต เพราะในยุคปัจจุบันในอินเทอร์เน็ตมีสื่อการสอนให้เราเลือกใช้อ่าย่างหลากหลายจำนวนมาก และมีการนิเทศการสอนเพื่อติดตามการใช้สื่อการสอนของครูในชั้นเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ส่งเสริมให้ครูเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยิ่งโดยเฉพาะในปัจจุบันการเรียนการสอนทั้งอาศัยเทคโนโลยีเป็นอย่างมากในการเรียนออนไลน์ แต่ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ทั้งครูและนักเรียนไม่มีอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ หรือบางคณไม่ใช้ไม่เป็น ดังนั้นทางโรงเรียนจึงมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน การสอนออนไลน์และจัดให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนในสถานการณ์ปัจจุบัน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ต ให้ใช้งานได้ทั่วถึง และรวดเร็ว เนื่องจากในยุคปัจจุบันสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนและครูเป็นอย่างมาก

1.2 ผู้บริหารมีนโยบายคัดเลือกสื่อในอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ โดยโหลดมาบนไวรบันหน้าเว็บไซต์ของโรงเรียนเพื่อความสะดวกของนักเรียนและครู

1.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนก่อน เพื่อนำข้อมูลไปออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมเนื้อหาการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและธรรมชาติของผู้เรียน

1.4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูเลือกใช้สื่อจากอินเทอร์เน็ต เพราะในยุคปัจจุบันในอินเทอร์เน็ตมีสื่อการเรียนการสอนให้เราเลือกใช้อย่างหลากหลายจำนวนมาก

1.5 ผู้บริหารมีการนิเทศการสอนในชั้นเรียน เพื่อติดตามการใช้สื่อการสอนของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.6 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนในสถานการณ์ปัจจุบัน

2. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน อย่างไร

“มีงบประมาณสนับสนุนในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อให้ครูนำมาให้นักเรียนได้ปฏิบัติทำชิ้นงานในห้องเรียน โดยผู้บริหารพิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้ว่าต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง เพราะการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทำชิ้นงานจริงจะเป็นการให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ และฝึกทักษะในการทำงาน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ให้ครูจัดทำ ID Plan เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารว่าต้องการที่จะพัฒนาในเรื่องใด จากนั้นผู้บริหารจะสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมตามที่คุณครูต้องการ แต่ในยุคปัจจุบันครูจะพัฒนาตัวเองโดยอบรมผ่านออนไลน์ ซึ่งหากคุณครูจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning จะต้องเลือกใช้อุปกรณ์ที่มีการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนเป็นอย่างดี เพราะการสอนด้วยวิธีการนี้จะเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนตามที่ครูเสนอโครงการชิ้นมา พร้อมกับพิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบในการอนุมัติงบประมาณ และส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นแบบ Active learning การเขียน Mind map หรือการสร้างชิ้นงานในการเรียนรู้ เพราะจะเป็นการฝึกให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน ที่นักเรียนต้องใช้ลงมือปฏิบัติทำชิ้นงานจริง เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ และฝึกทักษะในการทำงาน

2.2 ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเลือกใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ตามที่คุณครูสนใจ สำหรับจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อเลือกใช้อุปกรณ์ที่จะพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

2.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่มีค่าใช้จ่ายสูงพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนตามที่มีอยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้

3. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มีค่าใช้จ่ายสูงพัฒนาทักษะของผู้เรียน อย่างไร

“สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติที่แตกต่างกัน ดังนี้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องเขียนแผนพัฒนาการเรียนการสอนเสนอขึ้นมาให้ฝ่ายบริหารพิจารณา แล้วดำเนินการจัดซื้อให้ตามความเหมาะสมและศักยภาพที่จะทำได้ แล้วเมื่อสิ้นปีงบประมาณต้องดำเนินการสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากอุปกรณ์ที่จัดซื้อมา เสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการในโรงเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ส่งเสริมให้ครุภัจจุបัตการเรียนการสอนแบบ Active learning เพราะเพรำการสอนด้วยวิธีการนี้จะเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จึงต้องเลือกใช้สื่อที่นักเรียนต้องได้ลงมือทำ จึงเป็นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนด้วยเช่นกัน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ส่งเสริมให้ครุภัจจุบันแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นแบบ Active learning เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและเกิดทักษะในการเรียนรู้ อิทธิพลยังสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีหรือแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วมีการนิเทศติดตามจากแผนการเรียนรู้ นิเทศการสอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มีค่าใช้จ่ายสูงพัฒนาทักษะของผู้เรียน มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

3.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ของนักเรียน

3.2 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครุภัจจุบันเลือกใช้สื่อที่นักเรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติจริง ในจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน

3.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภาระดำเนินการสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากอุปกรณ์ที่จัดซื้อมา เสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการในโรงเรียน เมื่อสิ้นปีงบประมาณเพื่อเป็นการประเมินผล

3.4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครุภาระออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นแบบ Active learning เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและเกิดทักษะในการเรียนรู้

3.5 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ เทคโนโลยี หรือแหล่งเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้

3.6 ผู้บริหารมีการติดตามการใช้สื่อการสอนจากการนิเทศแผนการเรียนรู้ นิเทศการสอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภาระที่ผู้เรียนก่อน เพื่อนำข้อมูลไปออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมเนื้อหาการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและชรรนชาติของผู้เรียน

2. ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้ทั่วถึงทั่วโรงเรียน เพื่อให้ครุภาระเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดซื้อสื่อ เทคโนโลยี/แหล่งเรียนรู้ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่นักเรียนต้องใช้ลงมือปฏิบัติจริง ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning

4. ผู้บริหารมีการติดตามการใช้สื่อการสอนจากการนิเทศแผนการเรียนรู้ นิเทศการสอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

5. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภาระรายงานสรุปผลการใช้สื่อการสอนที่จัดซื้อมาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณเพื่อเป็นการประเมินผล

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

เมื่อนำประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 รายการแรก มาสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น อย่างไร

“ปัจงประมวลสนับสนุนให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดห้องเรียนเฉพาะด้านให้กับผู้เรียนตามแผนการเรียนที่โรงเรียนเปิดสอน เช่น ห้องเรียนภาษาญี่ปุ่น ห้องเรียนภาษาจีน ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนกฎหมาย เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ต่อในระดับอุดมศึกษาได้ และมีการติดตามโดยการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน แล้วเมื่อสิ้นปีการศึกษาต้องมีการสรุปผลการใช้ห้องเรียนส่งฝ่ายบริหารเพื่อทำการประเมินผล” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาห้องเรียนตามที่คุณครูทำโครงการไว้ ตามบริบท และศักยภาพของสถานศึกษานั้นที่พึงจะทำได้ เพื่อให้ห้องเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ และมีการนิเทศติดตาม หรือตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้ครูรักษาห้องเรียนให้คงสภาพไว้ตลอดไป” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“มีโครงการจัดอบรมให้ความรู้ผู้สอนในการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำความรู้ที่ได้รับมาเขียนโครงการแผนพัฒนาปรับปรุงเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา จากนั้นผู้บริหารจะสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาห้องเรียน แล้วมีการนิเทศติดตาม เยี่ยมชั้นเรียน 1 ครั้ง/ภาคเรียน และเมื่อสิ้นภาคเรียนครุผู้สอนต้องเขียนรายงานการใช้ห้องเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดห้องเรียนเฉพาะด้านให้กับผู้เรียนตามแผนการเรียนที่โรงเรียนเปิดสอน เช่น ห้องเรียนภาษาญี่ปุ่น ห้องเรียนภาษาจีน ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนกฎหมาย เป็นต้น

1.2 ผู้บริหารมีการติดตามการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนโดยการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

1.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูสรุปผลการใช้ห้องเรียนส่งฝ่ายบริหาร เมื่อสิ้นปีการศึกษาเพื่อทำการประเมินผล

1.4 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาห้องเรียนตามที่คุณครูทำโครงการเสนอไว้ ตามบริบทและศักยภาพของสถานศึกษานั้นที่พึงจะทำได้

1.5 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม หรือตรวจสอบเพื่อให้ครุรักษาก้าห้องเรียนให้คงสภาพไว้ตลอดไป

1.6 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

1.7 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาห้องเรียน ตามแผนการพัฒนาปรับปรุงห้องเรียนที่เป็นโครงการเสนอต่อผู้บริหารไว้

1.8 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ตรวจสอบชั้นเรียน 1 ครั้ง/ภาคเรียน

1.9 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุผู้สอนเขียนรายงานการใช้ห้องเรียน เสนอต่อฝ่ายบริหารเมื่อสิ้นภาคเรียนเพื่อเป็นการประเมินผล

2. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาห้องเรียนมีตัวชี้ เก้าอี้ เครื่อง皿ายทึบแสงและโปรเจคเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน อย่างไร

“มีโครงการพัฒนาปรับปรุงอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในห้องเรียน เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอ กับนักเรียนและอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน หากอุปกรณ์ในห้องเรียนชำรุด ให้ครูประจำห้องแจ้งฝ่ายอาคารสถานที่ และให้ดำเนินการซ่อมทันที เพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการทำห้องเรียนที่สามารถสอนออนไลน์ได้ เพราะในยุคปัจจุบันนี้นักเรียนไม่สามารถมาเรียนที่โรงเรียนได้จึงต้องจัดซื้ออุปกรณ์บางอย่างในห้องเรียนเพื่อให้ครูสามารถสอนออนไลน์ได้สะดวกขึ้น” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“สำรวจคิดเห็นหรือความต้องการของครูในการพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอนในห้องเรียน และเขียนโครงการในการพัฒนาปรับปรุงอุปกรณ์ในชั้น เพื่อให้ชั้นเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอุปกรณ์บางอย่างอาจต้องซื้อใหม่หรืออุปกรณ์บางอย่างสามารถซ่อมแซมได้ ควรจัดให้เหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่และสภาพแวดล้อมในห้องเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“มีการสำรวจอุปกรณ์ ตัวชี้ เก้าอี้ เครื่อง皿ายทึบแสงและโปรเจคเตอร์ ในแต่ละห้องเรียน เพื่อทำโครงการพัฒนาและปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนการสอนที่อยู่ในห้องเรียน พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณตามศักยภาพของสถานศึกษา เพื่อให้แต่ละห้องมีอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอยู่

ในสภาพที่พร้อมใช้งาน และมีการติดตามตรวจสอบเชื่อมชั้นเรียนเป็นระยะตามที่มีแผนกำหนดไว้”
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาห้องเรียนมีโถะ เก้าอี้ เครื่อง皿
ที่บีบแสงและโปรเจกเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประจำห้องสำรวจอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในห้องเรียน หากพบว่าชำรุดให้แจ้งฝ่ายอาคารสถานที่ แล้วให้ดำเนินการซ่อมทันที

2.2 ผู้บริหารมีการสำรวจคิดเห็นหรือความต้องการของครูในการพัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียน ซึ่งอาจอาจต้องซื้อใหม่หรือซ่อมแซมได้ ควรจัดให้เหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

2.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนในห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ตามโครงการพัฒนาและปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนการสอนที่อยู่ในห้องเรียน

2.4 ผู้บริหารมีการติดตามตรวจสอบเชื่อมชั้นเรียนเป็นระยะตามที่มีแผนกำหนดไว้

3. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้วิธีต่าง ๆ อย่างไร

“สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ครูแต่ละคนพิจารณาจากแผนการจัดการเรียนรู้ของคุณครูเอง แล้วนำเขียนโครงการพัฒนาห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องสอน ควรมีสื่อการสอนติดไว้ในห้องเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน หรืออาจเป็นสื่อที่ต้องเอาไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย แล้วเมื่อสิ้นปีงบประมาณครุต้องเขียนสรุปผลการพัฒนาห้องเรียนส่งฝ่ายบริหาร เพื่อทำการประเมินผล” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“สนับสนุนงบประมาณและให้แนวคิดในการพัฒนาห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูได้ทำโครงการพัฒนาห้องเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น ห้องของปฏิบัติการทดลอง ห้องอาชีวศึกษา ห้องภูมิปัญญา ห้องจริยธรรม เป็นต้น เพื่อจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของคุณครู” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ส่งเสริมให้ครูเขียนโครงการในการพัฒนาห้องเรียนและพัฒนาศักยภาพด้านภาษาและสื่อสาร ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจและสนับสนุนงบประมาณที่จะให้พัฒนาห้องเรียนนี้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูผู้สอนมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละสาขาวิชา และมีการลงบันทึกการเข้าใช้ห้องเรียนทุกครั้ง เพราะเมื่อสิ้นภาคเรียนต้องเขียนรายงานผลการใช้ห้องเรียนเสนอต่อฝ่ายวิชาการ เพื่อประเมินผลการพัฒนาห้องเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้วิธีต่าง ๆ มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

3.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ตามโครงการพัฒนาห้องเรียนที่ครูเสนอไว้ต่อฝ่ายบริหาร

3.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูเขียนรายงานสรุปผลการพัฒนาห้องเรียนส่งฝ่ายบริหาร เมื่อสิ้นปีงบประมาณเพื่อทำการประเมินผล

3.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณและให้แนวคิดในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้

3.4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูเขียนโครงการในการพัฒนาห้องเรียนและพัฒนาศักยภาพด้านของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสนับสนุนงบประมาณที่จะให้พัฒนาห้องเรียน เพื่อให้ครูมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละสาขาวิชา

3.5 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูเขียนรายงานผลการใช้ห้องเรียนเสนอต่อฝ่ายวิชาการ เมื่อสิ้นภาคเรียนเพื่อประเมินผลการพัฒนาห้องเรียน

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มีแนวทางในการปฏิบัติต่อไปนี้

1. ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2. ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนเฉพาะด้านสาขาวิชา ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประจำห้องสำรวจอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในห้องเรียน และมีงบประมาณสนับสนุนหากพบว่าชำรุดให้แจ้งฝ่ายอาคารสถานที่ และให้ดำเนินการจัดซื้อใหม่หรือซ่อมทันที

4. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน หรือตรวจเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อให้ครุรักษากลางห้องเรียนให้คงสภาพไว้ตลอดไป

5. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุผู้สอนเขียนรายงานผลการพัฒนาห้องเรียนและการใช้ห้องเรียนเสนอต่อฝ่ายบริหารเมื่อสิ้นภาคเรียนเพื่อเป็นการประเมินผล

ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

เมื่อนำประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 รายการแรก มาสัมภาษณ์ผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทางสติปัญญา อย่างไร

“ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 หากครุใช้วิธีการวัดและประเมินผลแบบเดิมจะทำให้เกิดปัญหาได้ จึงเสนอแนวทางให้ครุทำการวัดและประเมินผลเป็นระยะๆ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนและครุได้ประเมินตนเองเป็นช่วง ๆ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้สนับสนุนกับสถานการณ์ปัจจุบันและลดความตรึงเครียดของผู้เรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ให้ความรู้กับครุเพื่อสร้างความตระหนักให้ครุเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ครุใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย โดยครุไม่จำเป็นต้องใช้ข้อสอบบนเดียว กัน ในตัวชี้วัดเดียวกัน สามารถทำการวัดผลได้หลายแบบให้พิจารณาจากศักยภาพของผู้เรียน เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มกลาง และกลุ่มอ่อน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“มีนโยบายให้ครุได้ทำการประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทของแต่ละบุคคล โดยครุผู้สอนต้องทำการศึกษาภูมิหลังของผู้เรียนและมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาแล้วนั้น มากำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทางสติปัญญา มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุทำ การวัดและประเมินผลเป็นระยะ ให้นักเรียนและครุได้ประเมินตนเองเป็นช่วง ๆ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้สมกับสถานการณ์ปัจจุบันและลดความตึงเครียดของผู้เรียน

1.2 ผู้บริหารให้ความรู้กับครุเพื่อสร้างความตระหนักให้ครุทำการวัดผลและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลายโดยพิจารณาจากทักษะภาพของผู้เรียน

1.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทของแต่ละบุคคล โดยศึกษาภูมิหลังของผู้เรียนและมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน อย่างไร

“มีโครงการสอนปรับพื้นฐานให้กับนักเรียนที่เข้ามาศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียน แล้วนำผลมาจัดห้องเรียนเพื่อสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียนก่อนที่จะได้เข้ามาศึกษาที่โรงเรียน เพราะนักเรียนที่มาเข้าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาจากโรงเรียนประถมหลายโรงเรียน จึงมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งหลังจากที่มีนักเรียนได้เข้าเรียนปรับพื้นฐานแล้ว จะมีการทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง แล้วนำผลการประเมินครั้งนี้ มาจัดห้องเรียนของนักเรียนใหม่อีกครั้งในการเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“มีนโยบายให้ครุได้ทำการทดสอบความรู้ของนักเรียนก่อนเรียนเสมอ แต่ไม่จำเป็นต้องใช้แบบทดสอบอย่างเดียว แต่อาจทดสอบด้วยคำถาม หรือให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นๆ ก่อนเข้าเรียนการสอน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“โรงเรียนมีนโยบายให้ทดสอบการอ่านออก เขียน ได้ของนักเรียน ก่อนสอบเข้า ม.1 เพื่อกัดคุณภาพของบุคคล และเมื่อสอบเข้า ม.1 แล้ว ได้จัดสอนปรับพื้นฐานให้กับนักเรียนที่มีความรู้ต่ำ

กว่าเกณฑ์ นอกจากนี้ให้ครุทุกคนมีการทดสอบก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารมีนโยบายทดสอบก่อนเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วนำผลมาจัดห้องเรียนเพื่อสอนปรับพื้นฐานให้นักเรียนก่อนที่จะได้เข้ามาศึกษาที่โรงเรียน

2.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูได้ทำการทดสอบความรู้ของนักเรียนก่อนเรียนในเรื่องนั้น ๆ แล้วค่อยดำเนินจัดการเรียนการสอน

2.3 ผู้บริหารมีนโยบายทดสอบการอ่านออกเสียงได้ของนักเรียน ก่อนสอนเข้าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อคัดคุณภาพของบุคล และเมื่อสอนเข้าชั้นม. 1 แล้ว ได้จัดสอนปรับพื้นฐานให้กับนักเรียนที่มีความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์

2.4 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุทุกคนมีการทดสอบก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่ผู้ให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา อย่างไร

“ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินผล โดยสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ที่สถานศึกษาโดยเชิญศึกษานิเทศมาเป็นวิทยากรและมีให้มีการติดตามผลโดยการนิเทศ และตรวจแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระยะๆ อีกทั้งยังสนับสนุนงบประมาณให้ครูไปอบรมนอกสถานที่กับหน่วยงานอื่นตามที่ครูสนใจแล้วให้ทำรายงานผลการนำความรู้มาใช้ในการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“จัดอบรมให้กับครู ซึ่งเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมในการวัดและประเมินผล เพื่อที่จะวัดการคิดและการแก้ปัญหาของผู้เรียน เพื่อให้ครูได้ลองฝึกการสร้างเครื่องมือ แล้วนำไปใช้ในชั้นเรียนของตนเอง และมีนโยบายให้ครุประเมินผลจากชิ้นงานในการ

สอนแบบโครงงาน หรือให้ครูออกข้อสอบแบบอัตนัยบ้างเพื่อประเมินผลในการคิดและการแก้ปัญหาของผู้เรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“จัดทำโครงการอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการเลือกเครื่องมือในการวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน และมีนโยบายให้ครูมีการออกข้อสอบแบบอัตนัย ในการทดสอบความรู้ของนักเรียน เพราะการให้นักเรียนเขียนคำตอบแบบบรรยายจะทำให้ทราบว่า nักเรียนมีกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างไร” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

3.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการออกแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินผล โดยเชิญศึกษานิเทศมาเป็นวิทยากร

3.2 ผู้บริหารมีการติดตามการวัดและการประเมินผลโดยการนิเทศการสอน และตรวจแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระยะๆ

3.3 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมให้กับครู ซึ่งเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือที่และเลือกเครื่องมือให้เหมาะสมในการวัดและประเมินผลที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและการแก้ปัญหา

3.4 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประเมินผลจากชิ้นงานในการสอนแบบโครงงาน หรือให้ครูออกข้อสอบแบบอัตนัยบ้างเพื่อประเมินผลในการคิดและการแก้ปัญหาของผู้เรียน

3.5 ผู้บริหารมีโครงการอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการเลือกเครื่องมือในการวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน

3.6 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูมีการออกแบบข้อสอบแบบอัตนัย ในการทดสอบความรู้ของนักเรียน เพราะการเขียนคำตอบแบบบรรยายจะทำให้ทราบว่า nักเรียนมีกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างไร

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครุภัณฑ์กับการสร้างและเลือกเครื่องมือให้เหมาะสมในการวัดและประเมินผล ดำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะทางมาให้ความรู้
2. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุประเมินผลจากชั้นงานของนักเรียน หรือมีการออกข้อสอบแบบอัตนัยบ้างเพื่อประเมินผลในการคิดและการแก้ปัญหาของผู้เรียน
3. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุทำการวัดและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้สมกับสถานการณ์ปัจจุบันและลดความตึงเครียดของผู้เรียน
4. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทองแต่ละบุคคล โดยศึกษาภูมิหลังของผู้เรียนและมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมสมกับผู้เรียน
5. ผู้บริหารมีนโยบายทดสอบความรู้ของนักเรียนก่อนเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วนำผลมาจัดห้องเรียนเพื่อสอนปรับพื้นฐานก่อนที่จะได้เข้ามาศึกษาที่โรงเรียน
6. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุทุกคนมีการทดสอบก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
7. ผู้บริหารมีการติดตามการวัดและการประเมินผลโดยการนิเทศการสอน และตรวจแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

ด้านการແຄນເປີ່ຍນເຮືອນຮູ້ແລະໃຫ້ຂໍ້ມູນສະຫຼອກລັບເພື່ອພັດນາແລະປັບປຸງການຈັດການເຮືອນຮູ້

เมื่อนำประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการทำเป็นสูงสุด 3 รายการแรก มาสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการແຄນເປີ່ຍນເຮືອນຮູ້ແລະໃຫ້ຂໍ້ມູນສະຫຼອກລັບເພື່ອພັດນາແລະປັບປຸງການຈັດການເຮືອນຮູ້ ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกันชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายในสถานศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันอย่างไร

“ส่งเสริมการเรียนการสอนทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยมีการทำ MOU และได้เป็นศูนย์ของ สสวท. ซึ่งจะได้รับงบประมาณ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และ

วิทยาศาสตร์กับโรงเรียนที่เป็นสู่กันข่าย และมีการส่งวิทยากรที่มีความชำนาญเฉพาะทางมาจัดอบรมความรู้และเทคนิคการสอนใหม่ๆ ให้กับครูในโรงเรียนเครือข่าย ส่งผลให้ครูได้นำความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังได้นำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมที่เกิดจากกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในสถานศึกษาของตนเอง มาเผยแพร่ให้กับหลาย ๆ โรงเรียนที่อยู่ในเครือข่าย” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“จัดโครงการอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการทำ PLC แล้วออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการดำเนินกิจกรรม PLC โดยครุรวมกันทั้งโรงเรียน และร่วมกับโรงเรียนใกล้เคียงกันด้วย และมีนโยบายให้คุณครูเข้าร่วมกลุ่ม PLC โดยให้เวลาในการทำ PLC 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ แล้วอภิปรายร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เมื่อสิ้นภาคเรียนจะให้ครุนำกิจกรรมหรือนวัตกรรมที่ได้จากการทำ PLC มาเผยแพร่ในกลุ่ม PLC ซึ่งมีห้องครุในโรงเรียนเดียวกันและโรงเรียนใกล้เคียง” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกลุ่ม PLC โดยออกคำสั่งจัดตั้งกลุ่ม PLC พร้อมระบบจุดประสงค์ และวิธีการ เมื่อครุทำกิจกรรม PLC จบแล้วตอนสิ้นภาคเรียน ต้องมีการส่งรายงานผล แล้วร่วมกันทำ AAR (After Action Review) จากนั้นให้ทำการเผยแพร่กิจกรรมหรือนวัตกรรมที่ได้การทำ PLC ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน และนำเสนอในเวทีของโรงเรียนในกิจกรรม ตลาดนัด PLC ของโรงเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้ หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายในสถานศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครุสร้างเครือข่ายเฉพาะสาขาวิชา และให้ครุนำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมที่เกิดจากกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในสถานศึกษาของตนเอง มาเผยแพร่ให้กับหลาย ๆ โรงเรียนที่อยู่ในเครือข่าย

1.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้คุณครูเข้าร่วมกลุ่ม PLC เป็นประจำทุกสัปดาห์ แล้วนำกิจกรรมหรือนวัตกรรมที่ได้จากการทำ PLC มาเผยแพร่ในกลุ่ม PLC เมื่อสิ้นภาคเรียน

1.3 ผู้บริหารมีโครงการตลาดนัด PLC เมื่อสิ้นปีการศึกษาให้ครุนำกิจกรรมหรือนวัตกรรมที่ได้การทำ PLC นำเสนอในเวทีของโรงเรียนและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน

2. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างไร

“ส่งเสริมให้ครุทำวิจัย 1 เรื่องปีการศึกษา โดยสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้คุณครูเกี่ยวกับการทำวิจัย ซึ่งมีการเชิญศึกษานิเทศจากเขตพื้นที่การศึกษามาให้ความรู้ เพื่อให้คุณครูได้นำความรู้ในการวิจัยไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังมีการแต่งตั้งคุณครูในโรงเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยเป็นครูพี่เลี้ยงให้ครุท่านอื่น และเมื่อสิ้นปีการศึกษาได้มีการปิดเทอมในสถานศึกษาเพื่อให้ครูได้นำเสนอผลจากการวิจัยในปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยมีการเชิญศึกษานิเทศจากเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นกรรมการ เพื่อเป็นการนิเทศติดตามและประเมินผล อีกทั้งสถานศึกษายังสนับสนุนให้คุณครูในโรงเรียนส่งวิจัยเข้าร่วมประกวดในระดับเขตพื้นที่อีกด้วย” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“จัดอบรมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน แล้วนำปัญหาที่บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาทำวิจัยในชั้นเรียน หากเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ครุควรนำปัญหาที่พบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนมาแปรเปลี่ยนกัน เพื่อหานแนวทางแก้ไขร่วมกันในรูปแบบการทำเป็นวิจัยในชั้นเรียน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ส่งเสริมให้ครุทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างน้อย 1 เรื่อง//คน/ภาคเรียน โดยนำปัญหาที่พบในการเรียนการสอนมาทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเมื่อต้นให้ครุส่งแผนระยะเวลาดำเนินการวิจัยมาก่อน แล้วมีการนิเทศติดตามเป็นระยะ เพื่อถูกความก้าวหน้า แล้วเมื่อสิ้นภาคเรียนให้เขียนเล่มรายงานการวิจัย 5 บท พร้อมทั้งเผยแพร่ผลการวิจัย” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการทำวิจัย โดยเชิญศึกษานิเทศมาเป็นวิทยากร เพื่อให้ครุนำวิจัยไปแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน

2.2 ผู้บริหารแต่งตั้งครูในโรงเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยเป็นครูพี่เลี้ยงให้ครุท่านอื่น เพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือระหว่างที่ดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.3 ผู้บริหารมีโครงการให้ครุ่นได้นำเสนอผลจากการวิจัยเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อเป็นการนิเทศติดตามและประเมินผล

2.4 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมให้ครุ่นความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน แล้วนำปัญหาที่บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาทำวิจัยในชั้นเรียน

2.5 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครุ่นนำปัญหาที่พบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนมาแลกเปลี่ยนกัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกันในรูปแบบการทำเป็นวิจัยในชั้นเรียน

2.6 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุ่นทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างน้อย 1 เรื่อง//คน/ภาคเรียน โดยนำปัญหาที่พบในการเรียนการสอนมาทำวิจัยในชั้นเรียน

2.7 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามเป็นระยะ ตามแผนระยะเวลาดำเนินการวิจัยที่ครุ่นเสนอไว้ต่อฝ่ายบริหาร

2.8 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุ่นให้เขียนรายงานการวิจัย 5 บท เมื่อสิ้นภาคเรียน เสนอต่อฝ่ายบริหารพร้อมทั้งเผยแพร่ผลการวิจัย

3. แนวทาง/วิธีการ พัฒนาการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำไปใช้จริง อย่างไร

“ส่งเสริมให้ครุ่นเข้าร่วมกลุ่ม PLC เพื่อนำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน มาทำการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับปรุงพัฒนานวัตกรรม หรือกิจกรรมการเรียนรู้นี้ให้เหมาะสมสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะนำมาวิภาค ร่วมกันเป็นกๆ สำหรับการเรียนรู้เพื่อระบุมาตรฐานชาติวิชาจะใกล้เคียงกัน แล้วเมื่อสิ้นภาคเรียนต้องมีการเขียนรายงานส่งผู้บริหารสถานศึกษา” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ส่งเสริมให้ครุ่นเข้าร่วมกลุ่ม PLC และช่วยกันสะท้อนผลที่เกิดขึ้นหลังจากการนำกิจกรรม หรือนวัตกรรมไปใช้จริงในชั้นเรียน นั้นสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ ต้องมีการปรับปรุง ใหม่อนять ไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และควรพัฒนาต่อยอดกับนักเรียนระดับชั้นใด” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“จัดให้ครุ่นได้รวมกลุ่ม PLC และร่วมกันทำ AAR (After Action Review) หลังจากที่นำ กิจกรรมหรือนวัตกรรมไปใช้จริงแล้ว เพื่อสะท้อนความคิดเห็น ข้อดี ข้อด้อยของกิจกรรมหรือ

นวัตกรรมที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน ของสมาชิกในกลุ่ม PLC เพื่อเป็นการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำไปใช้จริง มีรายการปฏิบัติต่อไปนี้

3.1 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูเข้าร่วมกลุ่ม PLC แล้วนำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน มาทำการวิภาคร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด

3.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูเขียนรายงานสรุปผลการทำกิจกรรม PLC ส่งฝ่ายบริหารเพื่อทำการประเมินผล

3.3 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูที่เข้าร่วมกลุ่ม PLC ช่วยกันสะท้อนผลที่เกิดขึ้น หลังจากการนำกิจกรรมหรือนวัตกรรมไปใช้จริงในชั้นเรียน เพื่อทำการปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.4 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูในกลุ่ม PLC สะท้อนความคิดเห็น ข้อดี ข้อด้อยหลังนำกิจกรรมหรือนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการทำวิจัยโดยเชิญศึกษา Nietzma เป็นวิทยากร โดยให้ครูนำปัญหาที่พบในชั้นเรียนมาร่วมแลกเปลี่ยนกัน และนำไปทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน

2. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูเข้าร่วมกลุ่ม PLC เป็นประจำทุกสัปดาห์ แล้วนำกิจกรรมหรือนวัตกรรมที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน มาสะท้อนความคิดเห็น ข้อดี ข้อด้อย เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด และนำไปทำวิจัยในชั้นเรียน

3. ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องข่ายเฉพาะสาขาวิชากับโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่พบในการเรียนการสอน และนำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมที่เกิดจากกลุ่ม PLC ภายใต้สถานศึกษาของตนเอง มาเผยแพร่ให้กับโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่าย

4. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการทำวิจัยเป็นระยะ ตามแผนระยะเวลาดำเนินการวิจัยที่กรุเสนอไว้ต่อฝ่ายบริหาร

5. ผู้บริหารมีโครงการให้ครุได้นำผลการใช้กิจกรรมหรืออนวัตกรรมที่ได้การทำ PLC ในรูปแบบของงานวิจัยนำเสนอในเวทีของโรงเรียนและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ โรงเรียน เมื่อสิ้นปีการศึกษา

6. ผู้บริหารมีนโยบายให้คุณครุเจียนรายงานสรุปผลการทำกิจกรรม PLC และเขียนรายงานการวิจัย 5 บท เมื่อสิ้นปีการศึกษาส่งฝ่ายบริหารเพื่อทำการประเมินผล

2. นำผลการสัมภาษณ์มาเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ซึ่งได้ผลการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ดังตาราง 21

ตาราง 21 สรุปแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

การพัฒนาการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	แนวทาง/วิธีการ ของผู้บริหารสถานศึกษา
<p>1. ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้</p>	<p>1.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ และสร้างความตระหนักรู้กับครุเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active learning โดยวิทยากรเฉพาะทาง เพื่อให้ครุออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียนตามธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชา</p> <p>1.2 ผู้บริหารมีงบประมาณสนับสนุนให้ครุพานักเรียนไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้จริงกับหน่วยงานภายนอก แล้วลงมือปฏิบัติจริงกับวิทยากรมืออาชีพ</p> <p>1.3 ผู้บริหารมีโครงการจำลองแหล่งเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในโรงเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ</p> <p>1.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	แนวทาง/วิธีการ ของผู้บริหารสถานศึกษา
	1.5 ผู้บริหารให้ครุสูตรรายงานผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/การศึกษาอกสถานที่ เสนอต่อฝ่ายบริหาร เพื่อทำการประเมินผลเมื่อสิ้นภาคเรียน
2. ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	<p>2.1 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุวิเคราะห์ผู้เรียนก่อน เพื่อนำข้อมูลไปออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมเนื้อหาการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและธรรมชาติของผู้เรียน</p> <p>2.2 ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ต ให้ใช้งานได้ทั่วถึงทั่งโรงเรียน เพื่อให้ครุเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>2.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดซื้อ สื่อ เทคโนโลยี/แหล่งเรียนรู้ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่นักเรียนต้องใช้ลงมือปฏิบัติจริง ในการจัดการเรียนการสอน แบบ Active Learning</p> <p>2.4 ผู้บริหารมีการติดตามการใช้สื่อการสอนจากการนิเทศ แผนการเรียนรู้ นิเทศการสอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน</p> <p>2.5 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุเขียนรายงานสรุปผลการใช้สื่อ การสอนที่จัดซื้อมาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณเพื่อเป็นการประเมินผล</p>
3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	<p>3.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมให้ความรู้ครุเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>3.2 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณให้แต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนเฉพาะด้านสาขาวิชา ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	แนวทาง/วิธีการ ของผู้บริหารสถานศึกษา
	<p>3.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประจำห้องสำรวจอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในห้องเรียน และมีงบประมาณสนับสนุนหากพบว่าชำรุดให้แจ้งฝ่ายอาคารสถานที่ แล้วให้ดำเนินการซื้อใหม่หรือซ่อมทันที</p> <p>3.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน หรือตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้ครูรักษาห้องเรียนให้คงสภาพไว้ตลอดไป</p> <p>3.5 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูผู้สอนเขียนรายงานผลการพัฒนาห้องเรียนและการใช้ห้องเรียนเสนอต่อฝ่ายบริหารเมื่อสิ้นภาคเรียนเพื่อเป็นการประเมินผล</p>
4. ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	<p>4.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครุเที่ยวกับการสร้างและเลือกเครื่องมือให้เหมาะสมในการวัดและประเมินผล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะทางมาให้ความรู้</p> <p>4.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประเมินผลจากชิ้นงานของนักเรียน หรือมีการออกแบบชุดสอบแบบอัตนัยบ้างเพื่อประเมินผลในการคิดและการแก้ปัญหาของผู้เรียน</p> <p>4.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูทำการวัดและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้สมกับสถานการณ์ปัจจุบันและความต้องการของผู้เรียน</p> <p>4.4 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทของแต่ละบุคคล โดยศึกษาภูมิหลังของผู้เรียนและมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	แนวทาง/วิธีการ ของผู้บริหารสถานศึกษา
	<p>4.5 ผู้บริหารมีนโยบายทดสอบความรู้ของนักเรียนก่อนเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วนำผลมาจัดห้องเรียนเพื่อสอนปรับพื้นฐานก่อนที่จะได้เข้ามาศึกษาที่โรงเรียน</p> <p>4.6 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภักดิ์มีการทดสอบก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนทุกรั้ง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4.7 ผู้บริหารมีการติดตามการวัดและการประเมินผลโดยการนิเทศการสอน และตรวจสอบการจัดการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ</p>
<p>5. ด้านการแยกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อ พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้</p>	<p>5.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้ครุภักดิ์ในการทำวิจัย โดยเชิญศึกษานิเทศมาเป็นวิทยากร โดยให้ครุนำปัญหาที่พบในชั้นเรียนมาร่วมแยกเปลี่ยนกัน และนำไปทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน</p> <p>5.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้คุณครูเข้าร่วมกลุ่ม PLC เป็นประจำทุกสัปดาห์ และนำกิจกรรมหรืออนวัตกรรมที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน มาสะท้อนความคิดเห็น ข้อดี ข้อด้อย เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด และนำไปทำวิจัยในชั้นเรียน</p> <p>5.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครุสร้างเครื่องข่ายเฉพาะสาขาวิชากับโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อให้ครุได้แยกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่พบในการเรียนการสอน และนำกิจกรรมการเรียนรู้หรืออนวัตกรรมที่เกิดจากกลุ่ม PLC ภายในสถานศึกษาของตนเอง มาเผยแพร่ให้กับโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่าย</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	แนวทาง/วิธีการ ของผู้บริหารสถานศึกษา
	<p>5.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการทำวิจัยเป็นระบบ ตามแผน ระยะเวลาดำเนินการวิจัยที่ครุเสนอไว้ต่อฝ่ายบริหาร</p> <p>5.5 ผู้บริหารมีโครงการให้ครุได้นำผลการใช้กิจกรรมหรือ นวัตกรรมที่ได้การทำ PLC ในรูปแบบของงานวิจัยนำเสนอ ในเวทีของโรงเรียนและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน เมื่อสิ้น ปีการศึกษา</p> <p>5.6 ผู้บริหารมีนโยบายให้คุณครุครุเรียนรายงานสรุปผลการ ทำกิจกรรม PLC และเปลี่ยนรายงานการวิจัย 5 บท เมื่อสิ้นปี การศึกษาส่งฝ่ายบริหารเพื่อทำการประเมินผล</p>

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 235 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าตัวนิยามต้องการจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 การเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเดือดตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ อันดับที่สอง คือ ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อันดับที่สาม คือ ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน อันดับที่สี่ คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อน กลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านสามารถสรุปความต้องการจำเป็นได้ ดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ผลการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ คือ 0.161 สูงสุดเป็นอันดับ 1 จากทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครุจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง รองลงมา คือ ครุจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเขื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้ และครุจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน ตามลำดับ

1.2 ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ 0.158 สูงเป็นอันดับ 2 จากทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครุเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน รองลงมา คือ ครุใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะของผู้เรียน และครุใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ผลการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก คือ 0.111 สูงเป็นอันดับ 4 จากทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครุจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น รองลงมา คือ ห้องเรียนของครูมีโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องหมายที่บ่งແสงและโปรเจคเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน และครุจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตั้ง ตามลำดับ

1.4 ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน คือ 0.148 สูงสุดเป็นอันดับ 3 จากทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครุภาระวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทางสติปัญญา รองลงมา คือ ครุภาระทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน และครุภาระเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหาตามลำดับ

1.5 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ คือ 0.051 ต่ำเป็นอันดับสุดท้าย จากทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครุภาระที่ได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายใต้สถานศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน รองลงมา คือ ครุภาระที่ได้จากการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน และครุภาระที่ได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำเสนอไปใช้จริง ตามลำดับ

2. แนวทางแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ประกอบด้วย 28 รายการปฏิบัติ ใน 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มี 5 รายการปฏิบัติ ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักกับครุภาระที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active learning โดยวิทยากรเฉพาะทาง เพื่อให้ครุภาระออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียนตามธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชา

2.1.2 ผู้บริหารมีงบประมาณสนับสนุนให้ครุภาระที่ได้รับการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียนตามธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชา

2.1.3 ผู้บริหารมีโครงการจำลองแหล่งเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในโรงเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ

2.1.4 ผู้บริหารมีการนิเทศคิดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

2.1.5 ผู้บริหารให้ครูสรุปรายงานผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/การศึกษา นอกสถานที่ เสนอต่อฝ่ายบริหาร เพื่อทำการประเมินผลเมื่อสิ้นภาคเรียน

2.2 ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 5 รายการปฏิบัติ ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนก่อน เพื่อนำข้อมูลไปออกแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมเนื้อหาการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและธรรมาภิบาลของ ผู้เรียน

2.2.2 ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ต ให้ใช้งานได้ ทั่วถึงทั่งโรงเรียน เพื่อให้ครูเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดซื้อสื่อ เทคโนโลยี/ แหล่งเรียนรู้ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่นักเรียนต้องใช้ลงมือปฏิบัติจริง ในการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning

2.2.4 ผู้บริหารมีการติดตามการใช้สื่อการสอนจากการนิเทศแผนการเรียนรู้ นิเทศการสอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

2.2.5 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูเขียนรายงานสรุปผลการใช้สื่อการสอนที่จัดซื้อ มาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เสนอต่อฝ่ายบริหารและคณาจารย์ เมื่อสิ้นปีงบประมาณเพื่อ เป็นการประเมินผล

2.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 5 รายการปฏิบัติ ดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.2 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัด สภาพแวดล้อมห้องเรียนเฉพาะด้านสาขาวิชา ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเหมาะสมกับ กิจกรรมการเรียนรู้

2.3.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประจำห้องสำรวจอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในห้องเรียน และมีงบประมาณสนับสนุนหากพบว่าชำรุดให้แจ้งฝ่ายอาคารสถานที่ แล้วให้ดำเนินการจัดซื้อใหม่ หรือซ่อมทันที

2.3.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน หรือตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้ครูรักษาห้องเรียนให้คงสภาพไว้ตลอดไป

2.3.5 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูผู้สอนเขียนรายงานผลการพัฒนาห้องเรียนและการใช้ห้องเรียนเสนอต่อฝ่ายบริหารเมื่อสิ้นภาคเรียนเพื่อเป็นการประเมินผล

2.4 ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มี 7 รายการปฏิบัติ ดังนี้

2.4.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครุภัณฑ์กับการสร้างและเลือกเครื่องมือให้เหมาะสมในการวัดและประเมินผล ดำเนินดึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะทางมาให้ความรู้

2.4.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประเมินผลจากชิ้นงานของนักเรียน หรือมีการออกข้อสอบแบบอัตนัยบ้างเพื่อประเมินผลในการคิดและการแก้ปัญหาของผู้เรียน

2.4.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูทำการวัดและประเมินผลเป็นระบบ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้สมกับสถานการณ์ปัจจุบันและลดความตึงเครียดของผู้เรียน

2.4.4 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทของแต่ละบุคคล โดยศึกษาภูมิหลังของผู้เรียนและมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.4.5 ผู้บริหารมีนโยบายทดสอบความรู้ของนักเรียนก่อนเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วนำผลมาจัดห้องเรียนเพื่อสอนปรับพื้นฐานก่อนจะได้เข้ามาศึกษา 2.4.6 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุทุกคนมีการทดสอบก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.7 ผู้บริหารมีการติดตามการวัดและการประเมินผลโดยการนิเทศการสอน และตรวจแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

2.5 ด้านการແຄດປේෂນເຮືອນຮູ້ແລະ ໄ້ຂໍ້ມູນລະຫັບກັບພື້ນຖານພື້ນຖານແລະປັບປຸງການຈັດການເຮືອນຮູ້ ມີ 6 รายการปฏิบัติ ดังนี้

2.5.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้ครุภัณฑ์กับการทำวิจัย โดยเชิญศึกษานิเทศมาเป็นวิทยากร โดยให้ครุนำปัญหาที่พบในชั้นเรียนมาร่วมแลกเปลี่ยนกัน และนำໄປทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน

2.5.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้คุณครูเข้าร่วมกลุ่ม PLC เป็นประจำทุกสัปดาห์ แล้วนำกิจกรรมหรืออนวัตกรรมที่น่าไปใช้ในการเรียนการสอน มาสะท้อนความคิดเห็น ข้อดี ข้อด้อย เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด แล้วนำไปทำวิจัยในชั้นเรียน

2.5.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องข่ายเฉพาะสาขาวิชากับโรงเรียน ที่มีบินทิกอลล์เกียงกัน เพื่อ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่พบในการเรียนการสอน และนำ กิจกรรมการเรียนรู้หรืออนวัตกรรมที่เกิดจากกลุ่ม PLC ภายในสถานศึกษาของตนเอง มาเผยแพร่ ให้กับโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่าย

2.5.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการทำวิจัยเป็นระยะ ตามแผนระยะเวลา ดำเนินการวิจัยที่ครูเสนอไว้ต่อฝ่ายบริหาร

2.5.5 ผู้บริหารมีโครงการให้ครูได้นำผลการใช้กิจกรรมหรืออนวัตกรรมที่ได้การ ทำ PLC ในรูปแบบของงานวิจัยนำเสนอในเวทีของโรงเรียนและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน เมื่อสิ้นปีการศึกษา

2.5.6 ผู้บริหารมีนโยบายให้คุณครูเรียนรายงานสรุปผลการทำกิจกรรม PLC และเขียนรายงานการวิจัย 5 บท เมื่อสิ้นปีการศึกษาส่งฝ่ายบริหารเพื่อทำการประเมินผล

อภิปรายผล

การศึกษาความต้องการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง พ布ว่าค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม คือ 0.124 ด้านที่มีความจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ ผ่านความรู้ พัฒนาความรู้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตนเอง รวมทั้ง สนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและ ความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการ

จัดการการเพชรัญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่วนแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 4-9) ด้านคุณภาพของผู้เรียน ได้กำหนดคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเด่น” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐาน ในระดับที่แตกต่างกันในเรื่องการมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิชาการญาณ อภิปราย และเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหาการมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเอง และเมื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้าน ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยของแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้นยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีลำดับความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาลำดับที่ 1 พบร่วมกับที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง รองลงมา คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจกระบวนการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้ และครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากเป้าหมายสูงสุดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ การอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันและเกิดทักษะแล้วนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับแนวคิดของพินพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2551, หน้า 89) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกรุ่น) และให้ผู้สอนมีบุคลิกภาพเป็นผู้อำนวยความสั่ง จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน นอกจากนี้งานวิจัยของสาวลักษณ์ พาใหญ่ (2559, หน้า 92-95) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบุริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบุริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีด้านการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนด้านปัจจัยสนับสนุน และข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ คือ ให้มีวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ให้มีเอกสารและแหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน ให้มีรายการความไม่ต่อเนื่อง ของการจัดการเรียนการสอน ให้มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และให้มีการศึกษาข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรม ตามลำดับ

2. ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จากการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงหัวตอน ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาลำดับที่ 2 พนวารายข้อที่มีค่าตัวนิความ ต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน รองลงมา คือ ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่ ที่มุ่งพัฒนาทักษะของผู้เรียน และครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนา กระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมให้ ผู้เรียนໄຟเรียนรู้และแสดงทักษะความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสมกับเนื้อหาและธรรมชาติของผู้เรียนจะกระตุ้นให้ ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ฝึกทักษะการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ลดความซ้ำซ้อนในการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 25 ระบุต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ให้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศูนย์การกีฬาและนันทนาการแหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่าง พยายามและมีประสิทธิภาพ ส่วนแนวคิดของขัยยงค์ พรหมวงศ์ (2554, หน้า 37 -39) ได้กล่าวว่า การใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการสอนนั้น ครูควรเลือกสื่อให้เหมาะสมสมกับธรรมชาติของผู้เรียนเพื่อเป็น ลู่ทางในการถ่ายทอดความรู้ให้เหมาะสมสมกับวัยของผู้เรียน และในการใช้สื่อทุกครั้งครูก็ต้องวิเคราะห์ นื้อหาเพื่อเลือกสื่อและเวลาในการใช้สื่อ แล้วควรใช้สื่อประสานซึ่งมีสื่อการเรียนที่แตกต่างกัน ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยของรัฐลักษณ์

ประทุมสินธุ์ (2561, หน้า 90-98) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัฐมีชัย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พนว่าครูนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมาคือให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้และวิธีการปฏิบัติตัวยศนเอง

3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาลำดับที่ 3 พนว่ารายข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูมีการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทางสติปัญญา รองลงมา คือ ครูมีการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน และครูเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา ตามลำดับทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดจากการลงมือปฏิบัติจริงด้วยกระบวนการที่หลากหลายเพื่อสร้างองค์ความรู้ ซึ่งครูผู้สอนต้องมีการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาข้อมูลและความรู้พื้นฐานของผู้เรียนจากการทดสอบความรู้ก่อนเรียนและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลายมุ่งให้ผู้เรียนได้นำความรู้มาคิดแก้ปัญหา ตามธรรมชาติของผู้เรียน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย ส่วนแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 510) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สามารถแสดงให้เห็นถึงองค์ความรู้และความสามารถอย่างรอบด้านของผู้เรียนแต่ละคนได้ ซึ่งครูผู้สอนควรใช้การประเมินตามสภาพจริงเพื่อให้ผลการประเมินผู้เรียนมีความเที่ยงตรงและมีความน่าเชื่อถือว่าเป็นผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนมากที่สุด นอกจากนี้งานวิจัยของวรพล ตราเรือง (2556, หน้า 56-57) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่ดีนั้นจะต้องสามารถวัดและประเมินผลทั้งตัวผู้สอน และผู้เรียนได้ จากสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องตามแผนบริบทที่วางไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนเปลี่ยนวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้นำไปสู่การปฏิบัติ

4. ด้านการบริหารจัดการขั้นเรียนเชิงบวก จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด อำเภอ ด้านการบริหารจัดการขั้นเรียนเชิงบวก มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาลำดับที่ 4 พบว่ารายชื่อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครุจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น รองลงมา คือ ห้องเรียนของครูนิโถะ เก้าอี้ เครื่องฉายที่บินแสงและโปรเจกเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน และครุจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตั้ง ๆ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่นุ่มนวลให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จากการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ซึ่งครุต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ อยากเรียน และมีความเหมาะสมสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่าง ๆ อีกทั้งภายในห้องเรียนต้องมีอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเพียงพอเพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2558, หน้า 92-95) ได้กล่าวว่า การจัดบรรยากาศขั้นเรียนเชิงบวกสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ บรรยายการทางภาษาภาพเป็นลักษณะของบรรยายการที่เกิดจากการจัดอาหารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับความสatisfaction และดำเนินกิจกรรมด้วยความรับรื่น ทำให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนและเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น มีความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว และบรรยายการทางจิตวิทยาหรือบรรยายการทางจิต ใจเป็นบรรยายการที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินอย่างมีชีวิตชีวามและราบรื่นนั้น ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความสัมพันธ์กัน และมีปฏิสัมพันธ์อย่างไม่มีการหัวดระแบงกัน ปราศจากการติดและวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบหรือทางไม่ดี เป็นบรรยายศาสตร์ของการให้ความร่วมมือชึ่งกันและกัน ส่วนชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 9 -10) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญในการสอนของครู คือเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ จัดสิ่งแวดล้อมและ

บรรยายภาพที่ปลูกเร้า จูงใจ เสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง ขัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกหัด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มสังเกตส่วนตัวคือและส่วนต้องของนักเรียน ใช้สื่อการสอนที่ฝึกการคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์จากชีวิตจริง ฝึกฝนกิจกรรมการยาทและวินัยนักเรียน สังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาลำดับที่ 5 พบว่ารายข้อที่มีค่าตัวนิคามต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือครูได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกุழชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายในสถานศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน รองลงมา คือ ครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน และครูได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำไปใช้จริง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ต้องมีการจัดตั้งกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยหลังจากน้ำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมนำไปใช้จริงแล้วจะมีการนำมาวิพากษ์เพื่อประเมินผลร่วมกัน แล้วเขียนรายงานในรูปแบบของวิจัยในชั้นเรียน งานนี้จะนำมาเผยแพร่ในสถานศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน สองคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษา ส่วนแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 139) ได้กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การรวมตัวกันของครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ให้คัญย์ได้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารการศึกษาระดับประเทศ เข้าร่วมจัดระบบสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของศิษย์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้งานวิจัยของพิเชฐ เกษ

งษ์ (2556, หน้า 66-67) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างจุดเริ่มแห่งความร่วมมือร่วมใจ 2) การจัดให้ครูมีโอกาสเสนาไคร่ครัวภูระห่วงกัน 3) การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน 4) การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม และ 5) การสนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในการทำงาน โดยแนวทางทั้ง 5 ด้าน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ทุกรายการ

แนวทางการพัฒนาจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย 28 รายการปฏิบัติ ใน 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้มี 5 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักกับครูเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active learning โดยวิทยากรเฉพาะทาง เพื่อให้ครูออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียนตามธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชา

1.2 ผู้บริหารมีงบประมาณสนับสนุนให้ครูพานักเรียนไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้จริง กับหน่วยงานภายนอก แล้วลงมือปฏิบัติจริงกับวิทยากรณีอย่างเช่น

1.3 ผู้บริหารมีโครงการจำลองแหล่งเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในโรงเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ

1.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

1.5 ผู้บริหารให้ครูสรุปรายงานผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/การศึกษานอกสถานที่ เสนอต่อฝ่ายบริหาร เพื่อทำการประเมินผลเมื่อสิ้นภาคเรียน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารมีบทบาทสำคัญกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ โดยส่งเสริมครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อนำไปปรับใช้ในวิชาของตนเอง และควรสนับสนุนงบประมาณให้ครูพานักเรียนได้ไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ตามสถานการณ์จริงนอกสถานศึกษา แล้วควรมีการนิเทศติดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์

สอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน แล้วทำการประเมินผลเมื่อสิ้นภาคเรียนจากการรายงานผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ภูคงคา (2561, หน้า 208-220) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะสินธุ์ เขต 2 ด้านผู้บริหาร มีตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด มีความหมายสมอญู่ ในระดับมากที่สุด ซึ่งส่วนหนึ่งของแนวทางในการพัฒนานี้ ผู้บริหารต้องส่งเสริมการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสนับสนุนงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน เทคโนโลยี ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วมีการนิเทศภายในกำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ ส่วนงานวิจัยของทั้งลักษณ์ ประทุมศินธุ์ (2561, หน้า 90-98) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครุภัณฑ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะจำนวนมากที่สุด คือ การเน้นการเรียนการสอนด้านทักษะและประสบการณ์ให้มากขึ้น รองลงมา คือ การจัดอบรมและศึกษาดูงานครุเรียนที่เป็นต้นแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรจัดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมด้านการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

2. ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 5 รายการ ปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนก่อน เพื่อนำข้อมูลไปออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเลือกใช้สื่อ ให้เหมาะสมเนื้อหาการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและมาตรฐานที่ต้องผู้เรียน

2.2 ผู้บริหารมีโครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้ทั่วถึงทั่วโลกเรียน เพื่อให้ครูเดือดใช้สื่อ ได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดซื้อสื่อ เทคโนโลยี/แหล่งเรียนรู้ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่นักเรียนต้องใช้ลงมือปฏิบัติจริง ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning

2.4 ผู้บริหารมีการติดตามการใช้สื่อการสอนจากภาระนิเทศแผนการเรียนรู้ นิเทศการสอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

2.5 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภัยนรยงานรายงานสรุปผลการใช้สื่อการสอนที่จัดขึ้นมาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณเพื่อเป็นการประเมินผล

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีนโยบายให้ครุภัยนรยงานรายงานสรุปผลการใช้สื่อที่จัดขึ้นมา นิโกรงการพัฒนาและปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้ทั่วถึง สนับสนุนงบประมาณให้จัดซื้อสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning และจัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่มีความหลากหลายตามมาตรฐานชาติวิชาและตามความสนใจของผู้เรียน มีการติดตามการใช้สื่อการสอนจากการนิเทศแผนการเรียนรู้ นิเทศการสอน หรือการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน และมีการประเมินผลเมื่อสิ้นปีงบประมาณจากรายงานสรุปผลการใช้สื่อที่จัดขึ้นมาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครุผู้สอน ยอดคล่องกับวิจัยของอัญชลี ภูคงคาน (2561, หน้า 208-220) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้บริหาร มีตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งส่วนหนึ่งของแนวทางในการพัฒนานี้ ผู้บริหารต้องส่งเสริมการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสนับสนุนงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน เทคโนโลยี ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วมีการนิเทศภายในกำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ ส่วนงานวิจัยของสันธิ สถาพร (2558, หน้า 189-194) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาให้ครุภัยนรยงานพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ สถานศึกษาให้ครุภัยนรยงานพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ นิเทศการสอน และวิทยากรที่องค์นี้ และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครุภัยนรยงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

รองลงมาคือ สถานศึกษาดำเนินการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และผู้บริหารดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 5 รายการปฏิบัติ ดังนี้

3.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมให้ความรู้ครุภัณฑ์กับการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน

ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนเฉพาะด้านสาขาวิชา ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุประจำห้องสำรวจอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในห้องเรียน และมีงบประมาณสนับสนุนหากพบว่าชำรุดให้แจ้งฝ่ายอาคารสถานที่ แล้วให้ดำเนินการจัดซื้อใหม่หรือซ่อมทันที

3.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน หรือตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้ครุภัณฑ์ห้องเรียนให้คงสภาพไว้ตลอดไป

3.5 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุผู้สอนใช้รายงานผลการพัฒนาห้องเรียนและการใช้ห้องเรียนเสนอต่อฝ่ายบริหารเมื่อสิ้นภาคเรียนเพื่อเป็นการประเมินผล

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก โดยมีโครงการจัดอบรมให้ความรู้ครุภัณฑ์กับการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนเฉพาะด้านสาขาวิชา ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ มีนโยบายให้ครุสำรวจอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในห้องเรียน หากพบว่าชำรุดให้แจ้งฝ่ายอาคารสถานที่ แล้วให้ดำเนินการจัดซื้อใหม่หรือซ่อมทันที มีการนิเทศติดตามหรือตรวจเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อรักษาห้องเรียนให้คงสภาพไว้ต่อไป แล้วทำการประเมินผลเมื่อสิ้นภาคเรียนจากการเขียนรายงานผลการพัฒนาห้องเรียนของครุผู้สอน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 มาตรา 24(5) การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยายภาค สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรับรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเทต่าง ๆ ส่วนงานวิจัยของงานวิจัยของปีศาจ โภควัฒ (2559,

หน้า 142 – 150) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพดำเนินการปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการเรียนการสอน ความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ 1) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลองภาพ คอมพิวเตอร์ หุฟฟ์ เครื่องช่วยฟัง 2) สถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 3) สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการสอนชี้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า ตามลำดับ

4. ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ปี 7 รายการปฏิบัติ ดังนี้

4.1 ผู้บริหารมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครุภัณฑ์กับการสร้างและเลือกเครื่องมือให้เหมาะสมในการวัดและประเมินผล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะทางมาให้ความรู้

4.2 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภัณฑ์ประเมินผลจากชั้นงานของนักเรียน หรือมีการออกข้อสอบแบบอัตนัยบ้างเพื่อประเมินผลในการคิดและการแก้ปัญหาของผู้เรียน

4.3 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภัณฑ์ทำการวัดและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้สมกับสถานการณ์ปัจจุบันและลดความตึงเครียดของผู้เรียน

4.4 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภัณฑ์ประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทของแต่ละบุคคล โดยศึกษาภูมิหลังของผู้เรียนและมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนเพื่อนำมากำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4.5 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภัณฑ์สอนความรู้ของนักเรียนก่อนเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วนำผลมาจัดห้องเรียนเพื่อสอนปรับพื้นฐานก่อนที่จะได้เข้ามาศึกษาที่โรงเรียน

4.6 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครุภัณฑ์ทุกคนมีการทดสอบก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.7 ผู้บริหารมีการติดตามการวัดและการประเมินผลโดยการนิเทศการสอน และตรวจแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญกำหนดนโยบายเกี่ยวกับด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน โดยมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

ให้กับครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง ใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน มีนิยามาให้ครูทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ประเมินผลจากชั้นงานของนักเรียน ทำการวัดและประเมินผลเป็นระยะ ประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทของแต่ละบุคคล อีกทั้งมีนิยามทดสอบความรู้ของนักเรียนก่อนเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อสอนปรับพื้นฐาน แล้วให้ครูมีการทดสอบก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วมีการติดตามการวัดและการประเมินผลโดยการนิเทศการสอน และตรวจแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสนธิ สถาพร (2558, หน้า 189-194) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รองลงมาคือ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ส่วนงานวิจัยของชัยลักษณ์ ประทุมสินธุ (2561, หน้า 90-98) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปะตูมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านการวัดผลและประเมินผล มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน รองลงมาคือ ควรนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและความมีการวัดผลอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่ทางที่พบ “ไปแก้ไขต่อไป ตามลำดับ”

5. ด้านการແຄດເປີ່ຍນເຮືອນຮູ້ແລະໃຫ້ຂໍ້ມູນສະຫຼອນກັບພົບພັນພົບພັນແລະປັບປຸງການຈັດການເຮືອນຮູ້ ມີ 6 ຮາຍການປົງປັນຕິ ດັ່ງນີ້

5.1 ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้รู้เกี่ยวกับการทำวิจัย โดยเชิญศึกษานิเทศมาเป็นวิทยากร โดยให้ครูนำปัญหาที่พบในชั้นเรียนมาร่วมແຄດເປີ່ຍນກັນແລ້ວนำໄປทำวิจัยເພື່ອແກ້ໄປປັບປຸງຫາໃນชั้นเรียน

5.2 ผู้บริหารมีนิยามาให้กุณครูเข้าร่วมกลุ่ม PLC เป็นประจำทุกสัปดาห์ แล้วนำกิจกรรมหรืออันวัดกรรมที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน มาสะท้อนความคิดเห็น ข้อดี ข้อด้อย เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด แล้วนำໄປทำวิจัยໃນชั้นเรียน

5.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่อข่ายเฉพาะสาขาวิชากับโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่พบในการเรียนการสอน และนำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมที่เกิดจากกลุ่ม PLC ภายในสถานศึกษาของตนเอง มาเผยแพร่ให้กับโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่าย

5.4 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการทำวิจัยเป็นระยะ ตามแผนระยะเวลาดำเนินการ วิจัยที่ครูเสนอไว้ต่อฝ่ายบริหาร

5.5 ผู้บริหารมีโครงการให้ครูได้นำผลการใช้กิจกรรมหรือนวัตกรรมที่ได้การทำ PLC ในรูปแบบของงานวิจัยนำเสนอในเวทีของโรงเรียนและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน เมื่อสิ้นปีการศึกษา

5.6 ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูเขียนรายงานสรุปผลการทำกิจกรรม PLC และเขียนรายงานการวิจัย 5 บท เมื่อสิ้นปีการศึกษาส่งฝ่ายบริหารเพื่อทำการประเมินผล

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการผู้บริหารมีบทบาทสำคัญกำหนดนโยบายเกี่ยวกับด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสารท่อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการทำวิจัย มีนโยบายให้คุณครูเข้าร่วมกลุ่ม PLC เป็นประจำทุกสัปดาห์ เพื่อนำกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนมาสะท้อนความคิดเห็น สนับสนุนให้ครูสร้างเครือข่ายจากกลุ่ม PLC เฉพาะสาขาวิชากับโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน มีโครงการให้ครูได้นำผลการใช้กิจกรรมหรือนวัตกรรมที่ได้การทำ PLC ในรูปแบบของงานวิจัยนำเสนอในเวทีของโรงเรียนและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน มีการนิเทศติดตามการทำวิจัยเป็นระยะ ตามแผนระยะเวลาดำเนินการวิจัยที่ครูเสนอไว้ และทำการประเมินผลสิ้นปีการศึกษาจากรายงานสรุปผลการทำกิจกรรม PLC และรายงานการวิจัย 5 บท ของครูผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของไอลิน บั้นพุด (2563, หน้า 109 – 114) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีแนวทาง คือ สถานศึกษาจัดทำโครงการที่ส่งเสริมการพัฒนาครูสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทำวิจัยบนพื้นฐานของการปฏิบัติงาน การวัดและประเมินผลกิจกรรมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาของครู ส่วนงานวิจัยของบัญญัติ ตามบัญญ (2562, หน้า 96 – 99) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะเกณฑ์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกันและเป็นไปในทางสนับสนุน มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุดใน และมีแนวทางในการพัฒนาคือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมในทุกกิจกรรมที่สร้างสรรค์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนการเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจ สร้างเป้าหมายร่วมกันในการทำกิจกรรม 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมกับบุคลากรทุกคน เพื่อให้เห็นว่าบุคลากรทุกคนมีความสำคัญต่อการทำงาน และร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการ PLC ในสถานศึกษาโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจมาบรรยายจนเกิดแนวปฏิบัติที่เข้าใจตรงกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารควรมีนโยบายให้ครุภัตการเรียนการสอนแบบ Active learning โดยมีการจัดอบรม สนับสนุนงบประมาณ หรือจัดลงแหล่ง

1.2 ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 2 ใน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารควรมีนโยบาย สนับสนุนงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์และพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต ในสถานศึกษา เพื่อให้ครุภัตการใช้สื่อ ได้เหมาะสมสมเนื้อหา การเรียนรู้ ตัวชี้วัดและธรรมาภิบาลของผู้เรียน แล้วมีการนิเทศติดตามเพื่อทำการประเมินผล

1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 4 ใน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณให้ครุภัตสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในแต่ละสาขาวิชา มีการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทำการประเมินผล

1.4 ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 3 ใน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารควรมีนโยบายจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ครุภัตการในการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง ใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพของ

ผู้เรียน ทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เน้นการวัดและประเมินผลเป็นระยะตามสภาพจริง แล้วมีการนิเทศติดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อทำการประเมินผล

1.5 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอับดันที่ 5 ใน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารครัวเมืองโยนาข้อบอร์น ให้ความรู้ครูเกี่ยวกับกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ กำหนดเวลาเข้าร่วมกลุ่ม PLC อย่างชัดเจน สนับสนุนให้ครูสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีโครงการให้ครูได้นำวัสดุที่ได้จากการ PLC นำเสนอในเวทีของโรงเรียนในรูปแบบของงานวิจัย 5 บท แล้วมีการนิเทศติดตามเพื่อทำการประเมินผล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการดำเนินงานวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

2.2 ควรมีการศึกษาถูกศาสตร์ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

2.3 ควรมีการศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

บรรณานุกรม

กจิตตา ชินพิทักษ์วัฒนา. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ดูแลเด็กในการอบรมเด็กดูแลกวัยหารกวัยแตะแต่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). เอกสารการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภากาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ชินดิเก.

_____ . (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.

กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____ . (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ครุสภากาด.

_____ . (2552). การศึกษา : การขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด (พิมพ์ครั้งที่ ๕). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

คณศร วงศ์รักษยา. (2540). การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่องไมเมลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

จันทรานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บุ๊กพอยท์.

จิตาภา นิสสัยสุข. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมประชาคมในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลคลองต้ำใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ห้วยงค์ พรมวงศ์. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อ กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยที่ 1-7.

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : เอ็กเพอร์เน็ท.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560, มกราคม-มิถุนายน). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 10(1), 34.

ทองจันทร์ เติมจิตร. (2562). มาตรฐานการจัดการสื่อและทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทักษิณ เครื่องหงส์. (2550). คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ลำปาง : คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ทิพนา แคมมานดี. (2559). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญลักษณ์ ประทุมลินธุ์. (2561). การบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัฐมีนบุรี เขต 3.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบูรีรัมย์.

นิคม ชุมพูหลง. (2550). แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้. มหาสารคาม : อภิชาต.

เนตรนภา นาพาณต์. (2558). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชymศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษานำบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บัญญัติ ลากบุญ. (2562). สภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระลังเกย เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

บุญชุม ศรีสะอด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวิทยานาสีน.

- พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2551). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดวิธีและเทคนิค การสอน 1. กรุงเทพฯ : เดอะนาสเตอร์กruปเมเนจเม้นท์.
- _____. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ อินดีสุข. (2551). หัตถะ 5C เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิเชฐ เกษวงษ์. (2556). การนำเสนอแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ไฟศาล วรคำ. (2559). การวิจัยทางการศึกษา Education Research (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม: ตักษิลาการพิพ.
- มนสิช สิทธิสมบูรณ์. (2552). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 5). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุทธ ไกยวารณ์ และ ฤกษ์สุมา ผลารม. (2553). พื้นฐานการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วรพล ตรานเด็ง. (2556). สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อคิดยึดศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสคศรี – สถาบันคุณค่า.
- ส.วาสนา ประวัลพุกย์. (2544). หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.
- สนธิ สถาพร. (2558). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชัยศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบูรพา.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. (2560). สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558). สิงห์บุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5.
_____. (2563ก). สารสนเทศทางการศึกษา. สิงห์บุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 5.
_____. (2563ช). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สิงห์บุรี :
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5.
_____. (2563ก). แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2563. สิงห์บุรี:
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). หลักสูตรการศึกษาแกนกลางพุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภากาดพร้าว.
_____. (2556). แนวทางประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ^{สำเนา}
การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
_____. (2561ก). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
_____. (2561ข). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎหมาย
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ.รัตนธรรมรังสรรค์.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ :
พิริกวานกราฟฟิก.
_____. (2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : 21 เชิ้นจรี.
สำนักวิชาการและประเมินผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. (2556). คู่มือการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สุคนธ์ สินธนานนท์ และคณะ. (2545). การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุการตันน์ อึ้งภาวรดี. (2558). ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุวิทช์ มูลคำ. (2543). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดวงกนลมسمัย.
- สุวนิล ว่องวารีช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ พาใหญ่. (2559). สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อัญชลี ภูคงคำ. (2561). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุษณีย์ โภค. (2554). การพัฒนาและทำประสีทชิภาพเอกสารประกอบการสอนวิชาการออกแบบโปรแกรมใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตร วิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนา บริหารธุรกิจ.
- ไอริน ปั่นพุด. (2563). แนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Brandes, D., & Ginnis, P. (1986). *A Guide to Student Centred Learning*. Oxford : Blackwell.
- Bishop, C. F., Caston, M. I., & King, C. A. (2014). Learnercentered environments: Creating effective strategies based on student attitudes and faculty reflection. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 14(3), 46.

- Kaufman, R., & English, F. W. (1981). **Need assessment concept and application**, (3rd ed). New York: Education Technology.
- Korte, D., Reitz, N., & Schmidt, S. J. (2016). Implementing Student Centered Learning Practices in a Large Enrollment, Introductory Food Science and Human Nutrition Course. **Journal of Food Science Education Institute of Food Technologists**, (15), 23.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw – Hill book
- Intanam, N., & Wongwanich, S. (2014). An application of the professional learning community approach to developing the learning process and enhancing academic achievement in the mathematics and science teaching of the Primary School Student. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 131, 476-483.
- McCaslin, N. L., & Tibezinnda, J. P. (2014). **Assessing target group needs**. Retrieved August 17, 2022, from <http://www.fao.org/docrep/w5830E/w5830e07.htm>
- McKean, S. (2014). **The Effects of Implementing Student-Centred Learning on At-Risk Students' Self-Efficacy**. Canada : Teaching and Learning Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto.
- Meng, L. (2015). **Promoting Students' Learning in Student-Centered Classrooms: Positive Teaching Experiences of Middle Years Teachers in China and Canada**. Canada : University of Saskatchewan.
- Moore, L. F. (2004). Perspective on the Critical Factors for Student Success in Developmental Education : Instructors and Student Speak. **Dissertation Abstracts International**, 65 (03), 809-A.
- Reviere, R., & Others. (1996). **Needs assessments: A Creative and practical guide for social scientists**. New York : Taylor & Francis.
- Witkin, B.R., & Altschuld, J.W. (1995). **Planning and Conducting needs assessments. A practical guide**. Thounsand Osk, CA : Sage.

Graduate School ARU
ภาควิชานวัตกรรม

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

Graduate School ARU

รายชื่อผู้เขี่ยวชาญ

1. รศ.ดร.สมศักดิ์ นุญาติ	อาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.พีรวัฒน์ ชัยสุข	อาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. ดร.มนตรี แพร่หลาย	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวิทยาลัยชั้นตรี “ต้นติวิทยาภูมิ” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงหนคร อ่างทอง
4. ดร.วัชรพงษ์ แพร่หลาย	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางระจันวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงหนคร อ่างทอง
5. ว่าที่ ร.ต ดร.จิรวัฒน์ นาคพนม	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายบันลือ พลมาลา
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอ่างทองปัทม โภจน์วิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
2. ดร.นฤรี แพร่หลาຍ
ผู้อำนวยการ โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ต้นติวิทยาภูมิ”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
3. นายสุเทพ สังข์วิเศษ
ผู้อำนวยการ โรงเรียนป่าไมอกวีวิทยาภูมิ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ที่ อว.๐๖๒๙.๙/ วส๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู

ถังที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเกศริน อิ้มข้อบ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วชรภกท. เพชร์วัฒนศิริคำรำ

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์ร่องดังกล่าว จึงได้ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูล ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเกศริน อิ้มข้อบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๔๓

ที่ อว.๐๖๒๙.๙/ วส๗

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.พิริยะวัฒน์ ชัยสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเกศริน อึ้มซ้อຍ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วชรภพ เทชะวัฒนศิริคำรง

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงได้ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็น อย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเกศริน อึ้มซ้อຍ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร./โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ วว.๐๖๒๙.๙/ วส๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.มยุรี แพร่หกlays

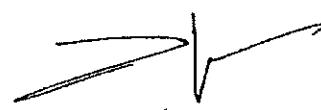
สังที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเกศริน ยิ้มข้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วชรภัทร เดชะวัฒนศิริธรรม

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเดียวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงได้ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือนี้มีคุณภาพและเหมาะสมสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเกศริน ยิ้มข้อย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร./โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว.๐๖๒๙.๙/ วส๓

สำนักงานคณะกรรมการบันทึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๗๐๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.วัชรพงษ์ แพร่หลาย

สังที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเกศริน อิ้มข้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วัชรภพ เทชะวัฒนศิริตำแหน่ง

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงได้ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบันทึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็น อย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเกศริน อิ้มข้อย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบันทึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบันทึกษา
โทร./โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ วว.๐๖๒๕๙/ วส๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ว่าที่ร้อยตรี ดร.จิรวัฒน์ นาคพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเกศริน อึ้มซ้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาชั้นปั้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วัชรภัทร เทษะวัฒนศิริ ดำรง

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงได้ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรายชื่้อมูล ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็น อย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเกศริน อึ้มซ้อย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร./โทรสาร ๐-๓๕๓๔-๒๐๘๓

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว ๑๖๙

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขัยนาพพิทยาคม

ด้วย นางสาวเกศริน อิ้มช้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วชรวัฒน์ เทชะวัฒน์ศิริธรรม ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ท่านรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงโปรดขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร./โทรสาร. ๐-๓๕๓๒-๒๑๘๓

Graduate School ARU

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ วว. ๐๖๒๙.๙ / ๑๑๘๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนบริพัตพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๗๐๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวเกศริน อิมช้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วชรวัทร เทชะวัฒนกิริธรรม ในการ นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ท่านรับผิดชอบ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงโปรดขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๔๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /๙๒๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวเกศริน อึมซ้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วชรวัทร เทชะวัฒนศิริดำรง ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงได้ร้องขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พันสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก จ
แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบสูบความ

(สำนักงานคณะกรรมการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสอนความเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมหะยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ผู้จัด นางสาวเกศริน ยิ่มช้อย^{กุล}
นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
  2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเชิงเนื้อหาว่าแนวทางดังกล่าวเป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีหรือไม่ โดยมีกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

- กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้
    - +1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อคำถา้มีความตรงตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี
    - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถา้มีความตรงตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี
    - 1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อคำถา้มิมีความตรงตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี
  - กรุณาเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นในช่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติ จริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต				
1	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้				
2	ครูมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดแล้วนำมาร่างแผนการจัดการเรียนรู้				
3	ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเลือกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน				
4	ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล				
5	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน				
6	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ				
7	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและ ผู้ตามที่ดี				
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน				
9	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน				
10	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก				
11	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง				
12	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานของตนเอง				

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
13	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถ เข้ามายื่นประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริง ได้				
14	ครูเลือกใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการ เรียนรู้				
15	ครูมีการเผยแพร่นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการ เรียนรู้				
ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
16	ครูจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารการ เรียนรู้สำหรับผู้เรียนอย่างเพียงพอ				
17	ครูใช้สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ออกแบบไว้				
18	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
19	ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่ง เรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน				
20	ครูนำภูมิปัญญาท่องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้				
21	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน				
22	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาทักษะของผู้เรียน				
23	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้และใช้ เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล				
24	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นลิ้งที่เรียนรู้เป็นรูปธรรม มากขึ้น				

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
25	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดจากการ เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น				
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก					
26	ครูจัดเวลาทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบ ร้อยสะอาด				
27	ครูจัดห้องเรียนให้อากาศถ่ายเทได้สะดวกและมี ขนาดใหญ่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน				
28	ห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ เครื่อง皿าที่นิ่งสงบและ โปรเจกเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน				
29	ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสม กับกิจกรรมการเรียนรู้วิธีต่าง ๆ				
30	ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่สามารถ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้ที่จัดขึ้น				
31	ครูเข้าไปช่วยเหลือผู้เรียนโดยร่วมคิดในการ แก้ปัญหาที่ยากให้ง่ายหรือลดความซับซ้อนลง เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองในการ เรียนรู้ ทำให้มีกิจกรรมราบรื่นในการทำกิจกรรม				
32	ครูให้คำแนะนำกับผู้เรียนระหว่างปฏิบัติกรรม การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ				
33	ครูสนับสนุนคุณลักษณะทางวัฒนธรรม ให้กับนักเรียน อย่างทั่วถึงในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
34	ครูกล่าวคำชมเชยสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ในการปฏิบัติกรรมการเรียนรู้				
35	ครูมีการกำหนดภาระที่และระเบียบของ ห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย				

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน				
36	ครูมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้				
37	ครูมีการวัดและประเมินผลครอบคลุมทุกประสงค์ การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์				
38	ครูมีการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทางสติปัญญา				
39	ครูมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างจัด กิจกรรมการเรียนรู้พร้อมบันทึกผลจากการสังเกต อย่างสม่ำเสมอ				
40	ครูมีการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่องควบคู่ไป กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
41	ครูมีการสร้างเครื่องมือ เกณฑ์การวัดและ ประเมินผลการเรียน ให้สอดคล้องกับวิธีการ วัดผลและมีความน่าเชื่อถือ				
42	ครูเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่ มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา				
43	ครูมีการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษาข้อมูล พื้นฐานของผู้เรียน				
44	ครูมีการทดสอบความรู้หลังเรียน เพื่อให้ทราบ พัฒนาการของผู้เรียน				
45	ครูมีการประเมินจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน				
46	ครูมีการประเมินการทำงานความคุ้มกับผลงานของ ผู้เรียน				

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
47	ครูมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็น ระยะ เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลไปพัฒนาตนเอง				
48	ครูมีการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อตู ความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
49	ครูมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ใน การพัฒนาการเรียนการสอน				
50	ครูมีการจัดทำรายงาน และประเมินผลให้ ผู้ปกครองทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง				
ด้านการແຄบเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลนักเรียนเพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้					
51	ครูได้เข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
52	กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของได้ กำหนดแนวทางการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน				
53	กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูได้ กำหนดหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน				
54	ครูมีส่วนร่วมในการແຄบเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อ ^{วิเคราะห์ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา จากการ ประสบการณ์จริงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้}				
55	ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ หรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาระบบที่ การสอน				
56	ครูนำกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม ที่ได้จาก การรวมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไป ปฏิบัติจริง				
57	ครูมีส่วนร่วมในการวิพากษ์กิจกรรมการเรียนรู้ หรือนวัตกรรม เมื่อในไปปฏิบัติจริง อย่างเป็น กิจยานมิตรต่อกัน				

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
58	ครูได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือ นวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำไปใช้จริง				
59	ครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้ กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียนการ สอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน				
60	ครูได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม ที่ ได้จากการร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ ภายในสถานศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่มี บริบทใกล้เคียงกัน				

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาสละเวลาในการพิจารณาและแสดงความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการท่านผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแบบสอบถามให้
สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอแสดงความนับถือ
นางสาวเกศริน อิมช้อย

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอุธยา

Graduate School ARU

ภาคผนวก ๙
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของครู ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ให้ได้มากที่สุด

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2) ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

4) ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

5) ด้านการແຄบเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่กรุกรุณาเสียสละเวลาในการแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม คำตอบของครุจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

นางสาวเกศริน ยิ่มช้อย

นักศึกษาปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเลือกเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความ ให้ตรงกับสถานภาพของครู

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ	☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 31 – 40 ปี
	☐ 41 – 50 ปี	☐ 51 – 60 ปี
3. ระดับการศึกษา	☐ ปริญญาตรี	สาขา.....
	☐ ปริญญาโท	สาขา.....
	☐ ปริญญาเอก	สาขา.....
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน		
	☐ ภาษาไทย	☐ คณิตศาสตร์
	☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	☐ ภาษาต่างประเทศ
	☐ ศิลปศึกษา	☐ สุขศึกษาและพลศึกษา
	☐ การงานอาชีพ	☐ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. ประสบการณ์ในการสอน		
	☐ 5 – 10 ปี	☐ 11 – 15 ปี
	☐ 16 – 20 ปี	☐ 21 ปี ขึ้นไป

**ส่วนที่ 2 การสอนตามความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง**

คำชี้แจง โปรดระบุเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามรายการนี้ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามรายการนี้ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพในการปฏิบัติตามรายการนี้ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามรายการนี้ในระดับหน่อย

๑ หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามรายการนี้ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

ภาคผนวก ช
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

Graduate School ARU

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก.....
ตำแหน่ง.....**ประสบการณ์ทางการบริหาร.....**
สถานศึกษา.....

ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

1.1 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.2 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้ามายังประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.3 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน อย่างไร

2. ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.1 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน อย่างไร

2.2 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน อย่างไร

2.3 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะของผู้เรียน อย่างไร

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.1 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาครูในการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถต้อนให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น อย่างไร

3.2 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาห้องเรียนของครูมีโถะ เก้าอี้ เครื่องฉายทีบแสงและไปร์เจคเตอร์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน อย่างไร

3.3 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาครูในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสม กับกิจกรรมการเรียนรู้วิชีต่าง ๆ อย่างไร

4. ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

4.1 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูมีการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทางสติปัญญา อย่างไร

4.2 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูมีการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษาข้อมูล พื้นฐานของผู้เรียน อย่างไร

4.3 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่มุ่ง ให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา อย่างไร

5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสารท่องกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

5.1 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายในสถานศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน อย่างไร

.....
.....
.....

5.2 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างไร

.....
.....
.....

5.3 ท่านมีแนวทาง/วิธีการ พัฒนาให้ครูได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำไปใช้จริง

.....
.....
.....

ภาคผนวก ๗

การวิเคราะห์ความต่างเชิงเนื้อหาโครงสร้างและหลักวิชาการ

ค่าวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการของผู้เขียนภาษาญี่ปุ่น (IOC)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เขียนภาษาญี่ปุ่น					ค่า IOC	ความหมาย				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5						
ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน การดำเนินชีวิต												
การดำเนินชีวิต												
1	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
2	ครูมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดแล้วนำมามวางแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
3	ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเลือกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
4	ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
5	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม กับธรรมชาติของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
6	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความรู้และทักษะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
7	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการ การกลุ่ม เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
9	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
10	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้า แสดงออก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
11	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน สร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				
12	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ แสดงผลงานของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้				

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
		ค่าที่ 1	ค่าที่ 2	ค่าที่ 3	ค่าที่ 4	ค่าที่ 5		
13	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถ เข้าใจ ประเมิน ประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริงได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
14	ครูเลือกใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
15	ครูมีการเผยแพร่นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้								
16	ครูใช้สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
17	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
18	ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
19	ครูจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสาร การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
20	ครุนำภูมิปัญญาท่องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
21	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
22	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
23	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้และใช้ เทคโนโลยีในการก้าว面向ข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
24	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่เรียนรู้เป็นรูปธรรมมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็นของผู้เขี่ยวยา					ค่า IOC	ความหมาย
		ค่าที่ 1	ค่าที่ 2	ค่าที่ 3	ค่าที่ 4	ค่าที่ 5		
25	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความก่อสร้าง ยอดจากการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก								
26	ครูจัดเวร์ทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาด	+1	+1	+1	+1	0	1.00	ใช่ได้
27	ครูจัดห้องเรียนให้อากาศถ่ายเทได้สะดวกและมีขนาดใหญ่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
28	ห้องเรียนของครูมีโต๊ะ เก้าอี้ เครื่อง皿ที่นั่งและไม้ปูพื้นที่นั่งที่น้ำหนักเบา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
29	ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเหมาะสม กับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
30	ครูจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ขัดขืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
31	ครูเข้าไปช่วยเหลือผู้เรียนโดยร่วมคิดในการแก้ปัญหาที่ยากให้ง่ายหรือลดความซับซ้อนลง เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ ทำให้เกิดความรับรู้ในการทำกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
32	ครูให้คำแนะนำกับผู้เรียนระหว่างปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
33	ครูสนทนากับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
34	ครูก่อสร้างความเชื่อถือที่ผู้เรียนประ深交ความสำเร็จในการปฏิบัติภาระกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
35	ครูมีการกำหนดภาระกิจกรรมการเรียนรู้ ห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน								
36	ครูมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ชุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
37	ครูมีการวัดและประเมินผลครอบคลุม ชุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
38	ครูมีการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความ เต格ต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความหลากหลายทาง สติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
39	ครูมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างจัด กิจกรรมการเรียนรู้พร้อมบันทึกผลจากการ สังเกตอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
40	ครูมีการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่องควบคู่ไป กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
41	ครูมีการสร้างเครื่องมือ เกณฑ์การวัดและ ประเมินผลการเรียน ให้สอดคล้องกับวิธีการ วัดผลและมีความน่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
42	ครูเดือကเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่นุ่งให้ผู้เรียน ได้คิดและแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
43	ครูมีการทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อศึกษา ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
44	ครูมีการทดสอบความรู้หลังเรียน เพื่อให้ทราบ พัฒนาการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
45	ครูมีการประเมินจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
46	ครูมีการประเมินการทำงานความคู่กับผลงานของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
47	ครูมีการแข่งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลไปพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
48	ครูมีการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อถูก ความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
49	ครูมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ ในการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
50	ครูมีการจัดทำรายงาน และประเมินผลให้ ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
ด้านการແດນເປັ້ນເວັບຮູ້ແລະໃຫ້ຂໍ້ມູນນຳອົກລັນເພື່ອປັນປຽງແລະພັດທະນາການຈັດການເຮັດການເຮັດການຮູ້								
51	ครูได้เข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
52	กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูได้ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
53	กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูได้ กำหนดหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคน ไว้อย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
54	ครูมีส่วนร่วมในการແດນເປັ້ນຄວາມຄິດເຫັນ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา จาก การประเมินการณ์จริงในการจัดกิจกรรมการ เຮັດການຮູ້	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
55	ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการ เຮັດການຮູ້ หรือนວัตกรรม เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญ การເຮັດການສອນ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
56	ครูนำกิจกรรมการເຮັດການຮູ້ หรือนວัตกรรม ที่ได้ จากการรวมกลุ่มชุมชนแห่งการເຮັດການຮູ້ ทาง วิชาชีพ ไปปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
57	ครูมีส่วนร่วมในการวิพากษ์กิจกรรมการເຮັດການຮູ້ หรือนວัตกรรม เมื่อในไปปฏิบัติจริง อย่างเป็น กຳລັມມີຕົກກັນ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้

ข้อ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
		คุณที่ 1	คุณที่ 2	คุณที่ 3	คุณที่ 4	คุณที่ 5		
		ระดับความคิดเห็นของ						
58	ครูได้ประเมินผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือ นวัตกรรมร่วมกัน หลังจากนำไปใช้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
59	ครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้ กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมในการเรียน การสอน มาทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้
60	ครูได้เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการร่วมกับคุณชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ ภายในสถานศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่ มีบูรณาการกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช่ได้

หมายเหตุ การแปลความหมาย +1 หมายถึง แนวใจ
 0 หมายถึง ไม่แนวใจ
 -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ภาควิชานวัตกรรม
ผลการวิเคราะห์ค่าความซื่อมั่นของแบบสอบถาม

Graduate School ARU

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยนาท ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีความคิดเห็นว่า แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สอดคล้องและมีความตรงชัดเจนอย่างมาก รวมถึงค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.97

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
Total		30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.969	60

ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันพึงประสงค์ เท่ากับ 0.98

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
Total		30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.981	60

Graduate School ARU

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวเกศริน ยิ่งชัย
วัน เดือน ปีเกิด 4 กุมภาพันธ์ 2526
ที่อยู่ปัจจุบัน 139 หมู่ 3 ต.สาวร่องไห อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง 14110
ตำแหน่ง ครู
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวิเศษ ไชยา “ต้นติวิทยานิมิ” จังหวัดอ่างทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลิ่งหนูรี อ่างทอง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2538	ประถมศึกษาโรงเรียนสนิทวิทยา
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนส่วนใหญ่จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนส่วนใหญ่จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2548	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เคมี) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
พ.ศ. 2552	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2555	การศึกษามหาบัณฑิต (การสอนวิทยาศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2564	ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอุธรรมฯ